

**OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA
WARTA EKSTRABIZNES PLUS**

(TEKST JEDNOLITY uwzględniający zmiany wprowadzone Anekssem Nr 1/2015)

Informacja o postanowieniach ogólnych warunków ubezpieczenia, o których mowa w art. 17 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. 2015, poz. 1844)

RODZAJ INFORMACJI	NUMER JEDNOSTKI REDAKCYJNEJ W OWU
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia	§ 17 ust. 1-4 i ust. 5-6, § 18, § 19 ust. 1, § 20, § 22, § 24, 26 ust. 1-7 i 9, § 35, § 42 ust. 1, § 43, § 48, § 58, kl. 1 ust. 1, kl. 2 ust. 1, kl. 3 ust. 1-2, kl. 4 ust. 1, kl. 5 ust. 1-2, kl. 6 ust. 1, kl. 7 ust. 1, kl. 8 ust. 1, kl. 9 ust. 1, kl. 10 ust. 1, kl. 11 ust. 1, kl. 12 ust. 1-2, kl. 13 ust. 1-3, kl. 14 ust. 1-2, kl. 15 ust. 1-2, kl. 16 ust. 1, kl. 17 ust. 1, kl. 18 ust. 1, kl. 19 ust. 1-2, kl. 20 ust. 1-2, kl. A, kl. B-I ust. 1, kl. J-M ust. 1 i 2, kl. N ust. 1, kl. O ust. 1, kl. P ust. 1, kl. R ust. 1
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 6, § 17 ust. 5, § 19 ust. 2, § 21, § 23, § 25, § 27, § 32, § 40, § 44, § 53, § 60, kl. 1 ust. 3, kl. 2 ust. 5, kl. 3 ust. 3, kl. 4 ust. 2, kl. 5 ust. 4, kl. 6 ust. 3, kl. 7 ust. 2, kl. 8 ust. 2, kl. 9 ust. 4, kl. 11 ust. 2, kl. 12 ust. 3, kl. 13 ust. 5, kl. 14 ust. 3, kl. 15 ust. 6, kl. 16 ust. 3, kl. 17 ust. 2, kl. 18 ust. 4, kl. 19 ust. 5, kl. 20 ust. 5, kl. B. ust. 2, kl. C-E ust. 2, kl. F ust. 3, kl. G ust. 4, kl. H ust. 5, kl. I ust. 2, kl. J-L ust. 4, kl. M ust. 3, kl. P ust. 3; kl. R ust. 2

DZIAŁ I POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Wstęp §1

- Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia (zwane dalej OWU) stosuje się w umowach ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna (zwane dalej WARTA) z przedsiębiorcą (osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie będącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową – zwanym dalej Ubezpieczającym) spełniającym następujące warunki:
  - dla ubezpieczeń mienia (Dział II i III) – wartość posiadanego mienia (we wszystkich lokalizacjach) nie przekracza 15.000.000 PLN,
  - dla ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej (Dział IV) – przychody netto (bez VAT) z prowadzonej działalności za ostatni rok obrotowy nie przekraczają 20.000.000 PLN.
- Wybór zakresu ochrony ubezpieczeniowej (w tym opcjonalnych klauzul dodatkowych) jest dokonywany przez **Ubezpieczającego** we wniosku o ubezpieczenie i potwierdzany przez **WARTĘ w polisie**.
- Umowa ubezpieczenia może być zawarta na cudzy rachunek (na rachunek **Ubezpieczonego**).
- W przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na cudzy rachunek, kryteria, o których mowa w ust. 1, odnoszą się do **Ubezpieczonego**, a wszelkie postanowienia OWU dotyczące **Ubezpieczającego** (w tym obowiązki) stosuje się odpowiednio do **Ubezpieczonego** z zastrzeżeniem ust. 5 i 6 poniżej.
- W przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na rzecz leasingodawcy kryteria, o których mowa w ust. 1, odnoszą się do **Ubezpieczającego**.
- Roszczenie o zapłatę składki przysługuje **WARCIE** wyłącznie przeciwko **Ubezpieczającemu**.

Definicje §2

W niniejszych OWU mają zastosowanie następujące pojęcia:

- Budowla** – trwałe związany z gruntem obiekt budowlany inny niż **budynki**, wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową (np. ogrodzenia, bramy, furtki, zadaszenia, wiaty, altany, pomieszczenia na śmieci, place postojowe, place pod śmietniki, drogi, chodniki i oświetlenie nieruchomości itp., jeżeli znajdują się w miejscu ubezpieczenia).
- Budynek** – obiekt budowlany, posiadający pozwolenie na użytkowanie, trwałe związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach, wraz z wbudowanymi instalacjami, urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową.
- Deszcz** – opad atmosferyczny w postaci kropel wody.
- Dewastacja** – rozmyślne zniszczenie lub uszkodzenie mienia przez **osoby trzecie**.
- Dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w gazie będąca bezpośrednim skutkiem spalania.
- Działanie ciężaru śniegu lub lodu** – działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie, w tym pośrednie skutki przewrócenia się mienia sąsiadującego na ubezpieczone mienie pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu.
- Franszyza redukcyjna** – określona w **polisie** kwotowo lub procentowo wartość pomniejszająca wysokość odszkodowania, wyliczonego zgodnie z postanowienia OWU.
- Grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu.
- Huk ponaddzwiękowy** – uderzeniowa fala dźwiękowa wywołana przez statek powietrzny podczas przekraczania prędkości dźwięku.
- Katastrofa budowlana** – niezamierzone, nieprzewidziane, gwałtowne zniszczenie **budynku** lub **budowli** lub ich części w wyniku nagłej, samoistnej utraty wytrzymałości jego elementów konstrukcyjnych.
- Klasa odporności na włamanie** – przyjęte we właściwej Polskiej Normie klasyfikacyjne oznaczenie odporności urządzeń na włamanie, potwierdzone atestem lub certyfikatem upoważnionego podmiotu. Brak dokumentów, atestów lub informacji (w szczególności na tabliczkach znamionowych urządzeń) potwierdzających ich klasę odporności na włamanie jest uznawany za nieudokumentowaną klasę odporności na włamanie.
- Konwojent** – osoba posiadająca licencję pracownika ochrony fizycznej, ochraniająca transport **wartości pieniężnych**, wyposażona w broń palną bojową, środki ochrony osobistej oraz środki łączności.
- Kradzież z włamaniem** – dokonany lub usiłowany zabór mienia z miejsca zabezpieczonego zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia określonych w OWU (w tym zamkniętego środka transportu w odniesieniu do ładunków w transporcie):
  - po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi zainstalowanych zabezpieczeń lub po otworzeniu zabezpieczeń oryginalnym, podrobionym lub dopasowanym kluczem lub nośnikiem kodu, które sprawca zdobył w drodze **kradzieży z włamaniem** do innego **lokalu** lub w drodze **rabunku**,
  - w którym sprawca ukrył się przed jego zamknięciem, o ile pozostawił tam ślady, które mogą być użyte jako dowód jego ukrycia się.
- Lawina** – gwałtowne zsuwanie lub staczanie się mas śniegu, lodu lub kamieni ze stoków górskich.
- Lokal** – samodzielna, wydzielona trwałymi ścianami lub przegrodami budowlanymi część **budynku** wraz z wbudowanymi instalacjami, urządzeniami budowlanymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi.
- Maszyny, urządzenia oraz wyposażenie** – rzeczowe, ruchome składniki majątku wykorzystywane w prowadzonej działalności (w tym **sprzęt elektroniczny**), niestanowiące elementów **budynków** i **budowli** i niebędące **środkami obrotowymi** ani **nakładami inwestycyjnymi**.
- Mienie osób trzecich** – mienie (z wyłączeniem **budynków**, **budowli**, **lokalu** i **wartości pieniężnych**) nie stanowiące własności **Ubezpieczającego**, przekazane mu w celu wykonania usługi lub sprzedaży.
- Mienie pracownicze** – mienie osobistego użytku **pracowników Ubezpieczającego**, które znajduje się w miejscu pracy, z wyłączeniem **wartości pieniężnych** oraz pojazdów samochodowych.
- Nakłady inwestycyjne** – koszty remontów, wykończenia wnętrz lub prac adaptacyjnych poniesione na dostosowanie **budynku/lokalu** do rodzaju prowadzonej działalności lub w celu podniesienia standardu.
- Osoba trzecia** – każdy podmiot nie będący **Ubezpieczającym** lub **Ubezpieczonym**.
- Pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona przez Ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę albo na podstawie umowy zlecenia lub umowy podobnej do zlecenia, w szczególności umowy o świadczenie usług, kontraktu menadżerskiego, porozumienia o wolontariacie, umowy o staż.
- Pojemnik bezpieczny** – pojemnik wykonany ze stopu metali używany w celu ochrony zawartości przed włamaniami.
- Polisa** – dokument wystawiony przez **WARTĘ** potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia.
- Powódź** – zalanie terenów w następstwie:
  - podniesienia się poziomu wód w korytach wód płynących lub zbiornikach wód stojących (w tym w następstwie podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych w wyniku sztormu) lub
  - splwy wód po zboczach lub stokach.
- Pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i mógł rozprzestrzenić się o własnej sile.
- Przebiecie** – gwałtowny wzrost napięcia w sieci elektrycznej lub elektronicznej (rozumianej jako układ połączeń między **sprzętami elektronicznymi**, służący do przesyłania i przetwarzania wszelkiego rodzaju danych, głosu, wizji oraz innych rodzajów przekazu za pomocą sygnałów elektronicznych), z przyczyn innych niż **uderzenie pioruna**, przekraczający maksymalne dopuszczalne wartości, określone przez producenta dla danego urządzenia.
- Rabunek** – dokonany lub usiłowany zabór mienia przy użyciu przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec **Ubezpieczającego**, jego **pracowników** lub osób którym **Ubezpieczający** powierzył pieczęć nad ubezpieczonym mieniem, albo przez doprowadzenie tych osób do stanu nieprzytomności lub bezbronności.
- Reprezentant Ubezpieczającego**:
  - w przypadku przedsiębiorstw państwowych – dyrektor i jego zastępcy,

- w przypadku spółek kapitałowych (tj. z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych) – członkowie zarządu i prokurenci,
- w przypadku spółek jawnych – wspólnicy i prokurenci,
- w przypadku spółek komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariusze i prokurenci,
- w przypadku spółek partnerskich – partnerzy, członkowie zarządu i prokurenci,
- w przypadku spółek cywilnych – wspólnicy,
- w przypadku spółdzielni, fundacji i stowarzyszeń – członkowie zarządu,
- w przypadku wspólnot mieszkaniowych – członkowie zarządu lub osoby uprawnione do reprezentowania wspólnoty,
- w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność jednoosobowo – ta osoba fizyczna lub jej pełnomocnik.
- Sprzęt elektroniczny** – urządzenie, które zawiera elektroniczne podzespoły (układy scalone, tranzystory i inne elementy półprzewodnikowe nie ulegające zużyciu mechanicznemu) przeznaczone do przetwarzania i wizualizacji danych, kontroli i sterowania procesami, wykonywania pomiarów, sygnalizacji stanów urządzenia (np. komputery pc, laptopy/ notebooki, biurowy sprzęt elektroniczny, sprzęt telekomunikacyjny w tym telefony komórkowe, sprzęt elektromedyczny, urządzenia poligraficzne, kasy fiskalne, sprzęt geodezyjny, cyfrowe aparaty fotograficzne).
- Stały dozór** – bezpośredni nadzór nad obiektem/**lokałem**, pełniony w miejscu ubezpieczenia przez koncesjonowaną agencję ochrony mienia, z którą **Ubezpieczający** podpisał umowę o dozór mienia lub przez **pracowników Ubezpieczającego**; sprawujący dozór winni posiadać określony zakres obowiązków z wyszczególnieniem zadań dotyczących postępowania w przypadku próby zaboru mienia, a także wykonywać swoje czynności w sposób zapewniający należyłą ochronę mienia, a w szczególności dokonywać okresowego patrolowania obszaru chronionego (nie rzadziej niż co dwie godziny) oraz kontroli zabezpieczeń; sposób sprawowania dozoru winien być rejestrowany w dokumentacji służb dozoru i okresowo kontrolowany przez **Ubezpieczającego**.
- Straż** – zbiorowe, dobrowolne wstrzymanie pracy przez wszystkich pracowników lub ich grupę, będące wyrazem protestu np. politycznego, bądź ekonomicznego oraz żądaniem zmian.
- Środki obrotowe** – rzeczowe aktywa obrotowe takie jak:
  - surowce lub półprodukty wykorzystywane w działalności produkcyjnej,
  - wytworzone lub przetworzone produkty gotowe zdolne do sprzedaży lub w toku produkcji,
  - surowce, półprodukty oraz towary nabyte w celu odprzedaży w stanie nieprzetworzonym,
  - opakowania,
  - materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby, nie będące **maszynami, urządzeniami lub wyposażeniem**,z wyłączeniem złota, srebra, platyny, metali z grupy platynowców i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i półszlachetnych, pereł, biżuterii i wyrobów jubilerskich, które mogą być ubezpieczone odrębnie w ramach **wartości pieniężnych**.
- Środki trwałe – budynki, budowle, lokale, maszyny, urządzenia oraz wyposażenie.**
- Terroryzm** – użycie przemocy skierowanej przeciw państwu lub społeczeństwu przez osobę, grupę osób lub organizację, mające podłoże polityczne, religijne, ideologiczne lub inne o podobnym charakterze z zamiarem wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego dla osiągnięcia celów politycznych lub społecznych.
- Trzęsienie, zapadanie lub osuwanie się ziemi** – zjawiska nie związane z działalnością człowieka polegające na zaburzeniu systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą gwałtowne wstrząsy i drgania gruntu lub obniżania się terenu wskutek zawałenia się podziemnych pustych przestrzeni powstałych w sposób naturalny lub też, ruch ziemi na stokach.
- Ubezpieczony** – podmiot wskazany w **polisie**, który jest objęty ochroną ubezpieczeniową.
- Uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie atmosferyczne powodujące przejście ładunku elektrycznego z atmosfery do ziemi w tym pośrednie oddziaływanie na mienie ubezpieczone pośrednich skutków wyładowania atmosferycznego (w szczególności indukcji elektromagnetycznej).
- Uderzenie pojazdu** – uderzenie pojazdu mechanicznego, jego części lub przewożonego nim ładunku w ubezpieczone mienie.
- Upadek drzew lub innych przedmiotów** – przewrócenie się na ubezpieczone mienie rosnących w pobliżu drzew lub nie będących w posiadaniu **Ubezpieczającego budynków, budowli, urządzeń technicznych** (np. maszt, dźwąg, komin, antena) lub ich elementów.
- Upadek statku powietrznego** – przymusowe lądowanie lub upadek statku powietrznego lub innego obiektu latającego lub upadek jego części, paliwa lub przewożonego ładunku.
- Urządzenie do przechowywania wartości pieniężnych** – urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie, służące do przechowywania **wartości pieniężnych** (w szczególności sejfy, kasy pancerne, szafy stalowe, szafy stalowo-betonowe, szafy pancerne i sejfowe).
- Wartości pieniężne**:
  - gotówka – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (banknoty i monety),
  - czeki, z wyjątkiem czeków zakreślonych, skasowanych lub opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa”, „należność do inkasa” lub inną o podobnym charakterze,
  - weksle, z wyjątkiem weksli opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa” lub inną o podobnym charakterze,
  - inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę (np. obligacje, bony skarbowe, bony towarowe),
  - złoto, srebro, platyna, metale z grupy platynowców i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły, biżuteria i wyroby jubilerskie.
- Wiatr** – ruch powietrza atmosferycznego, powstały wskutek nierównomiernego rozkładu ciśnienia atmosferycznego, w tym pośrednie skutki uderzenia w ubezpieczone mienie części **budynków, drzew** lub innych przedmiotów powalonych lub unoszonych przez **wiatr**.
- Wybuch** – gwałtowna zmiana równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy:
  - wywołana reakcją chemiczną lub
  - znajdujących się w zbiorniku/naczyniu ciśnieniowym, wywołana ich dążnością do rozprężania i rozprzestrzeniania się.

Za **wybuch** uważa się również implozję polegającą na gwałtownym uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym.

- Wypadek środka transportu** – zdarzenie polegające na nagłym działaniu siły mechanicznej w momencie zetknięcia się pojazdu z osobami, przedmiotami, zwierzętami, a także przewrócenie się, wywrócenie się, wykoślenie się, spadnięcie, zatonięcie środka transportu.
- Zalanie** – wydobycie się wody, innych cieczy lub pary z urządzeń wodociagowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania lub innych przewodów i urządzeń technologicznych, powstałe wskutek:
  - cofnięcia się z sieci wodno – kanalizacyjnej,
  - uszkodzenia urządzeń sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej lub technologicznej,
  - awarii pralki, wirówki, zmywarki lub urządzenia o podobnym charakterze,
  - samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowych/ zraszaczy z wyłączeniem przypadków będących następstwem **pożaru**, prób, naprawy, przebudowy lub modernizacji instalacji,
  - nieumyślnego pozostawienia otwartych zaworów w sieci wodociągowej,
  - nieumyślnego działania **osób trzecich**,
  - pęknięcia akwarium,
  - nagłego opadnięcia mas śniegu lub lodu.
- Zamieszki i rozruchy** – gwałtowne demonstracje grupy osób zakłócające porządek publiczny.
- Zdarzenie losowe** – niezależne od woli **Ubezpieczającego** zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu.

Zawarcie umowy ubezpieczenia §3

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczeniowego, sporządzonego w formie pisemnej.
- Wniosek powinien zawierać co najmniej następujące dane:
  - nazwę i adres **Ubezpieczającego**,
  - nazwę i adres **Ubezpieczonego**,
  - NIP lub REGON,

- 4) rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej,
  - 5) obrót roczny,
  - 6) okres ubezpieczenia,
  - 7) miejsce ubezpieczenia,
  - 8) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
  - 9) wysokość sumy ubezpieczenia,
  - 10) sposób ustalenia sumy ubezpieczenia,
  - 11) wysokość limitów odpowiedzialności,
  - 12) wysokość sumy gwarancyjnej,
  - 13) opis stanu zabezpieczenia mienia,
  - 14) przyczynę, liczbę i wielkość szkód w okresie ostatnich 3 lat.
3. WARTA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka.
4. Jeżeli wniosek nie zawiera wszystkich danych określonych w ust. 2 i 3 powyżej, albo został sporządzony wadliwie lub niezgodnie z niniejszymi warunkami, **Ubezpieczający** powinien na wezwanie WARTY odpowiednio go uzupełnić albo sporządzić nowy wniosek w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma WARTY.
5. **Ubezpieczający** zobowiązany jest podać do wiadomości WARTY wszystkie znane mu okoliczności, o które WARTA pytała w formularzu wniosku albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli **Ubezpieczający** zawiera umowę przez przedstawiciela obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
6. W razie zawarcia przez WARTĘ umowy ubezpieczenia pomimo braku odpowiedzi **Ubezpieczającego** na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
7. Umowy ubezpieczenia mogą być zawierane na uzgodnionych przez strony warunkach odbiegających od postanowień OWU, z zastrzeżeniem że wszelkie odmienne postanowienia umowne powinny być sporządzone na piśmie, podpisane przez strony oraz dołączone do umowy pod rygorem ich nieważności.
8. W czasie trwania umowy ubezpieczenia **Ubezpieczający** zobowiązany jest niezwłocznie zgłaszać WARCIE wszelkie zmiany okoliczności, o których mowa w ust. 5 powyżej.
9. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, począwszy od chwili w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
10. WARTA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 5 – 7 nie zostały podane do jej wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 5 – 7 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
11. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę WARTA doręcza **Ubezpieczającemu** dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść **Ubezpieczającego** od treści złożonej przez niego oferty, WARTA zobowiązana jest zwrócić **Ubezpieczającemu** na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść **Ubezpieczającego** nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z treścią oferty.

Składka ubezpieczeniowa

§ 4

1. Składkę ubezpieczeniową oblicza się na podstawie taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy po dokonaniu oceny ryzyka przez WARTĘ.
2. Składka ubezpieczeniowa zależy w szczególności od rodzaju ubezpieczenia, zakresu ubezpieczenia, przedmiotu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia/ limitu odpowiedzialności/ sumy gwarancyjnej, okresu ubezpieczenia, przychodów, rozłożenia płatności składki na raty, liczby ubezpieczeń zawartych w ramach niniejszych OWU. Na obniżenie lub podwyższenie składki może mieć wpływ rozszerzenie zakresu ubezpieczenia za pomocą klauzuli/ ryzyk dodatkowych, przebieg szkodowy ubezpieczenia i zastosowane zabezpieczenia.
3. WARTA może w przypadkach uzasadnionych rodzajem i rozmiarem prowadzonej przez **Ubezpieczającego** działalności, rodzajem ubezpieczonego mienia, sumą i środkami jego zabezpieczenia, zgłoszonymi szkodami wyznaczyć składkę ubezpieczeniową uwzględniając inne czynniki.
4. Składka jest płatna jednorazowo przy zawarciu umowy ubezpieczenia, chyba że strony ustaliły odmienny tryb płatności składki.
5. Na wniosek **Ubezpieczającego** składka może zostać rozłożona na raty. Terminy płatności kolejnych rat i ich wysokość określa się w umowie ubezpieczenia.
6. Obowiązek zapłaty składki obciąża **Ubezpieczającego**.

Okres ubezpieczenia i czas trwania odpowiedzialności

§ 5

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, chyba, że strony umowy postanowią inaczej.
2. Okres ubezpieczenia wskazuje się w **polisie**.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność WARTY rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zaplaceniu składki (w całości lub jej pierwszej raty).
4. W przypadku gdy WARTA ponosi odpowiedzialność przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona w terminie, WARTA może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres przez który udzielała ochrony ubezpieczeniowej. W przypadku braku wypowiedzenia umowa wygasa z końcem okresu, na który przypadła niezapłacona składka.
5. Niezapłacenie kolejnej raty składki w podanej przez WARTĘ wysokości i terminie powoduje ustanie odpowiedzialności WARTY, tylko wtedy gdy po upływie terminu na zapłatę raty składki WARTA wezwie **Ubezpieczającego** do zapłaty, z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od doręczenia wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
6. Jeżeli płatność składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za dzień zapłaty uważa się dzień zlecenia zapłaty w banku lub w urzędzie pocztowym na właściwy rachunek WARTY, pod warunkiem, że na rachunku **Ubezpieczającego** były zgromadzone wystarczające środki, w odmiennym przypadku za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku WARTY odpowiednią kwotą.
7. Ochrona ubezpieczeniowa kończy się z upływem okresu ubezpieczenia, chyba że stosunek ubezpieczenia wygasi przed tym terminem.

Wyłączenia generalne

§ 6

1. WARTA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) wyrządzone przez **reprezentantów Ubezpieczającego** w wyniku działania umyślnego lub rażącego niedbalstwa, z zastrzeżeniem zapisów Działu IV. Zapis odnośnie rażącego niedbalstwa nie ma zastosowania jeżeli zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
  - 2) w zakresie objętym systemem ubezpieczeń obowiązkowych (niezależnie od faktu zawarcia bądź braku wymaganej umowy ubezpieczenia obowiązkowego oraz niezależnie od wysokości sumy gwarancyjnej takiej umowy),
  - 3) bezpośrednio lub pośrednio powstałe wskutek:
    - a) wojny, zbrojnej inwazji, stanu wyjątkowego i innych działań wojennych, bez względu na to, czy zostały formalnie wypowiedziane, wojny domowej, rewolucji, powstania lub zbrojnego przejścia władzy,
    - b) środków represyjnych stosowanych przez organy państwa, konfiskaty, nacjonalizacji, zajęcia, zarekwirowania lub zniszczenia na podstawie decyzji podjętej przez uprawnione do tego władze,
    - c) sabotażu,
    - d) pozostawania **Ubezpieczającego** lub jego pracowników pod wpływem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu

przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że środki te zostały przyjęte w celach leczniczych zgodnie z udokumentowanymi zaleceniami lekarza,

- e) działania promieniowania jonizującego, laserowego lub maserowego, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, azbestu lub szucznych włókien mineralnych niezależnie od ich postaci i ilości, reakcji jądrowej, skażenia radioaktywnego lub zanieczyszczenia odpadami przemysłowymi,
- f) powolnego działania jakichkolwiek czynników w szczególności termicznych lub biologicznych m.in. pleśni, porostów, grzybów, insektów, gazów, par, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu, a także wirusów i bakterii (wyłączenie działania wirusów i bakterii nie ma zastosowania w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej; w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, jeżeli w następstwie wymienionych czynników wystąpiło inne **zdarzenie losowe** objęte zakresem ubezpieczenia, wówczas WARTA ponosi odpowiedzialność za skutki takiego zdarzenia),
- g) niedziałania, nieprawidłowego działania lub nieprawidłowego zastosowania oprogramowania lub nośników informacji używanych w dowolnym elektronicznym urządzeniu, systemie (np. w komputerze, sterowniku mikroprocesorowym, układzie scalonym) lub sieci, a także niedostępności, utraty lub zniekształcenia informacji przechowywanej lub przetwarzanej przez sprzęt, oprogramowanie lub nośnik informacji, używane w dowolnym elektronicznym urządzeniu, systemie lub sieci, chyba że w ich następstwie wystąpiło inne zdarzenie objęte zakresem ubezpieczenia; wówczas WARTA ponosi odpowiedzialność wyłącznie za skutki takiego zdarzenia,
- h) ruchu zakładu górniczego w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa geologicznego i górniczego.
- i) powstałe w związku z nieprzebraniem przez **Ubezpieczającego** obowiązków określonych w OWU w par. 32.

Prawa i obowiązki ubezpieczającego

§ 7

1. **Ubezpieczający** zobowiązany jest do zapewnienia należytego zabezpieczenia mienia, w tym do przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących ochrony, przechowywania i eksploatacji mienia oraz mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności **Ubezpieczający** zobowiązany jest do:
  - 1) stosowania się do:
    - a) obowiązujących przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego,
    - b) zaleceń i wymagań producentów lub dostawców, w tym instrukcji obsługi poszczególnych urządzeń,
    - c) wymogów zawartych w umowie ubezpieczenia,
    - d) minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w OWU,
  - 2) utrzymywania ubezpieczonych **budynków, budowli i lokali** wraz z ich zabezpieczeniami w należyłym stanie technicznym oraz stosowania powszechnie przyjętych środków ostrożności, a także obowiązujących przepisów dotyczących ochrony osób i mienia,
  - 3) dbania o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę, parę wodną lub ciecze oraz zastosowania w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem właściwych przewodów i urządzeń,
  - 4) przestrzegania zasad dotyczących zabezpieczenia **wartości pieniężnych**, określonych w obowiązującym w dniu powstania szkody Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne.
2. Jeżeli **Ubezpieczający** nie dopełni obowiązków określonych w ust. 1 powyżej, WARTA może zmniejszyć lub odmówić wypłaty odszkodowania jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody, jej rozmiar, ustalenie odpowiedzialności.
3. Zasady określone w ust. 1 powyżej nie mają zastosowania w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.
4. **Ubezpieczający** zobowiązany jest także do usunięcia szczególnych zagrożeń mienia lub takich, których usunięcia domagała się WARTA w pismach wystosowanych do **Ubezpieczającego**.
5. Jeżeli **Ubezpieczający** nie wykonał powyższego obowiązku w terminie wskazanym przez WARTĘ, jest ona zwolniona z odpowiedzialności za szkody powstałe po wyznaczonym terminie wskutek nieusunięcia zagrożenia, jeżeli niewykonanie obowiązku miało wpływ na powstanie lub rozmiar szkody.

§ 8

1. W razie zajścia wypadku objętego zakresem ubezpieczenia, **Ubezpieczający** zobowiązany jest użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. Jeżeli **Ubezpieczający** umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 powyżej, WARTA jest wolna od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego tytułu.
3. Ponadto do obowiązków **Ubezpieczającego** należy:
  - 1) zawiadomić WARTĘ (CENTRUM ALARMOWE) o wypadku niezwłocznie (wraz z podaniem charakteru i rozmiaru szkody), nie później niż w przeciągu 2 dni roboczych od daty powstania wypadku lub uzyskania o nim wiadomości,
  - 2) niezwłocznie powiadomić miejscową jednostkę policji o każdej szkodzie, która mogła powstać w wyniku przestępstwa lub wskutek **wypadku środka transportu**,
  - 3) pozostać bez zmian miejsce wypadku do czasu przybycia przedstawiciela WARTY, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia szkody; WARTA nie może powoływać się na to postanowienie, jeżeli nie rozpoczęła likwidacji szkody w ciągu 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku,
  - 4) stosować się do zaleceń WARTY, udzielać jej informacji i niezbędnych pełnomocnictw w zakresie koniecznym do prawidłowej likwidacji szkody,
  - 5) umożliwić WARCIE dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia oraz udzielić w tym celu pomocy i wyjaśnień,
  - 6) udostępnić pełną dokumentację księgową ubezpieczonego mienia, w tym dokumenty związane z jego zakupem i eksploatacją,
  - 7) wypełnić wszelkie wymagane przez WARTĘ dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.
4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku określonego w ust. 3 pkt 1) powyżej WARTA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło WARCIE ustalenie okoliczności lub skutków wypadku.
5. Skutki braku zawiadomienia WARTY o wypadku nie następują, jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 3 pkt 1) powyżej, WARTA otrzymała wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jej wiadomości.
6. W razie niedopełnienia przez **Ubezpieczającego** z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków wymienionych w ust. 3 pkt 2) – 6) powyżej WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub w części, w zależności od tego w jakim zakresie niedopełnienie obowiązków miało wpływ na ustalenie okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru, bądź też na ustalenie wysokości odszkodowania lub świadczenia, chyba że, w przypadku rażącego niedbalstwa, zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

§ 9

1. W razie zgłoszenia roszczenia **osoby trzeciej** o naprawienie szkody **Ubezpieczający** ma obowiązek zaniechania działań zmierzających do zaspokojenia poszkodowanego, uznania jego roszczeń bądź zawarcia z nim ugody, do czasu uzyskania pisemnej zgody WARTY.
2. Zaspokojenie lub uznanie przez **Ubezpieczającego** roszczenia osoby poszkodowanej bez wymaganej pisemnej zgody nie ma wpływu na odpowiedzialność WARTY.

Wypłata odszkodowania lub świadczenia

§ 10

1. Uprawniony z umowy ubezpieczenia zobowiązany jest do udokumentowania zasadności zgłoszonego roszczenia.

- Ubezpieczający** zobowiązany jest dostarczyć WARCIE dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania lub świadczenia oraz przedstawić wyczerpująco rozmiar szkody.
- Wysokość kosztów naprawy powinna być udokumentowana rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją poszkodowanego, jeśli szkodę usunął własnymi siłami.
- WARTA zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych przez **Ubezpieczającego** rachunków, kosztorysów, kalkulacji i innych dokumentów związanych z ustaleniem rozmiaru szkody.
- Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
  - wartości niematerialnych, naukowych, kolekcjonerskich, zabytkowych, historycznych, pamiątkowych lub artystycznych,
  - podatku od towarów i usług podlegającego odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami, chyba że suma ubezpieczenia została ustalona na wysokości obejmującej podatek od towarów i usług.
- WARTA ma prawo wyznaczenia na własny koszt niezależnego eksperta w celu określenia przyczyn, rozmiaru szkody i należnego odszkodowania oraz w celu udzielenia **Ubezpieczającemu** instrukcji i wskazówek dotyczących postępowania zmierzającego do złagodzenia skutków wypadku lub minimalizowania rozmiarów szkody.
- Ubezpieczający** jest zobowiązany dostarczyć WARCIE lub wyznaczonemu przez niego ekspertowi wszystkie dokumenty, które WARTA lub wyznaczony ekspert uważa za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.

§ 11

- Jeżeli przeciwko **Ubezpieczającemu** wszczęte zostało postępowanie karne lub cywilne o wypłatę odszkodowania, **Ubezpieczający** zobowiązany jest niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od uzyskania dokumentu stwierdzającego wszczęcie postępowania (pisma, pozwu, postanowienia lub innego dokumentu) doręczyć ten dokument WARCIE. Ponadto **Ubezpieczający** zobowiązany jest podjąć współpracę umożliwiającą wystąpienie przez WARTĘ z interwencją uboczną w celu obrony przed nieuzasadnionym roszczeniem, zawarcia ugody lub uznania roszczenia. WARTA podejmie decyzję o przystąpieniu do postępowania sądowego w granicach udzielonej ochrony ubezpieczeniowej, o ile uzna za celowe przystąpienie do sporu w charakterze interwenienta ubocznego.
- Ubezpieczający** zobowiązany jest doręczać WARCIE orzeczenia sądu w sprawach określonych w ust. 1 powyżej w terminie umożliwiającym mu wniesienia środka odwoławczego.
- W przypadku naruszenia z przyczyn zawinionych przez **Ubezpieczającego** obowiązków określonych w art. 1 lub 2 powyżej, WARTA może podnieść przeciwko **Ubezpieczającemu** zarzuty wynikające z art. 82 Kodeksu postępowania cywilnego i w tym zakresie odmówić **Ubezpieczającemu** wypłaty odszkodowania.
- Jeżeli przeciwko sprawcy wypadku wszczęte zostało postępowanie karne lub poszkodowany wystąpi z roszczeniem o odszkodowanie na drogę sądową, a **Ubezpieczający** nie dopełnił obowiązków wynikających z ust. 1 lub 2 powyżej lub par. 8 ust. 3 pkt 1), 4), 5), WARTA nie pokrywa kosztów, o których mowa w par. 52 ust. 2 oraz odsetek i kosztów procesu zasądzonych w postępowaniu sądowym od **Ubezpieczającego**.

§ 12

- WARTA wypłaca odszkodowanie lub świadczenia na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu dotyczącym ustalenia stanu faktycznego, zasadności roszczeń i wysokości odszkodowania lub zawartej z nim ugody albo prawomocnego orzeczenia sądu w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
- Jeżeli w terminie określonym w ust. 1 powyżej wyjaśnienie wszystkich okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności WARTY albo wysokości odszkodowania lub świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie lub świadczenie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym, przy zachowaniu należytej staranności, wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, jednakże bezsporną część odszkodowania lub świadczenia WARTA wypłaca w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
- O ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez WARTĘ nie może być wyższa od poniesionej szkody.
- Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie ubezpieczony jest od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej Ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, **Ubezpieczający** nie może żądać świadczenia przekraczającego wartość szkody. Między Ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
- Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 4 powyżej, uzgodniono, że suma wypłacona przez Ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody **Ubezpieczający** może żądać tylko od tego Ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między Ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.
- Jeżeli uprawniony do wystąpienia z roszczeniem nie zgadza się z ustaleniami WARTY co do odmowy zaspokojenia roszczenia albo co do wysokości odszkodowania lub świadczenia, może w ciągu 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stanowisku WARTY w tej sprawie zgłosić na piśmie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
- Jeżeli po wypłacie odszkodowania **Ubezpieczający** odzyskał utracone przedmioty, zobowiązany jest niezwłocznie zwrócić odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz WARTY.

Regres ubezpieczeniowy

§ 13

- Z dniem zapłaty odszkodowania przechodzi na WARTĘ przysługujące **Ubezpieczającemu** roszczenie (do) **osoby trzeciej** odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania.
- Roszczenie, o którym mowa w ust. 1 powyżej, nie przechodzi na WARTĘ, jeśli sprawcą szkody jest osoba, z którą **Ubezpieczający** pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub pracownik **Ubezpieczającego**, chyba że osoba ta wyrządziła szkodę umyślnie.
- Ubezpieczający** zobowiązany jest dostarczyć WARCIE wszelkie informacje i dokumenty oraz dokonać czynności niezbędnych dla skutecznego dochodzenia praw przez WARTĘ.
- W razie niewykonania obowiązków określonych w ust. 3 powyżej, a także w razie zrzeczenia się przez **Ubezpieczającego** bez zgody WARTY praw przysługujących mu od **osób trzecich** odpowiedzialnych za szkodę, WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub w części, a w przypadku gdy odszkodowanie zostało już wypłacone – podlega zwrotowi w całości lub w części, w zależności od tego w jakim zakresie niewykonanie obowiązków określonych w ust. 3 powyżej uniemożliwiło WARCIE skuteczne dochodzenie roszczeń regresowych.

Wygaśnięcie stosunku ubezpieczeniowego

§ 14

- Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
  - z upływem dnia określonego w umowie ubezpieczenia jako ostatni dzień ochrony ubezpieczeniowej,
  - z dniem odstąpienia od umowy przez Ubezpieczającego na podstawie ust. 2,
  - z dniem wypowiedzenia ochrony ubezpieczeniowej stosownie do postanowienia par. 5 ust. 4 par. 3 ust. 9,
  - z chwilą wyczerpania sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej na skutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań,
  - z dniem zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba że WARTA wyrazi zgodę na przeniesienie praw z polisy na nabywcę, a nabywca przejmie obowiązki ciążące do tej pory na zbywcy,
  - z dniem zajęcia przedmiotu ubezpieczenia w toku postępowania egzekucyjnego,
  - w ubezpieczeniu OC z dniem zakończenia lub zawieszenia działalności gospodarczej przez Ubezpieczającego.
- Jeżeli umowę ubezpieczenia zawarto na okres przekraczający 6 miesięcy, **Ubezpieczający** ma prawo odstąpienia od umowy w okresie 30 dni, a w przypadku gdy **Ubezpieczający** jest przedsiębiorcą 7 dni od daty zawarcia umowy.
- Odstąpienie od umowy nie zwalnia **Ubezpieczającego** z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim WARTA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
- Odstąpienie od umowy powinno zostać potwierdzone pisemnym oświadczeniem woli **Ubezpieczającego**.

- W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa **Ubezpieczającemu** przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

Zawiadomienia i oświadczenia

§ 15

- Wszystkie zawiadomienia i oświadczenia stron w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane na piśmie za pokwitowaniem odbioru lub przesyłane listem poleconym, odpowiednio na adres wskazany przez **Ubezpieczającego** lub na adres jednostki terytorialnej WARTY, na terenie której została zawarta umowa ubezpieczenia.
- Jeżeli którakolwiek ze stron zmienia adres lub siedzibę i nie zawiadomiła o tym drugiej strony, pismo skierowane do ostatniej, znanej siedziby, wywiera skutki prawne od chwili, w której by doszło, gdyby strona nie zmieniła siedziby.
- W umowie ubezpieczenia strony mogą postanowić, że zawiadomienia i oświadczenia składane przez strony umowy będą dostarczane drugiej stronie za pomocą listu elektronicznego (e-mail), faksu lub telefonu, odpowiednio na: wskazany przez strony adres poczty elektronicznej, numer infolinii WARTY lub numer telefonu komórkowego lub stacjonarnego wskazany przez **Ubezpieczającego**.

Postanowienia ogólne

§ 16

- Do umów ubezpieczenia zawartych na podstawie niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy polskiego prawa, a w szczególności przepisy Kodeksu Cywilnego, Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne powszechnie obowiązujące przepisy prawne.
- Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby **Ubezpieczającego**, **Ubezpieczonego**, uprawnionego z umowy z ubezpieczenia, spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
- Skargi i zażalenia mogą być składane przez **Ubezpieczającego** lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia do WARTY:
  - w formie pisemnej na adres: skr. pocztowa 1020, 00-950 Warszawa,
  - w formie elektronicznej za pomocą formularza www.warta.pl/reklamacje,
  - telefonicznie pod nr 502 308 308,
  - w każdej jednostce WARTY, na piśmie doręczonym osobiście lub w formie ustnej do protokołu. Na wniosek klienta WARTA potwierdza wpływ skargi, zażalenia, reklamacji na piśmie lub ustnie w rozmowie telefonicznej. WARTA rozpatrzy skargę, zażalenie lub reklamację w terminie 30 dni od daty wpływu i udzieli odpowiedzi w formie pisemnej przesyłką listową lub w formie elektronicznej na wniosek składającego skargę, zażalenie, reklamację. W szczególnie skomplikowanych przypadkach termin na udzielenie odpowiedzi może zostać przedłużony do 60 dni, o czym wnioścąc skargę, zażalenie, reklamację zostanie uprzednio powiadomiony. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi, zażalenia, reklamacji jest jednostka organizacyjna wyznaczona przez Zarząd WARTY. WARTA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
- Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia w powyższym brzmieniu mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 02 lutego 2016 r.

DZIAŁ II UBEZPIECZENIE MIENIA

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia wstępne

§ 17

- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie pod warunkiem, że jest wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością, jest ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, stanowi własność **Ubezpieczającego** lub znajduje się w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego.
- Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w następującym zakresie:
  - mienie od ognia i innych zdarzeń losowych (w zakresie STANDARD),
  - mienie od kradzieży z włamaniem i rabunku,
  - mienie od wszystkich ryzyk (w zakresie KOMFORT lub KOMFORT PLUS),
  - sprzęt elektroniczny od wszystkich ryzyk.
- Zakres ubezpieczenia wg ust. 2 zawiera dodatkowo „Pakiet korzyści”, obejmujący:

PAKIET KORZYŚCI
1) automatyczne pokrycie nowych środków trwałych, 2) ubezpieczenie nowych miejsc ubezpieczenia, 3) ubezpieczenie przedmiotów zabytkowych i dzieł sztuki, 4) zrzeczenie się prawa do regresu, 5) koszty pracy w godzinach nadliczbowych oraz frachtu lotniczego, 6) koszty rzeczoznawców, 7) koszty akcji ratowniczej, 8) koszty usunięcia pozostałości po szkodzie, 9) koszty poszukiwania przyczyn szkody

w treści zgodnej z Załącznikiem nr 2.

- Ubezpieczone mienie objęte jest także ochroną od szkód powstałych bezpośrednio wskutek:
  - akcji gasniczej, ratowniczej, wyburzenia lub odgruzowania, prowadzonych w związku z wystąpieniem **zdarzeń losowych** objętych zakresem ubezpieczenia,
  - zanieczyszczenia lub skażenia spowodowanego wystąpieniem **zdarzeń losowych** objętych zakresem ubezpieczenia.
- WARTA w uzgodnieniu z **Ubezpieczającym** może wprowadzić do umowy ubezpieczenia limit(y) odpowiedzialności w odniesieniu do szkód w mieniu z tytułu jakiegokolwiek **zdarzenia losowego** (w szczególności **powodzi**) w zależności od stopnia zagrożenia występowaniem danego ryzyka.
- Na wniosek **Ubezpieczającego** do umowy ubezpieczenia mienia od **zdarzeń losowych**, mogą zostać włączone dodatkowe klauzule zgodnie z postanowieniami Rozdziału VI.
- Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie mienia od ognia i innych **zdarzeń losowych i sprzętu elektronicznego** od wszystkich ryzyk obejmuje dodatkowo usługi assistance na zasadach określonych w Rozdziale IX.

Miejsce ubezpieczenia

§ 18

- Mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie oraz:
  - mienie pracownicze** – również w innym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym praca jest świadczona na polecenie **Ubezpieczającego**,
  - wartości pieniężne** w czasie transportu – również w innym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, związanym z wykonywanym transportem tych wartości.
  - sprzęt elektroniczny** przenoszony – w zależności od wyboru przez **Ubezpieczającego** również w innym miejscu na terytorium:
    - Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Norwegii i Islandii, albo
    - całego świata,
    - dane i zewnętrzne nośniki danych – miejsce ubezpieczenia wskazane w polisie, a w odniesieniu do danych oraz nośników danych także powstałe:
      - w trakcie transportu do archiwum zewnętrznego (miejsca przechowywania zapasowych kopii zbiorów danych),
      - w archiwum zewnętrznym.

2. Mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczonych **zdarzeń losowych**, także:
- 1) w lokalizacji, do której zostało przeniesione z miejsca ubezpieczenia,
  - 2) w trakcie przeniesienia (przewożenia),
- w związku z bezpośrednim narażeniem na powstanie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową zgodnie z OWU w miejscu ubezpieczenia wskazanym w **polisie**.

Przedmiot ubezpieczenia § 19

1. Pod warunkiem zgłoszenia przez **Ubezpieczającego** we wniosku o ubezpieczenie, WARTA może objąć ochroną ubezpieczeniową następujące mienie:
  - 1) **budynki, budowle i lokale** – z wyłączeniem **zdarzeń losowych** wg Rozdziału III,
  - 2) **maszyny, urządzenia i wyposażenie**,
  - 3) **środki obrotowe**,
  - 4) **mienie osób trzecich**,
  - 5) **nakłady inwestycyjne**,
  - 6) **wartości pieniężne**,
  - 7) **mienie pracownicze**
2. WARTA nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
  - 1) mienia należącego do lub użytkowanego przez przedsiębiorców prowadzących działalność wskazaną w Zał. Nr 1 do OWU,
  - 2) wzorów i prototypów,
  - 3) kart płatniczych (np. debetowych, obciążeniowych, kredytowych, kart wstępnie opłaconych tzw. pre-paid), kart parapiatniczych (np. bankomatowych, rabatowych, gwarancyjnych do czeków),
  - 4) materiałów wybuchowych i pirotechnicznych, fajerwerków, detonatorów, sygnalizatorów, rakiet świetlnych,
  - 5) środków odurzających oraz substancji psychotropowych (chyba, że stanowią środki obrotowe w aptekach, hurtowniach farmaceutycznych lub podmiotach świadczących usługi medyczne) oraz dopalaczy,
  - 6) automatów wrzutowych na monety, automatów do gier oraz do wydawania i rozmienniania pieniędzy wraz z ich zawartością,
  - 7) gruntów, gleby, wód podziemnych i powierzchniowych, zbiorników wodnych,
  - 8) żywych roślin innych niż rośliny doniczkowe oraz żywych zwierząt,
  - 9) mienia przeznaczonego do likwidacji, złomowania, rozbiórki, mienia, w odniesieniu do którego toczy się postępowanie upadłościowe oraz mienia zajętego przez uprawnione organy władzy państwowej i samorządowej,
  - 10) silosów i magazynów zbożowych oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 11) targowisk, straganów oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 12) ferm drobiowych, szklarni, cieplarni, oranżerii, inspektów, namiotów (w tym namiotów/ tuneli foliowych) oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 13) **środków obrotowych** lub **mienia osób trzecich** o przekroczonym terminie ważności lub wycofanych z obrotu przed powstaniem szkody oraz mienia, którego zakup potwierdzony jest fałszywymi dokumentami,
  - 14) mienia składowanego niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy,
  - 15) oranżerii, cieplarni, szklarni, inspektów, namiotów, tuneli foliowych,
  - 16) mienia związanego z działalnością wydobywczą znajdującego się pod ziemią,
  - 17) mienia elektrycznego (siłowni) wiatrowych,
  - 18) **budynków, budowli i lokali**:
    - a) powstałych bez wymagane go zezwolenia oraz znajdującego się w nich mienia,
    - b) drewnianych lub krytych strzechą ze słomy lub trzciny lub gontem drewnianym oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 19) muzeów, skansenów oraz mienia w nich zgromadzonego,
  - 20) mienia zakładów wyłączonych z eksploatacji na okres dłuższy niż 30 dni, chyba, że jest to planowany przestój technologiczny lub efekt urlopu właściciela, jednak nie dłuższy niż 120 dni.
  - 21) mienia, które niezgodnie ze swoim przeznaczeniem lub warunkami przechowywania znajdowało się na wolnym powietrzu oraz mienia składowanego niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy.
  - 22) dzieł sztuki, eksponatów, rękopisów, przedmiotów zabytkowych, kolekcji numizmatycznych i filatelistycznych, które są środkami obrotowymi albo mieniem osób trzecich lub innym mieniem powyżej wartości 10.000 PLN łącznie.
  - 23) w ramach zakresu wg Rozdziału II, III i IV – oprogramowania (programów komputerowych) nie będącego **środkami obrotowymi**, danych i zewnętrznych nośników danych.
3. WARTA dodatkowo nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
  - 1) **budynków, budowli i lokali** w budowie, przebudowie, remoncie oraz **maszyn, urządzeń, wyposażenia** w trakcie montażu, demontażu,
  - 2) mienia znajdującego się w **budynkach, budowlach, lokalach** w budowie, w trakcie przebudowy, remontu powyżej limitu 250.000 zł,
  - 3) niepołączonych trwale z gruntem budowli, w tym kiosków, pawilonów, powłok pneumatycznych, namiotów oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 4) pojazdów podlegających rejestracji chyba, że są to pojazdy niezarejestrowane, stanowiące nowe **środki obrotowe**,
  - 5) akt, dokumentów, planów, projektów, rysunków, dokumentacji zakładowej.
4. Wyłączenia wskazane w ust. 3 powyżej mogą ulec modyfikacji w celu dostosowania do specyfiki prowadzonej działalności lub posiadanego mienia poprzez zastosowanie wybranych klauzul dodatkowych wskazanych w Załączniku nr 3 do OWU, niemniej tylko w takim zakresie w jakim wynika to z postanowień poszczególnych klauzul.

ROZDZIAŁ II UBEZPIECZENIE MIENIA OD OGNI I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH ZAKRES STANDARD

Zakres ubezpieczenia § 20

1. WARTA odpowiada za szkody polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu ubezpieczonego mienia, powstałe w okresie i miejscu ubezpieczenia oraz będące bezpośrednim (chyba, że definicje zawarte w OWU stanowią inaczej) następstwem następujących **zdarzeń losowych**:
  - 1) **pożar**,
  - 2) **dym i sadza**,
  - 3) **wybuch**,
  - 4) **uderzenie pioruna**,
  - 5) **wiatr**,
  - 6) **powódź**,
  - 7) **deszcz**,
  - 8) **zalanie**,
  - 9) **działanie ciężaru śniegu lub lodu, grad, lawina**,
  - 10) **trzęsienie, zapadanie lub osuwanie się ziemi**,
  - 11) **upadek statku powietrznego**,
  - 12) **uderzenie pojazdu**,
  - 13) **huk ponaddwójkowy**,
  - 14) **upadek drzew lub innych przedmiotów**,
  - 15) **przebiecie**.

Wyłączenia zakresowe § 21

1. W zakresie STANDARD WARTA nie ponosi odpowiedzialności za szkody bezpośrednio lub pośrednio powstałe wskutek:
  - 1) **zalania, deszczu**:

- a) jeżeli **zalanie** nastąpiło z powodu złego stanu technicznego dachu lub innych elementów **budynku**, którego konserwacja należała do obowiązków **Ubezpieczającego**, bądź z powodu nie zabezpieczenia otworów (okien, świetlików itp.),
  - b) w **środkach obrotowych** lub **mieniu osób trzecich**, znajdującym się poniżej poziomu gruntu i niżej niż 10 cm nad podłogą, chyba że **zalanie** tego mienia nastąpiło bezpośrednio z góry,
- 2) systematycznego zawilgacania, z powodu nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych lub innych urządzeń technologicznych rozprzodkujących wodę, inne ciecze lub parę, a także powstałe wskutek działania wód gruntowych (chyba, że są skutkiem **powodzi**), przemazania ścian oraz zagrzycenia,
  - 3) **wybuchu** wywołanego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub rozbiórkowych lub powstałe w silnikach spalinowych, gdy wybuch związany jest z ich naturalną funkcją lub gdy spowodowany został normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów,
  - 4) **uderzenia pioruna** lub **przebiecia** – w bezpiecznikach, wkładkach topikowych, stycznikach, odgromnikach, czujnikach, żarówkach, lampach i grzejnych urządzeniach elektrycznych.
  - 5) zapadania się i osuwania ziemi w wyniku działalności człowieka lub długotrwałego, naturalnego osiadania lub przemieszczania się gruntu, erozji morskiej lub rzecznej.
2. Na wniosek **Ubezpieczającego** do umowy ubezpieczenia mienia w zakresie STANDARD, mogą zostać włączone dodatkowe klauzule zgodnie z postanowieniami Rozdziału VI.

ROZDZIAŁ III UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

Zakres ubezpieczenia § 22

1. WARTA odpowiada za szkody polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu ubezpieczonego mienia, powstałe w okresie i miejscu ubezpieczenia oraz będące bezpośrednim następstwem następujących **zdarzeń losowych**:
  - 1) **kradzież z włamaniem**,
  - 2) **rabunek**.
2. W granicach sumy ubezpieczenia WARTA odpowiada również za koszty naprawy lub wymiany zniszczonych wskutek dokonania lub usiłowania **kradzieży z włamaniem**:
  - 1) części konstrukcyjnych **budynku, budowli** lub **lokalu**, w szczególności takich jak: dach, stropy, ściany, podłogi, okna, drzwi, itp.
  - 2) zabezpieczeń przeciwkradzieżowych **budynków, budowli, lokali** oraz schowków lub urządzeń do przechowywania **wartości pieniężnych**.
3. W odniesieniu do **kradzieży z włamaniem** bez wejścia sprawcy do **lokalu**, maksymalna odpowiedzialność WARTY ograniczona jest do wysokości 15% łącznej sumy ubezpieczenia mienia z wyłączeniem **wartości pieniężnych**.
4. W odniesieniu do **wartości pieniężnych** ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o szkody powstałe w trakcie transportu poza **lokałem** wskutek:
  - 1) **rabunku**,
  - 2) **wypadku środka transportu, pożaru, wybuchu, uderzenia pioruna, wiatru, deszczu**, śmierci lub uszkodzenie ciała, rozstroju zdrowia osoby wykonującej transport/ sprawującą pieczę nad transportowanymi **wartościami pieniężnymi**.
5. Na wniosek **Ubezpieczającego** do umowy ubezpieczenia mienia od **kradzieży z włamaniem** i **rabunku**, mogą zostać włączone dodatkowe klauzule zgodnie z postanowieniami Rozdziału VI.

Wyłączenia zakresowe § 23

1. WARTA nie ponosi odpowiedzialności za szkody bezpośrednio lub pośrednio powstałe wskutek:
  - 1) działania umyślnego lub rażącego niedbalstwa **pracowników Ubezpieczającego**, chyba że w przypadku rażącego niedbalstwa wypłata odszkodowania odpowiada zasadom słusności,
  - 2) zabezpieczenia mienia niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w OWU,
  - 3) **kradzieży z włamaniem wartości pieniężnych**:
    - a) bez wejścia sprawcy do pomieszczenia,
    - b) przechowywanych w sposób inny niż wskazany w par. 32 ust. 3. pkt 1).
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także szkód w **wartościach pieniężnych** powstałych podczas transportu wykonywanego środkami komunikacji publicznej/ masowej.

ROZDZIAŁ IV UBEZPIECZENIE MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK ZAKRES KOMFORT I KOMFORT PLUS

Zakres ubezpieczenia § 24

1. WARTA rozszerza ochroną ubezpieczeniową od ognia i innych zdarzeń losowych w wariancie STANDARD o szkody polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu ubezpieczonego mienia, powstałe w okresie i miejscu ubezpieczenia w następstwie jakiegokolwiek zdarzenia losowego, o ile nie zostało ono wyłączone z odpowiedzialności WARTY na mocy postanowień OWU.
2. WARTA może objąć ochroną ubezpieczeniową mienie od wszystkich ryzyk w zakresie:
  - 1) KOMFORT albo
  - 2) KOMFORT PLUS
3. W zależności od wybranego zakresu ubezpieczenia wg ust. 2 ochrona ubezpieczeniowa jest automatycznie rozszerzona o następujące klauzule dodatkowe, zgodnie z ich treścią wskazaną w Załączniku nr 3 do OWU oraz w granicach poniższych limitów:

Klauzula	Limit w okresie ubezpieczenia / Zakres ubezpieczenia	
	KOMFORT	KOMFORT PLUS
dewastacja	5.000 PLN	10.000 PLN
katastrofa budowlana	100.000 PLN	150.000 PLN
terroryzm, strajki, zamieszki i rozruchy	20.000 PLN	50.000 PLN
szyby i inne przedmioty szklane od słuźczenia	nie dotyczy	5.000 PLN

4. Dodatkowo w zakresie KOMFORT PLUS ochrona automatycznie jest rozszerzana do wskazanego w **polisie** limitu dla **kradzieży z włamaniem** i **rabunku** na podstawie Rozdziału III. O ile nie umówiono się inaczej, w umowie zastosowanie mają następujące limity:

Przedmiot ubezpieczenia	Limit
maszyny, urządzenia i wyposażenie	20 % sumy ubezpieczenia zadeklarowanego we wniosku składnika mienia nie więcej jednak niż 100.000 PLN łącznie
środki obrotowe	
mienie osób trzecich	
nakłady inwestycyjne	
mienie pracownicze	
wartości pieniężne	zgodnie z limitem wskazanym przez Ubezpieczającego i potwierdzonym przez WARTĘ w polisie

Wyłączenia zakresowe

§ 25

- WARTA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
  - zdarzeń wyłączonych dla zakresu STANDARD w par. 21,
  - stopniowego pogarszania się stanu ubezpieczonego mienia w związku z normalnym użytkowaniem, ciągłą eksploatacją, starzeniem się, korozją, kawitacją, naturą przedmiotu ubezpieczenia, stopniowo postępującym pogarszaniem właściwości, odkształcaniem lub deformacją, a także polegające na utracie wagi, skurczeniu, wyparowaniu, zmianach w kolorze, fakturze, wykończeniu lub zapachu,
  - produkcji, przetwarzania, wykonywania na nim usług, w szczególności poddania w procesie technologicznym ubezpieczonego mienia działaniu ognia albo ciepła;
  - osiadania, zapadnięcia się, wyniesienia, spękania, skurczenia lub ekspansji elementów konstrukcji **budynków** takich jak fundamenty, ściany, podłogi, sufity, chyba że nastąpiły one jako rezultat zaistnienia innego **zdarzenia losowego** objętego ochroną ubezpieczeniową,
  - błędów projektowych, konstrukcyjnych, nieprawidłowego montażu, użycia wadliwych materiałów, chyba że w ich następstwie wystąpiło inne **zdarzenie losowe** objęte zakresem ubezpieczenia; wówczas WARTA ponosi odpowiedzialność wyłącznie ze skutki takiego zdarzenia,
  - zakłócenia lub przerwy w dostawie mediów (w szczególności energii elektrycznej lub ciepłej, wody, pary, gazu),
  - awarii, zakłóceń lub uszkodzenia **sprzętu elektronicznego**, wskutek przyczyn związanych z jego eksploatacją, obsługą bądź konserwacją,
  - usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia, wymuszenia lub szantażu, wprowadzenia w błąd lub pozostawiania w błędzie, poświadczania nieprawdy, fałszerstwa lub podstęp,
  - niewyjaśnionego zaginięcia lub braków stwierdzonych podczas sprawdzania lub spisywania stanu ilościowego majątku,
  - stłuczona lub pęknięcia szyb lub innych przedmiotów szklanych stanowiących **środki obrotowe** lub **mienie osób trzecich**, chyba że nastąpiły one jako rezultat zaistnienia innego **zdarzenia losowego** objętego ochroną ubezpieczeniową w granicach zdefiniowanych dla zakresu STANDARD w par. 20,
- WARTA dodatkowo nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
  - prowadzenia robót budowlanych lub montażowych; wyłączenie niniejsze nie ma zastosowania do szkód powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych lub montażowych, które nie były wykonywane przez **Ubezpieczającego** lub na jego zlecenie,
  - działania prądu elektrycznego w maszynach i urządzeniach elektrycznych, chyba że działanie to spowodowało **pożar** lub **przebiecie** – wówczas WARTA ponosi odpowiedzialność wyłącznie za ich skutki,
  - awarii, zakłóceń lub uszkodzenia maszyn lub urządzeń wskutek przyczyn związanych z ich eksploatacją, obsługą bądź konserwacją,
  - podwyższenia się temperatury przechowywania w urządzeniach chłodniczych,
  - pęknięcia w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy,
  - kradzieży zwykłej
  - szkód ze zdarzeń określonych w par. 24 ust. 3 i 4 powyżej limitów tam wskazanych.
- Wyłączenia wskazane w ust. 2 powyżej mogą ulec modyfikacji w celu dostosowania do specyfiki prowadzonej działalności lub posiadanego mienia poprzez zastosowanie wybranych klauzul dodatkowych wskazanych w Załączniku nr 3 do OWU lub zapisów Rozdziału III, niemniej tylko w takim zakresie w jakim wynika to z postanowień poszczególnych klauzul/rozdziału.

ROZDZIAŁ V

UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK

Zakres ubezpieczenia

§ 26

- WARTA odpowiada za szkody polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu ubezpieczonego:
  - sprzętu elektronicznego** stacjonarnego,
  - sprzętu elektronicznego** przenośnego i/lub na stałe zamontowanego na samochodach,
  - elektronicznie zapisanych danych, licencjonowanego oprogramowania (systemowego lub użytkowego, produkcji seryjnej lub indywidualnej), zewnętrznych nośników danych elektronicznych,powstałe w okresie oraz będące następstwem jakiegokolwiek **zdarzenia losowego** o ile nie zostały one wyłączone z odpowiedzialności WARTY na mocy postanowień OWU.
- W zakresie określonym w ust. 1 powyżej ubezpieczenie obejmuje szkody powstałe wskutek:
  - następujących **zdarzeń losowych**:
    - pożar**,
    - dym i sadza**,
    - wybuch**,
    - uderzenie pioruna**,
    - wiatr**,
    - powódź**,
    - deszcz**,
    - zalanie**,
    - działanie ciężaru śniegu lub lodu, grad, lawina**,
    - trzęsienie, zapadanie lub osuwanie się ziemi**,
    - upadek statku powietrznego**,
    - uderzenie pojazdu**,
    - huk ponaddzwiękowy**,
    - upadek drzew lub innych przedmiotów**,
    - przebiecie**,
  - błędów w obsłudze, niewłaściwego użytkowania,
  - błędów projektowych, konstrukcyjnych, nieprawidłowego montażu, użycia wadliwych materiałów,
  - kradzieży z włamaniem**,
  - rabunku**,
  - dewastacji**,
  - zaniku zasilania,
  - zwarcia, przetężenia, braku jednej z faz, niewłaściwych parametrów prądu i innych przyczyn elektrycznych,
  - jakiegokolwiek innego **zdarzenia losowego**, o ile nie zostało ono wyłączone z odpowiedzialności WARTY na mocy postanowień OWU.
- Zakres ubezpieczenia sprzętu przenośnego obejmuje dodatkowo szkody:
  - w trakcie przewożenia **sprzętu elektronicznego** powstałe wskutek **wypadku środka transportu**,
  - wskutek **kradzieży z włamaniem** z lokalizacji innej niż wskazana w **polisie** pod warunkiem, że zabezpieczenia w tej lokalizacji spełniają minimalne wymogi zabezpieczenia określone dla mienia znajdującego się w **budynkach lub lokalach**,
  - wskutek **kradzieży z włamaniem** z pojazdu i **kradzieży z włamaniem** z jednoczesnym zaborem pojazdu wyłącznie wtedy, gdy:
    - pojazd posiada twardy dach,
    - pojazd był prawidłowo zamknięty,
    - pojazd posiada sprawne i atestowane zabezpieczenia antywłamaniowe (np. wywołujące alarm), które było włączone,
    - sprzęt przenośny pozostawiony w pojeździe był niewidoczny z zewnątrz,
    - w godzinach 23:00-5:00, pojazd został pozostawiony na czas postoju w miejscu strzeżonym (tj. na terenie trwale ogrodzonym, zamkniętym, oświetlonym i pod **stałym dozorem** co najmniej w ww. godzinach) lub w garażu zamkniętym na co najmniej dwa wielozapadkowe zamki/kłódki lub jeden zamek/kłódkę z atestem lub automatyczną bramą garażową.
- Ochrona ubezpieczeniowa może zostać udzielona jedynie w odniesieniu do **sprzętu elektronicznego** dla którego spełnione są następujące warunki:
  - został zainstalowany na stanowisku pracy,

- wymagane przepisami prawa lub wytycznymi producenta testy rozruchowe (próbne) zostały przeprowadzone i zakończone z wynikiem pozytywnym,
  - jest eksploatowany zgodnie z przeznaczeniem.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje **sprzęt elektroniczny** podczas pracy, w stanie spoczynku, a także w czasie konserwacji, remontu okresowego lub w okresie testów z nimi związanych, o ile czynności te odbywają się w miejscu ubezpieczenia. Jeżeli konserwacja czy remont okresowy powoduje konieczność demontażu, ochrona ubezpieczeniowa jest kontynuowana i trwa nieprzerwanie w trakcie wymienionych wyżej czynności, z uwzględnieniem przemieszczania na terenie zakładu oraz podczas następującego niezwłocznie po nich ponownego montażu.
  - W odniesieniu do **sprzętu elektronicznego** przenośnego lub na stałe zamontowanego w pojazdach samochodowych warunkiem udzielenia ochrony jest załączenie do wniosku wykazu sprzętu, który powinien zawierać co najmniej następujące dane:
    - rodzaj sprzętu wraz z jego numerem identyfikacyjnym (numer fabryczny lub ewidencyjny),
    - sumę ubezpieczenia dla poszczególnych pozycji.
  - WARTA odpowiada za dane pod warunkiem, że są:
    - archiwizowane na wymiennych nośnikach danych nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu oraz
    - kopie zapasowe danych oraz oprogramowania są przechowywane w przystosowanym do tego miejsca poza pomieszczeniem, gdzie znajduje się ubezpieczony **sprzęt elektroniczny**. (w szczególności serwisant, przewoźnik, spedycja lub podwykonawca),
  - WARTA w uzgodnieniu z **Ubezpieczającym** może wprowadzić do umowy ubezpieczenia limit odpowiedzialności w odniesieniu do szkód w **sprzęcie elektronicznym** z tytułu jakiegokolwiek **zdarzenia losowego** (w szczególności **powodzi**) w zależności od stopnia zagrożenia występowaniem danego ryzyka.
  - Na wniosek **Ubezpieczającego** do umowy ubezpieczenia **sprzętu elektronicznego** od wszystkich ryzyk, mogą zostać włączone dodatkowe klauzule zgodnie z postanowieniami Rozdziału VI.

Wyłączenia zakresowe

§ 27

- Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - powstałych w wymiennych narzędziach i materiałach eksploatacyjnych, częściach które z uwagi na przeznaczenie i charakter pracy podlegają przyspieszonemu zużyciu lub regularnej wymianie w trakcie czynności konserwacyjnych zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową lub zaleceniami producenta (w szczególności materiały eksploatacyjne, odczynniki, tonery, chłodziwa, nośniki obrazu i dźwięku, girowce lub taśmy do drukarek, bezpieczniki, źródła światła, baterie, filtry, lampy elektroniczne, rentgenowskie, laserowe, wymienne nośniki danych), chyba że szkody są skutkiem zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia,
  - za które, na mocy przepisów prawa lub dokonanej czynności prawnej, odpowiedzialna jest zidentyfikowana **osoba trzecia**: dostawca, producent, sprzedawca lub wykonawca usługi (w szczególności serwisant, przewoźnik, spedycja lub podwykonawca),
  - wyłącznie o charakterze estetycznym, takich jak zadrapania, chyba że uszkodzenia są skutkiem zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia,
  - powstałych wskutek:
    - stopniowego pogarszania się stanu ubezpieczonego mienia w związku z normalnym użytkowaniem, ciągłą eksploatacją, starzeniem się, korozją, kawitacją, naturą przedmiotu ubezpieczenia, stopniowo postępującym pogarszaniem właściwości, odkształcaniem lub deformacją,
    - doświadczeń lub eksperymentów przeprowadzonych w nadzwyczajnych dla danego **sprzętu elektronicznego** warunkach,
    - wad lub uszkodzeń istniejących w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których **Ubezpieczający** wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć.
- W odniesieniu do danych i zewnętrznych nośników danych z ochrony wyłączone są szkody powstałe:
  - w danych, które zostały wprowadzone lub w jakikolwiek sposób przetworzone po zawarciu **zdarzenia losowego** lub znajdujących się wyłącznie w jednostce centralnej **sprzętu elektronicznego**,
  - wskutek błędnego programowania, perforacji, etykietowania lub wkładania nośników danych,
  - wskutek nieuważnego lub przypadkowego usunięcia danych lub ich utraty wskutek działania pola magnetycznego.
- W ubezpieczeniu **sprzętu elektronicznego** przenośnego poza lokalizacją wskazaną w **polisie** – w każdej szkodzi powstałej wskutek **kradzieży z włamaniem** (w tym kradzieży z jednoczesnym zaborem pojazdu) lub upuszczenia zastosowanie ma **franszyza redukcyjna** w wysokości: 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 500 PLN.

ROZDZIAŁ VI

ROZSZERZENIE ZAKRESU UBEZPIECZENIA – KLAUZULE

§ 28

- Na wniosek **Ubezpieczającego** i za opłatą dodatkowej składki, umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona o klauzule dodatkowe wskazane w Załączniku nr 3 do OWU.
- Limit odpowiedzialności w poszczególnych klauzulach dodatkowych:
  - wybierany jest przez **Ubezpieczającego** i wskazany w **polisie**,
  - nie może być wyższy niż suma ubezpieczenia mienia do którego ma zastosowanie,
  - nie może przekroczyć maksymalnej wysokości wskazanej w poszczególnych klauzulach,
  - jest limitem na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
- Uzgodnienie przez strony rozszerzenia o którąkolwiek klauzulę dodatkową nie powoduje zmian w postanowieniach umowy ubezpieczenia innych niż wskazane w danej klauzuli, w szczególności pozostałe warunki, wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności określone w OWU mają w pełni zastosowanie.

ROZDZIAŁ VII

POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA UBEZPIECZENIA MIENIA

Suma ubezpieczenia/limit odpowiedzialności

§ 29

- Suma ubezpieczenia/limit odpowiedzialności wskazane w **polisie** stanowią górną granicę odpowiedzialności WARTY dla poszczególnego rodzaju mienia/ zdarzenia.
- Sumę ubezpieczenia ustala **Ubezpieczający**.
- Suma ubezpieczenia/limity odpowiedzialności ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań. Za zgodą WARTY i po opłaceniu dodatkowej składki sumy ubezpieczenia/limity mogą zostać uzupełnione do poprzedniej wysokości.
- Suma ubezpieczenia powinna:
  - uwzględniać podatek VAT w przypadku, gdy **Ubezpieczający** nie jest płatnikiem podatku VAT,
  - nie uwzględniać podatku VAT w przypadku, gdy **Ubezpieczający** jest płatnikiem podatku VAT.
- Suma ubezpieczenia dla **budynków, budowli, lokali, maszyn, urządzeń i wyposażenia** może być określona wg wartości:
  - księgowej brutto – księgową wartość początkową środków trwałych, stanowiącą cenę nabycia lub koszt wytworzenia, powiększona o koszty jego ulepszenia i skorygowana w wyniku obowiązujących aktualizacji wyceny, bez odpisów amortyzacyjnych.
  - odtworzeniowej – wartość odpowiadająca kosztom odtworzenia mienia do stanu nowego, ale nie ulepszonego tj.:
    - w przypadku **budynków i budowli** – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy w tym samym miejscu z zachowaniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, rodzaju zastosowanych materiałów wraz z nakładami na roboty wykończeniowe,
    - w przypadku pozostałych środków trwałych – wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego środka trwałego tego samego rodzaju, typu, modelu i o tych samych bądź zbliżonych parametrach z uwzględnieniem kosztów transportu i montażu,
    - w przypadku **nakładów inwestycyjnych** – wartość odpowiadająca kosztom odtworzenia **nakładów inwestycyjnych** istniejących przed wystąpieniem szkody

- 3) rzeczywiście – tj. **wartość odtworzeniowa** pomniejszona o zużycie techniczne, rozumiane jako trwałe zmiany fizykochemiczne zachodzące w czasie eksploatacji, w wyniku których okres zdatności do pełnienia przez mienie określonych funkcji użytkowych stopniowo się zmniejsza.
6. Dla pozostałego mienia sumę ubezpieczenia stanowi:
  - 1) **środki obrotowe** – cena zakupu lub koszt wytworzenia,
  - 2) **mieście osób trzecich** – z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego (w komisach i lombardach – bez uwzględnienia prowizji lub marży, nie wyższa niż wartość oznaczona w dowodzie przyjęcia),
- 3) **nakłady inwestycyjne** – wartość wydatków poniesionych lub przewidywanych w okresie ubezpieczenia,
- 4) **wartości pieniężne**:
  - a) czeki – wartość wykazana na czekach,
  - b) złoto, srebro, platyna, metale z grupy platynowców, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły oraz wyroby z nich – cena zakupu lub koszt wytworzenia,
  - c) gotówka i pozostałe wartości pieniężne nie wymienione powyżej – wartość nominalna (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na PLN wg średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa NBP w dniu zawarcia umowy),
- 5) **mieście pracownicze** – kwota odpowiadająca iloczynowi liczby **pracowników** i sumy ubezpieczenia przypadającej na pojedynczego **pracownika** wynoszącej nie więcej niż 1.000 PLN.

System ubezpieczenia § 30

1. W zależności od przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia może być zawarta w systemie:
  - 1) na sumy stałe – suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową,
  - 2) na pierwsze ryzyko – suma ubezpieczenia odpowiada wysokości przewidywanej maksymalnej szkody, która może powstać wskutek zajścia jednego **zdarzenia losowego**, niezależnie od faktycznej, całkowitej wartości ubezpieczonego mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową.
2. W ubezpieczeniu mienia od ognia i innych **zdarzeń losowych**:
  - 1) w systemie na sumy stałe mogą zostać objęte ochroną ubezpieczeniową następujące kategorie mienia:
    - a) **budynki, budowle i lokale,**
    - b) **maszyny, urządzenia i wyposażenie,**
    - c) **środki obrotowe,**
    - d) **mieście osób trzecich.**
  - 2) w systemie na pierwsze ryzyko mogą zostać objęte ochroną ubezpieczeniową następujące kategorie mienia:
    - a) **nakłady inwestycyjne,**
    - b) **wartości pieniężne,**
    - c) **mieście pracownicze.**
3. W ubezpieczeniu mienia od **kradzieży z włamaniem** i **rabunku** wszystkie kategorie mienia obejmowane są ochroną w systemie na pierwsze ryzyko.
4. W ubezpieczeniu **sprzętu elektronicznego** od wszystkich ryzyk:
  - 1) **sprzęt elektroniczny** obejmowany jest ochroną w systemie na sumy stałe,
  - 2) dane i zewnętrzne nośniki danych obejmowane są ochroną w systemie na pierwsze ryzyko.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania § 31

1. Za wysokość szkody przyjmuje się:
  - 1) w **budynkach, budowlach, lokalach**: koszt odbudowy lub remontu w tym samym miejscu z zachowaniem dotychczasowych lub najbardziej zbliżonych wymiarów, konstrukcji, rodzaju zastosowanych materiałów, parametrów technicznych wraz z nakładami na roboty wykończeniowe,
  - 2) w **maszynach, urządzeniach, sprzęcie elektronicznym, wyposażeniu**: koszt naprawy, remontu, nabycia lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, typu, parametrów technicznych, mocy i jakości.
2. Od wysokości szkody ustalonej zgodnie z ust. 1 potrąca się zużycie techniczne w przypadku:
  - 1) **sprzętu elektronicznego** ubezpieczonego na podstawie Rozdziału V, który w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia jest starszy niż 7 lat,
  - 2) innego mienia niż **sprzęt elektroniczny**, którego zużycie techniczne w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia przekracza 50%,
  - 3) kiedy **Ubezpieczający** odstąpił od odpukienia, odtworzenia lub naprawy uszkodzonego mienia.
3. Podstawę określenia wysokości szkody dla pozostałego mienia stanowi:
  - 1) w **środkach obrotowych** – koszt naprawy lub czyszczenia, cena nabycia lub koszt wytworzenia,
  - 2) w **mieście osób trzecich** – koszt naprawy lub czyszczenia lub wartość z potrąceniem zużycia technicznego (w komisach i lombardach – bez uwzględnienia prowizji lub marży, nie wyższa niż wartość oznaczona w dowodzie przyjęcia),
  - 3) w **nakładach inwestycyjnych** – koszt odbudowy lub remontu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów,
  - 4) w **wartościach pieniężnych**:
    - a) czeki – wartość wykazana na czekach,
    - b) złoto, srebro, platyna, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły oraz wyroby z nich – cena zakupu lub koszt wytworzenia,
    - c) gotówka i pozostałe wartości pieniężne nie wymienione powyżej – wartość nominalna (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na PLN wg średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa NBP w dniu zawarcia umowy),
  - 5) w **mieście pracowniczym** – koszt naprawy lub cena zakupu pomniejszona o wartość technicznego w wysokości 30%,
  - 6) w danych i zewnętrznych nośnikach danych WARTA pokrywa niezbędne koszty poniesione przez **Ubezpieczającego** w ciągu 12 miesięcy od wystąpienia szkody, WARTA pokryje jedynie koszty odtworzenia zniszczonych lub uszkodzonych zewnętrznych nośników danych na nowe.
5. Jeżeli suma ubezpieczenia przedmiotu ubezpieczonego na sumy stałe jest niższa od jego wartości w dniu szkody (niedoubezpieczenie), wówczas kwota odszkodowania ustalona zgodnie z postanowieniami niniejszego paragrafu zostaje pomniejszona w takim stosunku, w jakim suma ubezpieczenia tego przedmiotu pozostaje do jego wartości w dniu szkody, z zastrzeżeniem ust. 6 poniżej.
6. Zasada, o której mowa w ust. 5 powyżej nie będzie miała zastosowania:
  - 1) w przypadku ubezpieczenia mienia w systemie na sumy stałe, którego stopień zużycia nie przekroczył 50%, jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody nie przekroczy 120% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu,
  - 2) dla szkód których wysokość określona zgodnie z ust. 1 i 2 powyżej nie przekracza 20.000 PLN.
7. Wysokość szkody jest powiększana o poniesione dodatkowe koszty objęte ochroną ubezpieczeniową, maksymalnie do wysokości limitów odpowiedzialności wskazanych w **polisie**.
8. W przypadku niedoubezpieczenia mienia, koszty wymienione w ust. 7 zostaną zmniejszone w takim stosunku jak odszkodowanie tj. proporcjonalnie do stopnia zanizenia sumy ubezpieczenia mienia.

9. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 7 dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego wówczas pokrywane są w takiej proporcji do ogólnych kosztów poniesionych, w jakiej wartość mienia ubezpieczonego pozostaje do wartości całego mienia. W przypadku, gdy ustalenie tych wartości jest niemożliwe, WARTA pokryje 50% poniesionych kosztów.
10. Wysokość szkody:
  - 1) nie uwzględnia jakichkolwiek kosztów:
    - a) wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
    - b) związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji i eksploatacji **budynków, budowli**, maszyn i urządzeń, które **Ubezpieczający** jest zobowiązany ponieść dodatkowo w związku ze zmianami jakichkolwiek przepisów prawa,
    - c) innowacji, modernizacji lub ulepszeń,
  - 2) zmniejsza się o procent udzielonej zniżki za ubezpieczenia, w przypadku gdy z przyczyn zawnionych przez **Ubezpieczającego** nie zadziały one w momencie zajścia zdarzenia, a miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody,
  - 3) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży,
  - 4) określa się na podstawie cen z dnia ustalania odszkodowania.
11. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa faktyczną wartość mienia w dniu szkody, przy uwzględnieniu rodzaju zadeklarowanej wartości będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia (nadubezpieczenie), WARTA odpowiada tylko do wysokości szkody ustalonej według zasad określonych w OWU.
12. W przypadku rozliczania szkody w walucie obcej, do określenia jej wysokości stosuje się średni kurs Prezesa NBP z dnia powstania szkody.
13. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody obliczonej zgodnie z postanowieniami ustępów poprzedzających, z potrąceniem kwoty franszwy redukcyjnej w wysokości 200 PLN (z zastrzeżeniem odmiennych wysokości **franszwy** wskazanych w poszczególnych częściach OWU).

ROZDZIAŁ VIII MINIMALNE WYMAGANIA ZABEZPIECZENIA MIENIA

Wymagane zabezpieczenia § 32

1. Wymagane minimalne zabezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych **zdarzeń losowych**, mienia od wszystkich ryzyk oraz ubezpieczeniu **sprzętu elektronicznego** od wszystkich ryzyk:
  - 1) przestrzeganie powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony mienia, a w szczególności przepisów prawa budowlanego, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska, norm dotyczących budowy i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad nimi,
  - 2) przestrzeganie zaleceń i wymagań producentów lub dostawców maszyn i urządzeń,
  - 3) wszystkie **budynki, budowle i lokale** wraz z ich zabezpieczeniami utrzymywane są w należytym stanie technicznym,
  - 4) wszystkie urządzenia, maszyny i instalacje są sprawne technicznie i eksploatowane w sposób zgodny z przeznaczeniem i warunkami określonymi przez producenta,
  - 5) **budynnek, lokal** jest wyposażony w środki zabezpieczenia przeciwpożarowego posiadające świadectwo dopuszczenia do stosowania w ochronie przeciwpożarowej zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi, stosownie do przeznaczenia obiektu/pomieszczenia,
  - 6) urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice poddawane są przeglądowi technicznemu i konserwacjom w okresach oraz zakresie ustalonych prawem lub zaleceniami producenta,
  - 7) zapewniony jest wolny dostęp do gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, źródeł wody do celów przeciwpożarowych, wyłączników głównych prądu elektrycznego i głównych kurków gazowych, dbanie o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę, parę wodną lub ciecze oraz zastosowanie w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem wlaściwych przewodów i urządzeń.
  - 8) Wymagane minimalne zabezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od **kradzieży z włamaniem** i **rabunku** oraz ubezpieczeniu **sprzętu elektronicznego** od wszystkich ryzyk:
    - 1) ściany, stropy, podłogi i dachy **budynków i lokali**, w których znajduje się ubezpieczone mienie wykonane są z trwałych materiałów (ich zniszczenie lub pokonanie nie jest możliwe bez użycia siły lub narzędzi) oraz według technologii odpowiadającej wymaganiom wynikającym z przeznaczenia i usytuowania **budynku/lokalu**, a także nie posiadają niezabezpieczonych otworów, które umożliwiają dostęp do ubezpieczonego mienia bez użycia siły lub narzędzi; pomieszczenia wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub innych konstrukcji ażurowych, a także z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (np. budowle pneumatyczne, namioty, tunele foliowe), nie są uważane za pomieszczenia należące do zabezpieczonych,
    - 2) drzwi zewnętrzne prowadzące do **budynku/lokalu**, w którym znajduje się ubezpieczone mienie powinny być w należytym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby nie było możliwe ich wyłamanie lub wyważenie bez użycia siły lub narzędzi, a otwarcie bez użycia podobnych lub dopasowanych kluczy,
    - 3) drzwi zewnętrzne prowadzące do **budynku/lokalu** są zamknięte na:
      - a) dwa zamki lub klódki umieszczone na oddzielnych skoblach lub
      - b) jeden atestowany zamek wielopunktowego ryglowania lub
      - c) pojedynczy zamek lub klódka, jeśli ustanowiono **stały dozór** lub zainstalowano alarm.
    - 4) w drzwiach dwuskrzydłowych (wieloskrzydłowych) jedno skrzydło jest unieruchomione przy pomocy zasuwu u góry i u dołu od wewnętrznej strony **lokalu**, a w przypadku drzwi oszklonych nie zastosowano zamków/zasuw, które można otworzyć bez klucza przez wybity otwór w szybie,
    - 5) jeżeli drzwi zewnętrzne do **budynku** lub w jego wydzielonej części, w którym znajduje się ubezpieczone mienie nie są zabezpieczone zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 3) i 4), wówczas wymagania dotyczące drzwi zewnętrznych odnoszą się do drzwi wewnętrznych prowadzących do pomieszczeń z ww. mieniem,
    - 6) drzwi do pomieszczeń wewnątrz **budynku**, w którym znajduje się ubezpieczone mienie winny być zamknięte na co najmniej jeden zamek (klódkę),
    - 7) wszystkie okna i inne zewnętrzne otwory szklane w **lokalach**, w których znajduje się ubezpieczone mienie są w należytym stanie technicznym, właściwie osadzone,
    - 8) okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory w **lokalach** znajdujących się na parterze lub w piwnicach, a także na wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z położonych nad/pod nimi lub obok nich przybudówek, balkonów, tarasów i dachów, jak również zewnętrzne otwory na strychach i w piwnicach, przez które jest przejście do dalszych pomieszczeń są na całej powierzchni zabezpieczone kratami, żaluzjami lub roletami przeciwwłamaniowymi bądź szymbami o podwyższonej odporności na włamanie (co najmniej klasy P3/P3A) lub okiennicami zamkniętymi co najmniej na jeden zamek lub klódkę. Wymagania te nie są obowiązkowe, jeżeli istnieje **stały dozór** lub jeśli **budynnek lub lokal** zaopatrzone jest w czynne i należycie konserwowane elektroniczne urządzenia wywołujące alarm,
    - 9) kraty, rolety, żaluzje i okiennice są tak skonstruowane i tak założone, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez użycia siły i narzędzi,
    - 10) klucze do ubezpieczonego **lokalu** są przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym,
    - 11) urządzenia do przechowywania **wartości pieniężnych**:
      - a) są w należytym stanie technicznym zamknięte w sposób przewidziany konstrukcją, w tym na wszystkie zamki,
      - b) o nieustalonej klasie odporności muszą być trwale przymocowane do podłoża, ściany lub innego elementu konstrukcyjnego **budynku**,
      - 12) pojemniki bezpieczne do przechowywania **wartości pieniężnych** nieprzymocowane na stałe oraz kasy stalowe, w godzinach zamknięcia lokalu są pozostawione w miejscu niewidocznym (np. szafa, szufłada),
      - 13) w odniesieniu do mienia na placach składowych, mienia na placach budowy/montażu oraz pojazdów mechanicznych na placach/parkingach:
        - a) mienie znajduje się na placach składowych/parkingach pod całonocnym stałym dozorem, ogrodzonych stałym parkanem o wysokości co najmniej 160 cm (ogrodzenie nie może być w jakikolwiek sposób uszkodzone, przerwane lub niepełne), oświetlonych po zmroku,

- b) brama wjazdowa zabezpieczona jest w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem przez osobę nieuprawnioną lub w sposób niekontrolowany,
- c) w pojazdach mechanicznych będących środkami obrotowymi lub mieniem osób trzecich przekazanym Ubezpieczającemu w celu wykonania usługi lub sprzedaży nie mogą znajdować się w nich kluczyki od stacyjek zapłonowych, wszystkie posiadane systemy zabezpieczające powinny być uruchomione, a drzwi zamknięte na zamek fabryczny.
3. W odniesieniu do wartości pieniężnych obowiązują wymagania zabezpieczeń określone powyżej oraz dodatkowo ustala się:

- 1) maksymalną odpowiedzialność WARTY za szkody w wartościach pieniężnych wynosi 150.000 PLN na zdarzenie, z zastrzeżeniem poniższych podlimitów uzależnionych od sposobu przechowywania/transportu:

Sposób przechowywania/ transportu wartości pieniężnych	Podlimit
kradzież z włamaniem wartości pieniężnych w miejscu ubezpieczenia	
w kasach fiskalnych	2.500 PLN
w kasetach stalowych lub w pojemnikach bezpiecznych nieprzymocowanych trwale do podłoża, ściany lub innego elementu konstrukcyjnego budynku, w którym się znajdują	5.000 PLN
w pojemnikach bezpiecznych przymocowanych trwale do podłoża, ściany lub innego elementu konstrukcyjnego budynku, w którym się znajdują	10.000 PLN
w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o nieudokumentowanej klasie odporności na włamanie	40.000 PLN
w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o klasie odporności na włamanie w przedziale 0-IV	100.000 PLN
w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o klasie odporności na włamanie V lub wyższej	150.000 PLN
rabunek wartości pieniężnych w miejscu ubezpieczenia	100.000 PLN
rabunek wartości pieniężnych podczas transportu	
samodzielnie przez osobę transportującą	40.000 PLN
przez 2 osoby transportujące	60.000 PLN
przez osobę transportującą chronioną przez konwojenta	150.000 PLN

- 2) W odniesieniu do złota, srebra, platyny, metali z grupy platynowców, kamieni szlachetnych, pereł, biżuterii i wyrobów jubilerskich z ww. materiałów znajdujących się w pracowniach lub sklepach jubilerskich:
- a) minimalny sposób zabezpieczenia mienia musi być zgodny z postanowieniami ust. 1 i 2 powyżej, z zastrzeżeniem spełnienia dodatkowo poniższych wymogów:
- pomieszczenia w których znajduje się ubezpieczane mienie wyposażone są w alarm z możliwością niezwłocznego podjęcia interwencji przez służbę ochrony lub podłączenie do systemu dyskretnego ostrzegania z włączeniem do akcji załóg patrolowo-internacyjnych z max. czasem reakcji do 5 minut w godzinach nocnych i 15 minut w pozostałych godzinach,
  - drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku/lokalu są zamykane na dwa atestowane zamki wielopunktowego ryglowania.
- b) Ustanawia się podlimit w wysokości 50.000 PLN dla szkód w wartościach pieniężnych, których sposób przechowywania jest inny niż określony w pkt 1)
- 3) Transporty:
- powinny być wykonywane samochodami,
  - piesze dopuszczalne są w uzasadnionych przypadkach i należy wykonywać je:
    - możliwie najkrótszą drogą,
    - z pominięciem miejsc o sobornionych lub uznawanych za niebezpieczne,
    - bez użycia środków komunikacji publicznej/masowej.

Lustracja § 33

WARTA zastrzega sobie możliwość przeprowadzenia lustracji, tj. sprawdzenia zabezpieczeń i sposobu przechowywania mienia w miejscu ubezpieczenia, zarówno przed zawarciem umowy ubezpieczenia, jak i w trakcie jej trwania.

ROZDZIAŁ IX USŁUGI ASSISTANCE

Definicje § 34

- Awaria oprogramowania komputerowego** – uszkodzenie lub niewłaściwe działanie oprogramowania komputerowego uniemożliwiające prawidłowe i zgodne z przeznaczeniem korzystanie z tego oprogramowania i sprzętu komputerowego.
- Awaria sprzętu biurowego** – uszkodzenie uniemożliwiające prawidłowe korzystanie ze sprzętu, które nie jest spowodowane bezpośrednim działaniem człowieka oraz nie jest skutkiem:
  - niewłaściwego lub niezgodnego z instrukcją użytkowania (w tym stosowania napięć wyższych niż przewidziano dla danego modelu), przechowywania lub konserwacji sprzętu,
  - stosowania sprzętu niezgodnie z przepisami bezpieczeństwa,
  - niewłaściwej lub niezgodnej z instrukcją instalacji, napraw, przeróbek, dostrojów lub zmian konstrukcyjnych dokonywanych przez Ubezpieczającego.
- Domowa opieka pielęgniarska** – organizacja i pokrycie kosztów dojazdu i honorarium pielęgniarki w celu sprawowania opieki nad Ubezpieczającym/pracownikiem, który uległ nieszczęśliwemu wypadkowi lub nagłemu zachorowaniu i przebywał w szpitalu przez okres minimum 3 dni.
- Dostawa leków i sprzętu rehabilitacyjnego** – zorganizowanie i pokrycie kosztów dostarczenia leków i drobnego sprzętu rehabilitacyjnego do miejsca zamieszkania Ubezpieczającego/pracownika Ubezpieczającego w sytuacji, gdy w następstwie wypadku w miejscu pracy lub nagłego zachorowania, zgodnie z dokumentem zwolnienia lekarskiego wymaga on leczenia, z zastrzeżeniem iż koszt leków lub sprzętu jest pokrywany przez osobę objętą ubezpieczeniem.
- Dozór mienia** – zorganizowanie oraz pokrycie kosztów wynajęcia strażnika zatrudnionego w wyspecjalizowanej firmie ochroniarskiej.
- Nagłe zachorowanie** – powstały w sposób nagły i niespodziewany stan chorobowy, zagrażający życiu lub zdrowiu osoby objętej ubezpieczeniem, wymagający udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej.
- Odbiór pozostawionego auta** – zorganizowanie i pokrycie kosztów wynajęcia kierowcy, który przyprowadzi auto do miejsca ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że koszty paliwa ponosi Ubezpieczający.
- Organizacja badań pracowniczych** – organizacja obowiązkowych badań pracowniczych (wstępnych i okresowych) oraz ewentualnych badań dodatkowych (np. okresowych badań diagnostycznych zapewnianych przez pracodawcę) na rzecz pracowników Ubezpieczającego.
- Organizacja lokalu zastępczego** – przedstawienie Ubezpieczającemu ofert na wynajem lokalu przystosowanego do rodzaju prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności. W sytuacji gdy agencja nieruchomości nie będzie posiadać w ofercie lokalu wg specyfikacji przedstawionej przez Ubezpieczającego wówczas dostarczenie takiej informacji traktowane jest jako spełnienie usługi.
- Organizacja procesu rehabilitacyjnego** – zorganizowanie i pokrycie kosztów pracy rehabilitanta, pod warunkiem, że osoba, która uległa nieszczęśliwemu wypadkowi (Ubezpieczający lub pracownik) przebywa na zwolnieniu lekarskim co najmniej 7 dni.

- Pomoc domowa po hospitalizacji** – organizacja i pokrycie kosztów wynajęcia pomocy domowej, która pomoże Ubezpieczającemu/pracownikowi w codziennych domowych czynnościach (drobne zakupy, drobne sprzątanie, przygotowanie posiłków) pod warunkiem, że Ubezpieczający/pracownik przebywał w szpitalu przez okres minimum 3 dni.
- Pomoc w znalezieniu pracownika** – wskazanie możliwości zamieszczenia oferty pracy na wybrane stanowisko, pomoc w zredagowaniu oferty pracy oraz wg wytycznych Ubezpieczającego: prowadzenie korespondencji z kandydatami do pracy oraz organizacja spotkań kandydatów do pracy z Ubezpieczającym.
- Przechowywanie mienia** – pokrycie kosztów przechowywania ocalałego mienia w miejscu wskazanym przez Ubezpieczającego.
- Przejazd w celu zastępstwa w podróży służbowej** – pokrycie kosztów przejazdu autobusem lub pociągiem (I klasa) osoby wyznaczonej przez Ubezpieczającego do miejsca, w którym inny pracownik uległ nieszczęśliwemu wypadkowi i nie jest w stanie wykonywać czynności służbowych.
- Sprzęt biurowy** – kserokopiarka, drukarka, skaner, fax, niszczarka dokumentów, komputer stacjonarny wraz z monitorem, laptop, kuchnia gazowa i elektryczna, chłodziarko-zamrażarka, zamrażarka, zmywarka, które zostały zakupione przez Ubezpieczającego jako sprzęt fabrycznie nowy i które są wykorzystywane w miejscu ubezpieczenia na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej.
- Specjalista** – ślusarz, hydraulik, elektryk, dekarz, murarz, stolarz, szklarz, technik urządzeń grzewczych i klimatyzacyjnych, technik urządzeń alarmowych serwisant sprzętu biurowego (w tym informatyk), malarz, glazurnik, parkieciarz.
- Transport medyczny** – zorganizowanie i pokrycie kosztów transportu Ubezpieczającego/pracownika Ubezpieczającego z miejsca pobytu do odpowiedniej placówki medycznej wskazanej przez lekarza CENTRUM ALARMOWEGO WARTY i zalecanym przez niego środkiem transportu, lub z placówki medycznej do innej placówki medycznej, w sytuacji gdy placówka, w której przebywa Ubezpieczający/pracownik Ubezpieczającego nie odpowiada wymogom leczenia odpowiednim dla jego stanu zdrowia oraz gdy jest on skierowany na badania specjalistyczne lub zabieg chirurgiczny w innej placówce medycznej, a także z placówki medycznej do miejsca zamieszkania, jeżeli pobyt w szpitalu trwał dłużej niż 5 dni.
- Transport mienia** – zorganizowanie i pokrycie kosztów transportu ocalałego mienia do wskazanego przez Ubezpieczającego miejsca składowania oraz ze wskazanego przez Ubezpieczającego miejsca składowania do miejsca ubezpieczenia lub innego miejsca wznowienia działalności gospodarczej, pod warunkiem, że ocalałe mienie można załadować do samochodu ciężarowego o ładowności do 3,5 tony.
- Wizyta lekarza** – zorganizowanie i pokrycie kosztów dojazdu oraz honorarium lekarza za wizytę w miejscu pobytu Ubezpieczającego/pracownika Ubezpieczającego lub zorganizowanie i pokrycie kosztów wizyty w najbliższej placówce medycznej.
- Wizyta pielęgniarki** – zorganizowanie i pokrycie kosztów dojazdu oraz honorarium pielęgniarki wyłącznie w miejscu pobytu Ubezpieczającego/pracownika Ubezpieczającego

Przedmiot i zakres usług assistance § 35

- Przedmiotem ubezpieczenia assistance jest organizacja i pokrycie świadczeń w zakresie:
  - POMOCY TECHNICZNEJ
  - POMOCY MEDYCZNEJ
  - ASYSTENT
  - USŁUG INFORMACYJNYCH
- Usługi assistance są świadczone na rzecz Ubezpieczającego oraz – w przypadku pomocy medycznej – również na rzecz pracowników Ubezpieczającego.
- Miejscem działania usługi assistance jest teren Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku POMOCY TECHNICZNEJ zakres działania ograniczony jest do lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia.
- Warunkiem skorzystania z usługi o charakterze innym niż informacyjny jest powiadomienie CENTRUM ALARMOWEGO WARTY o zdarzeniu w czasie nie dłuższym niż 48 godzin od momentu jego wystąpienia lub uzyskania informacji o nim.
- Limity odpowiedzialności dla poszczególnych świadczeń określa poniższa tabela:

Wariant usługi	Zakres usługi	Limit odpowiedzialności na zdarzenie	Limit zdarzeń w okresie ubezpieczenia
POMOC TECHNICZNA	Pomoc specjalisty	1000 PLN	max. 3
	Naprawa sprzętu biurowego	500 PLN	max. 2
	Pomoc informatyczna w zakresie oprogramowania komputerowego	Telefoniczna bez limitu	Telefoniczna bez limitu
	Organizacja lokalu zastępczego	Bez limitu	Bez limitu
	Transport ocalałego mienia	1000 PLN	max. 2
	Przechowywanie mienia	1000 PLN	max. 2
	Dozór mienia przez 72h	1500 PLN	max. 2
POMOC MEDYCZNA	Sprzątanie po szkodziu	300 PLN	max. 1
	Powrót Ubezpieczającego	1000 PLN	max. 2
	Wizyta lekarza	300 PLN	max. 5
	Transport chorego	1000 PLN	max. 5
	Wizyta pielęgniarki	200 PLN	max. 5
	Domowa opieka pielęgniarska przez 48h	500 PLN	max. 5
	Pomoc domowa przez 3 dni	500 PLN	max. 3
ASYSTENT	Organizacja procesu rehabilitacyjnego	1000 PLN	max. 2
	Dostawa leków i sprzętu rehabilitacyjnego	Bez limitu	Bez limitu
	Przejazd w celu zastępstwa w podróży służbowej	500 PLN	max. 2
	Odbiór pozostawionego auta	1000 PLN	max. 2
	Organizacja badań pracowniczych	Bez limitu	Bez limitu
	Organizacja szkoleń BHP	Bez limitu	Bez limitu
	Organizacja przeglądów okresowych instalacji	Bez limitu	Bez limitu
USŁUGI INFORMACYJNE	Pomoc w znalezieniu pracownika	Bez limitu	max. 4
	Serwis Concierge	Bez limitu	Bez limitu
	Infolinia medyczna	Bez limitu	Bez limitu
Infolinia kadrowa			
	Infolinia o usługodawcach		

Pomoc techniczna

§ 36

- Zakres pomocy technicznej w biurze obejmuje interwencję specjalisty odpowiedniego ze względu na rodzaj uszkodzeń w celu dokonania naprawy w miejscu ubezpieczenia.
  - Usługa uruchamia się w przypadku wystąpienia **zdarzenia losowego** objętego ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych lub mienia od wszystkich ryzyk lub kradzieży z włamaniem i rabunku o ile istnieje ryzyko powstania i/lub powiększenia się szkody. Usługa obejmuje koszty dojazdu, robocizny oraz niezbędnych do realizacji usługi materiałów, ograniczonych wyłącznie do: wkładki do zamków, zawiasów, klejów, śrub, pianek montażowych, silikonów, wężyków przyłączeniowych i folii parizolacyjnych. Materiałami nie są w szczególności: ceramika łazienkowa, armatura, itp. oraz ramy i skrzydła drzwi oraz okien, a także samozamykacze.
  - Niezależnie od świadczenia określonego w pkt 1 WARTA organizuje i pokrywa koszty dojazdu specjalisty (ślusarza lub technika urządzeń alarmowych) w celu usunięcia awarii lub awaryjnego otwarcia drzwi w sytuacji:
    - awarii systemu alarmowego zamontowanego w miejscu ubezpieczenia powodującej włączenie syren dźwiękowych lub świetlnych, których **Ubezpieczający** nie jest w stanie samodzielnie wyłączyć,
    - niemożliwości otwarcia drzwi wejściowych prowadzących do ubezpieczonego **lokalu** na skutek utraty kluczy, zatrzasknięcia lub uszkodzenia zamka.Usługa nie obejmuje kosztów części zamiennych, w tym zamków.
  - Dodatkowo, w razie **awarii sprzętu biurowego** lub **oprogramowania komputerowego Microsoft Office** powodujących brak możliwości korzystania ze sprzętu WARTA zorganizuje pomoc:
    - polegającą na kontakcie telefonicznym z informatykiem w celu udzielenia instruktażu odnośnie zgłaszanego problemu technicznego. W sytuacji braku możliwości rozwiązania problemu telefonicznie WARTA organizuje i pokrywa koszty dojazdu i robocizny informatyka do klienta,
    - w celu dokonania naprawy sprzętu i pokryje koszty dojazdu specjalisty (serwisanta sprzętu biurowego) i robocizny. W razie braku możliwości naprawy sprzętu w miejscu ubezpieczenia, WARTA organizuje transport i pokrywa (analogicznie jak w przypadku naprawy na miejscu) koszty naprawy sprzętu w autoryzowanym serwisie.
- Jeżeli w następstwie **zdarzenia losowego** objętego ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia mienia od **zdarzeń losowych** miejsce ubezpieczenia znajduje się w stanie uniemożliwiający prowadzenie działalności gospodarczej, WARTA zapewnia:
  - pomoc w zorganizowaniu lokalu zastępczego
  - transport mienia,
  - przechowanie mienia,
  - dozór mienia.
- W następstwie zdarzenia losowego, polegającego na pożarze lub zalaniu, gdy zachodzi potrzeba posprzątania miejsca ubezpieczenia WARTA organizuje i pokrywa koszty dojazdu i robocizny ekipy sprzątającej oraz koszty środków czystości. Usługa nie obejmuje kosztów zakupu maszyn i urządzeń czyszczących.
- W sytuacji, gdy w chwili zajścia zdarzenia losowego, **Ubezpieczający** znajduje się poza miejscem ubezpieczenia, a jego obecność w miejscu szkody jest niezbędna, WARTA zorganizuje i pokryje koszty dojazdu **Ubezpieczającego** z miejsca przebywania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej do miejsca szkody. Transport **Ubezpieczonego** realizowany będzie autobusem lub pociągiem (I klasa). W przypadku gdy odległość jest większa niż 350 km dopuszcza się możliwość transportu samolotem. O wyborze środka transportu decyduje CENTRUM ALARMOWE WARTY.

Pomoc medyczna

§ 37

- W przypadku, gdy **Ubezpieczający/pracownik Ubezpieczonego** uległ w miejscu prowadzenia działalności nagłemu zachorowaniu lub nieszczęśliwemu wypadkowi, rozumianemu jako nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w którego następstwie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia WARTA spełnia jedno lub więcej z następujących świadczeń:
  - wizyta lekarza,
  - transport chorego,
  - wizyta pielęgniarki,
  - domowa opieka pielęgniarska,
  - pomoc domowa po hospitalizacji,
  - organizacja procesu rehabilitacyjnego,
  - dostawa leków i sprzętu rehabilitacyjnego,
  - przejazd w celu zastępstwa w podróży służbowej,
  - odbiór pozostawionego auta.
- O celowości udzielenia świadczenia określonego w ust. 1, pkt 1)-7) decyduje lekarz CENTRUM ALARMOWEGO WARTY.

§ 38

- Za pośrednictwem CENTRUM ALARMOWEGO WARTY, na życzenie **Ubezpieczonego** mogą zostać zorganizowane następujące usługi:
  - szkolenia z zakresu BHP,
  - badania pracownicze wymagane Kodeksem Pracy
  - organizacja przeglądów okresowych instalacji elektrycznej, wentylacyjnej, kominowej, przeciwpożarowej i gaśnic,
  - pomoc w znalezieniu pracownika,
  - Serwis Concierge „w ramach którego oferowane są usługi:
    - organizacja i dostarczenie kwiatów i zakupów pod wskazany adres,
    - rezerwacja, organizacja, dostarczenie biletów do kin, teatrów, opery,
    - organizacji i rezerwacji stolików w wybranej restauracji, sal konferencyjnych, pokoi hotelowych,
    - organizacja wypoczynku w wybranym miejscu na świecie (rezerwacja biletów lotniczych, kolejowych, hoteli)
    - organizacja usług samochodowych: mycie, konserwacja naprawa,
    - organizacja wizyty w gabinetach odnowy biologicznej, u fryzjera, kosmetyczki, wizażysty, stylisty, ośrodka SPA,
    - organizacja i wynajęcie trenera osobistego,
    - organizacja, wynajęcie i podstawienie limuzyny z kierowcą,
    - organizacja tłumaczenia,
    - organizacja opieki dla dzieci,
    - organizacja pomocy domowej.
- Koszty usług wymienionych w ust.1 ponosi **Ubezpieczający**.

Usługi informacyjne

§ 39

- WARTA, za pośrednictwem CENTRUM ALARMOWEGO WARTY, zapewnia **Ubezpieczającemu** dostęp do:
  - Infolinii Medycznej** polegający na:
    - telefonicznej rozmowie z lekarzem CENTRUM ALARMOWEGO WARTY, który w miarę posiadanej wiedzy specjalistycznej oraz istniejących możliwości, udzieli **Ubezpieczającemu** ustnej informacji, co do dalszego postępowania,
    - telefonicznym dostępem do informacji o lekach, ich działaniu, interakcjach z innymi środkami, przeciwwskazaniach, dawkowaniu, ich zamiennikach,
    - informowaniu o państwowych i prywatnych placówkach służby zdrowia w razie choroby lub urazu,
    - informowaniu o placówkach prowadzących zabiegi rehabilitacyjne i oferujących sprzęt rehabilitacyjny,
    - udzielaniu informacji o tym, jak należy się przygotowywać do zabiegów lub badań medycznych,
    - udzielaniu informacji o dietach, zdrowym żywieniu.

Informacje medyczne oraz telefoniczna rozmowa z lekarzem CENTRUM ALARMOWYM WARTY nie mają charakteru diagnostycznego i leczniczego, i nie mogą być traktowane jako podstawa do rozszerzeń wobec lekarza, który ich udzielił lub wobec WARTY

2) Infolinii kadrowej oferującej informacje dotyczące:

- adresów, godzin pracy firm rekrutacyjnych,
- warunków współpracy w firmach rekrutacyjnymi w tym kosztów i zasad rozliczania się firm rekrutacyjnych ze zleceniodawcami,
- świadczeń emerytalnych i rentowych,
- świadczeń chorobowych i macierzyńskich,
- świadczeń wypadkowych,
- świadczeń rehabilitacyjnych, opiekuńczych i pogrzebowych,
- uprawnień osób niepełnosprawnych.

3) Infolinii o usługodawcach świadczącej usługi w zakresie przekazywania informacji o firmach świadczących usługi: ślusarskie, hydrauliczne, elektryczne, dekarckie, szklarskie, stolarskie, murarskie, malarskie, glazurnicze, parkieciarskie, w zakresie urządzeń i instalacji grzewczych i klimatyzacyjnych.

Wyłączenia

§ 40

- Niezależnie od zakresu świadczeń assistance WARTA:
  - nie zwraca kosztów poniesionych przez **Ubezpieczonego** bez uprzedniego powiadomienia i uzgodnienia z CENTRUM ALARMOWYM WARTY, nawet w sytuacji kiedy koszty te mieszczą się w granicach limitów odpowiedzialności,
  - nie odpowiada za szkody na osobie i mieniu oraz za szkody polegające na utraconych korzyściach zaistniałe w związku ze świadczonymi usługami assistance.
  - nie organizuje oraz nie pokrywa kosztów usług związanych z konserwacją sprzętu oraz konfiguracją sprzętu komputerowego.
- Z usług assistance wyłączone są ponadto usługi:
  - związane z uszkodzeniami, za naprawę których odpowiadają służby administracyjne lub służby pogotowia technicznego, energetycznego, wodno-kanalizacyjnego oraz gazowego,
  - elektryka lub technika urządzeń i instalacji grzewczych związane z uszkodzeniami żarówek, lampek kontrolnych, przedłużaczy itp.,
  - związane z naprawą uszkodzeń, które pojawiły się przed momentem zaistnienia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, w tym wad za które odpowiedzialność ponosi producent,
  - związane z naprawą sprzętu biurowego starszego niż 6 lat,
  - pokrycia kosztów zakupu leków, środków opatrunkowych i innych medykamentów,
  - związane z chorobami: przewlekłymi i psychicznymi oraz ich zaostrzeniami.
- WARTA nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienia lub brak możliwości realizacji świadczeń assistance, jeśli są one spowodowane siłą wyższą, a w szczególności: **strajkami, zamieszkami i ruchami, terroryzmem**, wojną (również domową), skutkami promieniowania radioaktywnego, a także ograniczeniami w poruszaniu się wynikającymi z decyzji władz administracyjnych.
- WARTA nie zorganizuje usług Assistance, o ile ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia **Ubezpieczonego** konieczne jest wezwanie pogotowia ratunkowego. CENTRUM ALARMOWE WARTY po stwierdzeniu okoliczności wskazanych w zdaniu poprzednim może wezwać pogotowie ratunkowe, jeżeli stan zdrowia ubezpieczonego uniemożliwił mu zrealizowanie tej czynności samodzielnie.
- WARTA nie pokryje kosztów usług assistance, jeżeli zostały one pokryte w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

Postępowanie w przypadku zdarzenia objętego usługą assistance

§ 41

- W przypadku wystąpienia szkody **Ubezpieczający** jest zobowiązany do skontaktowania się telefonicznie z CENTRUM ALARMOWYM WARTY pod numerem podanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia (**polisie**).
- Osoba zgłaszająca powinna podać wszelkie informacje niezbędne do zorganizowania pomocy w ramach świadczonych usług, przede wszystkim: dane pozwalające na zidentyfikowanie **Ubezpieczonego** (NIP, REGON lub nr polisy) oraz krótki opis zdarzenia i rodzaj koniecznej pomocy.

DZIAŁ III

UBEZPIECZENIE ŁADUNKÓW W TRANSPORCIE (CARGO)

Przedmiot ubezpieczenia

§ 42

- WARTA może objąć ochroną ubezpieczeniową następujące mienie:
  - maszyny, urządzenia i wyposażenie**,
  - środki obrotowe**,
  - mięnie osób trzecich**, w sytuacji gdy **Ubezpieczający**:
    - świadczy usługi naprawy sprzętu, a przewóz dotyczy mienia stanowiącego przedmiot usługi,
    - prowadzi działalność handlową, a przewóz dotyczy mienia już zakupionego w placówce handlowej,podczas gdy jest ono przewożone jako ładunek w transporcie drogowym na terytorium:
    - Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem przewozów na odcinku krajowym, dokonywanych w ramach transportu międzynarodowego albo
    - Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Norwegii i Islandii.
- WARTA nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
  - dział sztuki, przedmiotów zabytkowych i o wartości kolekcjonerskiej, eksponatów,
  - wartości pieniężnych**, papierów wartościowych, bandedoli akcyzy, kart kredytowych i płatniczych,
  - wszelkiego rodzaju kart telefonicznych,
  - żetonów, biletów komunikacyjnych, losów loteryjnych,
  - akt, dokumentów, rękopisów, wzorów i prototypów,
  - informacji zapisanych na nośnikach danych,
  - pojazdów (środków transportu przeznaczonych do poruszania się po drodze oraz maszyn i urządzeń do tego przystosowanych),
  - rzeczy przeznaczonych do sprzedaży w ramach handlu obwoźnego,
  - rzeczy uszkodzonych i zdekompletowanych,
  - rzeczy transportowanych w obrębie jednej nieruchomości, to jest:
    - z **lokalu do lokalu** położonego w tym samym **budynku**,
    - z **budynku do budynku** położonego na tej samej nieruchomości (posesji),
  - ładunków przewożonych zarobkowo przez **Ubezpieczonego**, działającego jako przewoźnik.

Zakres ubezpieczenia

§ 43

- Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia, powstałe w okresie ubezpieczenia oraz będące bezpośrednim następstwem następujących **zdarzeń losowych**:
  - pożar**,
  - wybuch**,
  - dym i sadza**,
  - wiatr**,
  - powódź**,
  - deszcz**,
  - grad**,
  - uderzenie pioruna**,
  - trzęsienie, zapadanie lub osuwanie się ziemi**,

- 10) **lawina**,
  - 11) upadek przedmiotu nie należącego do **Ubezpieczającego** i nie będącego pod kontrolą **Ubezpieczającego** na środek transportu,
  - 12) **wypadek środka transportu**,
  - 13) **rabunek**,
  - 14) **kradzież z włamaniem i kradzież z włamaniem** z jednoczesnym zaborem środka transportu wyłącznie wtedy, gdy:
    - a) ładunek znajduje się w części ładunkowej pojazdu lub zamkniętym bagażniku,
    - b) środek transportu, którym przewożony jest ładunek posiada co najmniej jedno, sprawne zabezpieczenie przeciwkradzieżowe, tj. alarm lub immobiliser lub blokadę skrzyni biegów,
    - c) zamknięty środek transportu z włóczonymi ww. zabezpieczeniami został postawiony na czas postoju w miejscu strzeżonym tj. na terenie trwale ogrodzonym, zamkniętym, oświetlonym po zmroku i pod stałym dozorem lub w garażu zamkniętym na co najmniej dwa wielozapadkowe zamki/kłódki lub jeden zamek/kłódkę z atestem lub automatyczną bramę garażową.
2. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się z chwilą rozpoczęcia załadunku w miejscu nadania i kończy się z chwilą zakończenia wyładunku w miejscu przeznaczenia, z zastrzeżeniem, że rozpoczęcie czynności załadunku/wyładunku ma miejsce w czasie nie dłuższym niż 12 godzin przed rozpoczęciem/po zakończeniu przewozu.

Wyłączenia zakresowe § 44

1. WARTA nie ponosi odpowiedzialności za szkody bezpośrednio lub pośrednio powstałe wskutek:
  - 1) działania umyślnego lub rażącego niedbalstwa **reprezentantów Ubezpieczającego**, chyba że w przypadku rażącego niedbalstwa wypłata odszkodowania odpowiada zasadom służności,
  - 2) braku miary, wagi lub objętości – w granicach obowiązujących norm ubytku naturalnego, ustalonego zgodnie z obowiązującymi przepisami lub przyjętymi zwyczajami,
  - 3) naturalnego zużycia ubezpieczonego ładunku lub jego wad bądź naturalnych właściwości,
  - 4) przyczyn wynikających z dotychczasowego użytkowania tej rzeczy – dla rzeczy używanych,
  - 5) użycia alkoholu lub stanu nietrzeźwości kierowcy albo odurzenia środkami, po użyciu których kierowca nie powinien kierować pojazdem – jeśli przewóz był wykonywany transportem własnym, a w przypadku transportu zawodowego – jeśli **Ubezpieczający** o tym wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
  - 6) użycia niewłaściwego środka transportu, nie przystosowanego do przewozu określonego rodzaju ładunku lub o złym stanie technicznym – jeśli przewóz był wykonywany transportem własnym, a w przypadku transportu zawodowego – jeśli **Ubezpieczający** o tym wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
  - 7) braku lub niedostatecznego opakowania, bądź opakowania niezgodnego z obowiązującymi normami lub zwyczajami przyjętymi dla danego rodzaju ładunku, w tym użycia wadliwego kontenera – jeśli czynności te były wykonywane przez **Ubezpieczającego** albo na ryzyko **Ubezpieczającego**,
  - 8) powstałe w wyniku niewłaściwego załadowania, umocowania i rozmieszczenia ładunku na lub w środku transportu lub kontenerze – jeśli czynności te były wykonywane przez **Ubezpieczającego** albo na ryzyko **Ubezpieczającego**,
  - 9) załadunku lub rozładunku dokonywanego:
    - a) przez osoby będące po użyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości lub odurzenia narkotycznego,
    - b) przez osoby nie posiadające odpowiednich uprawnień, zatrudnione do wykonywania tych czynności,
    - c) za pomocą urządzeń niesprawnych lub nie posiadających aktualnego świadectwa badania technicznego
 jeśli **Ubezpieczający** był odpowiedzialny za wykonanie tych czynności bądź – jeśli czynności te były powierzone do wykonania innym podmiotom – **Ubezpieczający** wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o powyższych nieprawidłowościach,
- 10) **terroryzmu**.

Suma ubezpieczenia § 45

1. Maksymalna suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu cargo wynosi 200.000 PLN
2. Suma ubezpieczenia wybrana przez **Ubezpieczającego** ustalona jest w systemie na pierwsze ryzyko i stanowi górną granicę odpowiedzialności WARTY na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania § 46

1. Za wysokość szkody przyjmuje się:
  - 1) w przypadku utraty, ubytku lub całkowitego uszkodzenia ładunku albo takiego jego uszkodzenia, że z uwagi na jego właściwości nie nadaje się on do naprawy – wartość zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego ładunku, określona na podstawie:
    - a) faktury dostawcy lub
    - b) dowodu wewnętrznego zastępującego fakturę dostawcy lub
    - c) faktycznych kosztów wytworzenia lub
    - d) **wartości rzeczywiście**,
  - 2) w razie uszkodzenia ładunku w stopniu kwalifikującym go do naprawy – rzeczywisty koszt naprawy.
2. Wysokość szkody zostaje pomniejszona o wartość pozostałości po zniszczonym lub uszkodzonym ładunku, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedazy.
3. WARTA pokrywa w granicach sumy ubezpieczenia poniesione przez **Ubezpieczającego** i udokumentowane koszty:
  - 1) ratunku ubezpieczonego ładunku, mające na celu zmniejszenie strat lub niedopuszczenie do ich zwiększenia,
  - 2) wynagrodzenia rzeczoznawców, powołanych przez WARTĘ albo za jej zgodą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia lub rozmiaru szkody;
  - 3) usunięcia pozostałości po szkodzi łącznie z kosztami wywozu, krótkotrwałego składowania i utylizacji, pod warunkiem, że **Ubezpieczający** jest zobowiązany do dokonania tych czynności.

DZIAŁ IV UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

Definicje § 47

Wyłącznie na potrzeby niniejszego Działu, przez użyte w nim pojęcia należy rozumieć:

1. **Koszty pomocy prawnej** – wszelkie niezbędne koszty postępowania (w tym arbitrażowego lub mediacyjnego) związanego z ustaleniem odpowiedzialności **Ubezpieczającego** lub wysokości szkody, które nie powstaną bezpośrednio w WARCIE, a w szczególności wynagrodzenie adwokatów i radców prawnych, należności biegłych i świadków, koszty sądowe.
2. **Odpowiedzialność za produkt lub szkody powstałe po wykonaniu pracy lub usługi** – odpowiedzialność za **szkody osobowe** lub **szkody rzeczowe** wyrządzone wadą produktem lub dostarczeniem przez **Ubezpieczającego** produktu innego niż uzgodniono, w tym również powstałe na skutek błędnego doradztwa dotyczące zastosowania dostarczonego **produktu** jak również odpowiedzialność za szkody wyrządzone wadliwym wykonaniem przekazanych odbiorcy prac lub usług.
3. **Produkt** – rzecz **ruchoma** – z włączeniem pojemników i opakowań – wytworzona, sprzedana, dostarczona, dystrybuowana, zmieniana, zbudowana, naprawiana, serwisowana, projektowana, testowana, instalowana lub przetwarzana przez **Ubezpieczającego** albo w jego imieniu, i która w chwili powstania szkody nie znajdowała się w posiadaniu **Ubezpieczającego**.

4. **Szkoda osobowa** – śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia wraz z wszelkimi uszczerbkami poniesionymi przez kogokolwiek w ich następstwie.
5. **Szkoda rzeczowa** – uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy wraz z wszelkimi uszczerbkami poniesionymi w ich następstwie przez tego samego poszkodowanego. Nie stanowi **szkody rzeczowej** uszczerbek wynikający:
  - 1) z utraty rzeczy, w tym utraty możliwości korzystania z rzeczy, chyba, że utrata jest następstwem zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy,
  - 2) z wadliwości wyrobu końcowego powstającego dopiero przez połączenie lub zmieszanie **produktów** z innymi wyrobami bądź przez dalsze przetworzenie lub dalszą obróbkę **produktu**,
  - 3) z konieczności usunięcia, demontażu lub odsonięcia wadliwego **produktu** lub montażu, umocowania lub położenia jakiegokolwiek innego **produktu** pozabawionego wad,
  - 4) z wadliwości wyrobów, które zostały wyprodukowane, poddane obróbce lub przetworzeniu za pomocą wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez **Ubezpieczającego** maszyny, urządzeń lub ich części,
  - 5) z poniesienia kosztów poszukiwania wady **produktu**, pracy lub usługi,
  - 6) z konieczności wycofania **produktu** z rynku w tym poniesienia kosztów ostrzeżenia o niebezpieczeństwie i zniszczenia **produktu**, a także z konieczności usunięcia wady **produktu** w szczególności poprzez jego naprawę.
6. **Czysta strata finansowa** – wyrażony w pieniądzu uszczerbek poniesiony przez poszkodowanego nie wynikający ze szkody osobowej ani szkody rzeczowej.
7. **Ubezpieczona działalność** – rodzaj działalności gospodarczej lub zawodowej wykonywanej przez **Ubezpieczającego**, której prowadzenie chce on objąć ochroną ubezpieczeniową, zadeklarowany we wniosku przy zawieraniu umowy ubezpieczenia i wskazany w **polisie**.
8. **Usługi budowlano-montażowe** – wykonywanie którejkolwiek z poniższych czynności:
  - 1) projektowanie budowlane,
  - 2) realizacja, wznoszenie, montaż lub rozbiórka jakichkolwiek obiektów budowlanych lub ich części,
  - 3) wykonywanie jakichkolwiek prac polegających na przebudowie, odbudowie, rozbudowie, nadbudowie, remocje, modernizacji obiektów budowlanych lub ich części,
  - 4) wykonywanie jakichkolwiek prac budowlanych związanych z montażem, remontem, modernizacją jakichkolwiek maszyn, urządzeń, wyposażenia (niezależnie czy pojedynczych czy całych linii technologicznych) lub ich części,
  - 5) wykonywanie jakichkolwiek robót ziemnych (w tym w szczególności wykopów, nasypów, wzmocnienia gruntu).
9. **Wypadek** – powstanie objętej ubezpieczeniem szkody. W razie wątpliwości uważa się, że **szkoda osobowa** powstała w chwili, gdy poszkodowany po raz pierwszy skontaktował się z lekarzem w związku z objawami, które były przyczyną roszczenia wobec **Ubezpieczającego**, także wtedy, gdy związek przyczynowy został stwierdzony później.

Przedmiotowy zakres ochrony ubezpieczeniowej § 48

1. WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczającego** jeżeli w związku z posiadaniem mienia lub prowadzeniem **ubezpieczonej działalności** jest on zobowiązany do naprawienia **szkody osobowej** lub **szkody rzeczowej** poniesionej przez **osobę trzecią**.
2. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej może zostać zawarte w dwóch wariantach:
  - 1) Wariant I – w zakresie odpowiedzialności cywilnej związanej z wykonywaniem działalności i posiadaniem mienia,
  - 2) Wariant II – w zakresie odpowiedzialności cywilnej związanej z wykonywaniem działalności i posiadaniem mienia wraz z odpowiedzialnością za produkt i odpowiedzialnością za szkody powstałe po wykonaniu pracy lub usługi
3. Odpowiedzialność cywilna **Ubezpieczającego**, o której mowa w ust. 1 obejmuje zarówno odpowiedzialność z tytułu czynów niedozwolonych (tzw. odpowiedzialność cywilna deliktowa) jak i odpowiedzialność z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (tzw. odpowiedzialność cywilna kontraktowa).
4. Bez konieczności zapłaty dodatkowej składki ochrona ubezpieczeniowa, w zakresie wynikającym z postanowień ust. 1 i z zastrzeżeniem postanowień par. 53, obejmuje również odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody osobowe** lub **szkody rzeczowe** wyrządzone między innymi:
  - 1) w związku z organizowaniem przez **Ubezpieczającego** imprezy nie podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej organizatora imprez masowych zgodnie z obowiązującymi przepisami, pod warunkiem, że **Ubezpieczający** nie prowadzi działalności zawodowej w zakresie organizacji tego rodzaju imprez,
  - 2) w związku z przeniesieniem choroby zakaźnej,
  - 3) przez **osoby trzecie**, przy pomocy których **Ubezpieczony** wykonywał czynności w ramach prowadzonej przez siebie działalności i za które **Ubezpieczający** na mocy stosownych przepisów prawa ponosi odpowiedzialność cywilną,
  - 4) w następstwie rażącego niedbalstwa,
  - 5) w związku z cofnięciem się cieczy w systemach wodno-kanalizacyjnych,
  - 6) w mieniu otaczającym w związku z wykonywaniem czynności załadunku lub rozładunku,
  - 7) członkowi wspólnoty mieszkaniowej w sytuacji, w której odpowiedzialność za szkody ponosi wspólnota mieszkaniowa.

Osoby dodatkowo objęte ubezpieczeniem § 49

1. W uzupełnieniu par. 48 ust. 1, ochrona ubezpieczeniowa oprócz **Ubezpieczającego**, obejmuje także odpowiedzialność:
  - 1) członków zarządu i rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki kapitałowej będącej **Ubezpieczającym**,
  - 2) prokurentów lub pełnomocników prawnych **Ubezpieczającego**,
  - 3) **pracowników Ubezpieczającego**, jednakże wyłącznie w zakresie w jakim osoby te wykonują czynności na rzecz **Ubezpieczającego**.
2. Wszelkie ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej, w tym wyłączenia z zakresu ubezpieczenia, odnoszące się do **Ubezpieczającego**, znajdują odpowiednie zastosowanie do osób dodatkowo objętych ubezpieczeniem.

Czasowy zakres ochrony ubezpieczeniowej § 50

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje **wypadki** ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia.
2. Wszelkie szkody wynikające z tej samej przyczyny, w szczególności z tego samego błędu projektowego, produkcyjnego lub błędu w instrukcji dla użytkownika, lub wyniku z dostarczenia serii wyrobów posiadających tę samą wadę, niezależnie od chwili ich faktycznego wystąpienia, traktuje się jak jeden **wypadek**, a za chwilę jego wystąpienia przyjmuje się chwilę wystąpienia pierwszej szkody. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie szkody z takiej serii, pod warunkiem, że pierwsza z nich wystąpiła w czasie trwania okresu ubezpieczenia.

Terytorialny zakres ochrony ubezpieczeniowej § 51

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za szkody, które powstały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem:
  - 1) odpowiedzialności **Ubezpieczającego** za **szkody osobowe** lub **szkody rzeczowe**, wyrządzone w związku z odbywaniem podróży służbowych przez jego **pracowników**, w tym udziałem w targach, wystawach, pokazach, konferencjach itp.; ochrona obejmuje ponadto odpowiedzialność za **szkody rzeczowe** w pomieszczeniach i ich wyposażeniu, najmowanych w bezpośrednim związku z odbywaniem konkretnej podróży służbowej przez **pracownika**, zarówno na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jak i poza jej granicami,

- 2) odpowiedzialności za produkt lub szkody powstałe po wykonaniu pracy lub usługi, o ile produkt został wprowadzony do obrotu przez Ubezpieczającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub praca lub usługa została wykonana przez Ubezpieczającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a Ubezpieczający nie miał świadomości, iż produkt lub przedmiot pracy lub usługi znajdzie się poza jej granicami.
2. Niezależnie od postanowień ust. 1 w każdym przypadku szkody powstałe na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki lub Kanady nie są objęte ochroną ubezpieczeniową

Zobowiązanie WARTY § 52

W zakresie wynikającym z umowy ubezpieczenia zobowiązanie WARTY obejmuje:

- zbadanie zasadności roszczenia osoby trzeciej zarzucającego wyrządzenie szkody objętej ubezpieczeniem i udzielenie Ubezpieczającemu niezbędnego wsparcia w związku z tym roszczeniem, także w odniesieniu do roszczenia, które okazało się niezasadne,
- pokrycie kosztów pomocy prawnej, o ile poniesione zostały za zgodą lub na polecenie WARTY,
- wypłatę odszkodowania w zakresie odpowiedzialności Ubezpieczającego za szkody zdefiniowane w niniejszym Dziale OWU, na podstawie uznania dokonanego lub zaakceptowanego przez WARTĘ, ugody zawartej lub zaakceptowanej przez WARTĘ albo prawomocnego orzeczenia sądu,
- zwrot kosztów Ubezpieczającego poniesionych po zajściu wypadku ubezpieczeniowego, w celu zmniejszenia rozmiarów szkody, o ile podjęte środki były celowe, nawet jeżeli okazały się bezskuteczne.

Wyłączenia zakresowe § 53

- Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń:
  - wynikających z działania umyślnego reprezentantów Ubezpieczającego lub innych osób, za które ponosi on odpowiedzialność; świadomość oferowania wadliwego produktu lub świadczenia wadliwej usługi jest równoznaczna z winą umyślną,
  - osób bliskich Ubezpieczającego lub roszczeń wysuwanych w ich imieniu; przez osobę bliską uważa się: małżonka, konkubinę, konkubę, rodzeństwo, rodziców, ojcyma, macochę, dziadków, dzieci, wnuki, pasierbów, teściów, zięciów, synowe, przysposobionych, przysposabiających, opiekunów w charakterze rodziców, osoby przyjęte na wychowanie,
  - wynikających z umownego rozszerzenia zakresu odpowiedzialności wynikającej z ustawy w tym z umownego przejścia odpowiedzialności osoby trzeciej, a także z tytułu kar umownych, kar administracyjnych, nawiązek, gryzienia lub odsetek,
  - o wykonanie lub należyte wykonanie zobowiązania oraz roszczeń o wykonanie zastępcze,
  - z tytułu szkód wyrządzonych zalaniem przez wody stojące lub płynące,
  - z tytułu szkód w gówiezku, papierach wartościowych, znakach akcyzy, a także metalach szlachetnych, kamieniach szlachetnych i półszlachetnych oraz wyrobach z nich wykonanych, dokumentach, projektach, planach, zbiorach archiwalnych lub kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, dziełach sztuki,
  - z tytułu szkód rzeczowych powstałych w statkach powietrznych lub statkach wodnych jak również jakichkolwiek szkód osobowych lub szkód rzeczowych wynikających bezpośrednio lub pośrednio z wypadku jakiegokolwiek statku powietrznego lub statku wodnego oraz wynikających z działalności portów oraz stoczni morskich i śródlądowych,
  - z tytułu szkód spowodowanych przez produkty lecznicze, w tym krew lub produkty krwiopochodne, wyroby medyczne (przy czym wyłączenie to nie dotyczy aptek i punktów aptecznych), a także z tytułu szkód z prowadzeniem badań klinicznych jak również błędami w sztuce lekarskiej oraz świadczeniem jakichkolwiek usług lub czynności medycznych,
  - z tytułu szkód w rzeczach wytworzonych lub dostarczonych przez Ubezpieczającego (lub przez osoby za które ponosi odpowiedzialność) lub w przedmiocie pracy lub usługi wykonanej przez Ubezpieczającego (lub przez osoby za które ponosi odpowiedzialność); ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również kosztów poszukiwania i usunięcia wymienionych szkód, jak również roszczeń związanych ze spadkiem obrotu i stratami stanowiącymi następstwo wymienionych szkód,
  - z tytułu szkód spowodowanych nieusunięciem przez Ubezpieczającego, w ciągu określonego przez WARTĘ terminu, okoliczności która spowodowała uprzednio szkodę, a których usunięcia WARTA domagała się,
  - z tytułu szkód w ładunku, wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przewozu lub spedycji,
  - z tytułu szkód spowodowanych przez terroryzm,
  - z tytułu rękojmi za wady, niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową lub gwarancji jakości,
  - z tytułu szkód wynikających bezpośrednio lub pośrednio z wadliwego wykonywania czynności mających za przedmiot zarządzanie drogami gminnymi, powiatowymi, wojewódzkimi i krajowymi, jak również wynikających z wykonywania działalności usługowej polegającej na zimowym utrzymaniu wymienionych dróg,
  - z tytułu szkód wynikających z prowadzenia działalności w branżach wymienionych w Załączniku nr 1 do OWU.
- Dodatkowo ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń:
  - wynikających ze szkód poniesionych przez pracowników Ubezpieczającego, które pozostawały w bezpośrednim związku z wykonywaniem czynności służbowych,
  - z tytułu szkód powstałych w rzeczach osób trzecich, z których Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub umowy o podobnym charakterze,
  - szkody z tytułu szkód powstałych w rzeczach osób trzecich, na których lub przy pomocy których Ubezpieczający (lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wykonywał prace lub usługi (rzeczy pod kontrolą), lub które zostały mu oddane w pieczę lub dozór,
  - z tytułu szkód powstałych w związku z wykonywaniem usług budowlano-montażowych,
  - z tytułu szkód powstałych w wyniku wprowadzenia do powietrza, wody lub gruntu substancji chemicznej (emisja),
  - z tytułu szkód wyrządzonych w związku z posiadaniem, kierowaniem, używaniem lub uruchamianiem pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowi ubezpieczenia,
  - z tytułu szkód wynikających z wadliwości wyrobu końcowego powstającego dopiero przez połączenie lub zmieszanie produktów z innymi wyrobami bądź przez dalsze przetworzenie lub dalszą obróbkę produktu,
  - z tytułu szkód wynikających z konieczności usunięcia, demontażu lub odstąpienia wadliwego produktu lub montażu, umocowania lub położenia jakiegokolwiek innego produktu pozbawionego wad,
  - z tytułu szkód wynikających z wadliwości wyrobów, które zostały wyprodukowane, poddane obróbce lub przetworzeniu za pomocą wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez Ubezpieczającego maszyn, urządzeń lub ich części,
  - z tytułu szkód wynikających z wadliwego wykonywania czynności przez aptekarza lub technika farmacji,
  - z tytułu szkód spowodowanych działaniem materiałów wybuchowych lub fajerwerków
  - z tytułu szkód związanych z wykonywaniem usług zimowego utrzymania dróg, chodników, parkingów,
  - z tytułu szkód wynikających z pełnienia funkcji członka zarządu wspólnoty mieszkaniowej,
  - z tytułu czystych strat finansowych.

§ 54

- Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, wyłączenia wskazane w par. 53 ust. 2 mogą zostać uchylone poprzez włączenie do zakresu ubezpieczenia klauzul dodatkowych wskazanych w Załączniku nr 3 do OWU, niemniej tylko w takim zakresie w jakim wynika to z postanowień poszczególnych klauzul. Uzgodnienie przez strony rozszerzenia o którąkolwiek klauzulę dodatkową nie powoduje zmian w postanowieniach umowy ubezpieczenia innych niż wskazane w jej treści, w szczególności pozostałe warunki, wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności określone w OWU mają w pełni zastosowanie.
- Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia o klauzule wymienione w par. 53 ust. 2 pkt. 7, 8, 9, 10 jest możliwe o ile ubezpieczenie zostało zawarte w Wariancie II.

- Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z klauzuli dodatkowej może być udzielona do wysokości sumy gwarancyjnej bądź do wysokości ustalonego sublimitu. Kwotowy limit odpowiedzialności wybierany jest przez Ubezpieczającego i wskazywany w polisie, jednakże nie może on być większy od maksymalnego poziomu wynikającego z OWU lub wskazanego w odpowiedniej klauzuli.

Suma gwarancyjna § 55

- Suma gwarancyjna oznacza kwotę określoną w polisie, która stanowi górną granicę odpowiedzialności WARTY w danym okresie ubezpieczenia, niezależnie od liczby ubezpieczonych czy poszkodowanych ani wysokości zgłoszonych roszczeń.
- Suma gwarancyjna jest ustalana na jeden wypadek w okresie ubezpieczenia oraz na wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia.
- Suma gwarancyjna ulega każdorazowo zmniejszeniu o wartość wypłaconego przez WARTĘ odszkodowania, o którym mowa w par. 52 pkt 3 oraz wartość kosztów wskazanych w par. 52 pkt 2 i 4.
- Klauzule dodatkowe rozszerzające umowę ubezpieczenia mogą przewidywać kwotowe ograniczenia odpowiedzialności WARTY w ramach sumy gwarancyjnej (podlimity). Do podlimitów stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące sumy gwarancyjnej. Wypłacone kwoty objęte podlimitem powodują jednocześnie zmniejszenie sumy gwarancyjnej.
- Jeżeli dla ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z klauzuli dodatkowej przewidzianej w Załączniku nr 3 do niniejszych OWU zastrzeżono kwotowe ograniczenie poprzez określenie maksymalnego dopuszczalnego podlimitu dla danego ryzyka, a jednocześnie wskazana w polisie kwota sumy gwarancyjnej lub kwota podlimitu zastrzeżonego dla tego samego ryzyka jest niższa od wysokości maksymalnego podlimitu wynikającego z klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa istnieje do wysokości sumy gwarancyjnej albo podlimitu wskazanego w polisie.
- Jeżeli szkoda poniesiona przez osobę trzecią przewyższa wysokość sumy gwarancyjnej pokrycie kosztów wskazanych w par. 52 pkt 2 nastąpi w części wyznaczonej przez stosunek wysokości sumy gwarancyjnej do wysokości tej szkody.
- Wypłata bądź postawienie do dyspozycji kwoty równej sumie gwarancyjnej zwalnia WARTĘ z dalszych świadczeń.
- WARTA nie odpowiada za dodatkowe koszty wynikające z braku zgody Ubezpieczającego na zawarcie przez WARTĘ ugody lub zaspokojenie roszczeń poszkodowanego.

Franszyza redukcynna § 56

- Franszyza redukcynna w odniesieniu do każdej szkody rzeczowej wynosi 200 PLN, chyba że pozostałe postanowienia OWU przewidują inną jej wysokość.
- W przypadku, gdy franszyza redukcynna przewyższa wartość szkody, WARTA nie ponosi odpowiedzialności z tytułu umowy ubezpieczenia.

DZIAŁ V UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

Definicje § 57

- Nieszczęśliwy wypadek** – nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł. Za nieszczęśliwy wypadek uważa się również zawał serca i udar mózgu.
- Pracownik** – na potrzeby niniejszego działu – osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę albo na podstawie umowy cywilnoprawnej z wyłączeniem osoby fizycznej, która zawarła z Ubezpieczającym umowę cywilnoprawną w ramach prowadzonej działalności gospodarczej; za pracownika uznaje się również praktykanta lub wolontariusza, któremu Ubezpieczający powierzył wykonanie określonych czynności;
- Sporty ekstremalne** – sporty wysokiego ryzyka – powietrzne, wodne, lądowe, uprawiane celem osiągnięcia maksymalnych wrażeń, w szczególności: wspinaczka górską i skałkowa, speleologia, sporty motorowe lub motorowodne, motocross, myślistwo, sztuki walki i sporty obronne, kolarstwo górskie, narciarstwo poza oznakowanymi trasami zjazdowymi, skoki narciarskie, nurkowanie przy użyciu sprzętu specjalistycznego lub na bezdechu, conyoning, rafting, baloniarstwo, bungee, B.A.S.E. jumping, surfing, katesurfing, paralotniarstwo, spadochroniarstwo, szybowictwo, rajdy samochodowe.
- Za sporty ekstremalne uważa się również udział w wypadkach do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi, np. góry powyżej 5 500 m n.p.m., tereny lodowcowe (z wycieczkami oznakowanymi trasami narciarskimi), dżungla.
- Sporty uprawiane amatorsko** – sporty uprawiane rekreacyjnie, jako forma czynnego wypoczynku, wyłącznie w celu utrzymania lub regeneracji sił.
- Sporty uprawiane wyczynowo** – uprawianie dyscyplin sportowych w ramach sekcji lub klubów sportowych polegających na uczestniczeniu w treningach, obozach, zawodach sportowych, a także traktowaniu sportu jako zawodu, stałe jego wykonywanie w celach zarobkowych.
- Stały uszczerbek na zdrowiu** – zaburzenia czynności uszkodzonego organu, narządu lub układu powodujące ich trwałą dysfunkcję.
- Ubezpieczony** – osoba fizyczna, na rachunek której zawarto umowę ubezpieczenia.
- Czas ochrony ubezpieczeniowej:**
  - Ograniczenie** – odpowiedzialność WARTY za zdarzenia, które mogą mieć miejsce podczas określonej w umowie ubezpieczenia pracy zawodowej oraz drożdze do/z pracy,
  - Pełny** – odpowiedzialność WARTY za zdarzenia, które mogą mieć miejsce w życiu prywatnym i podczas określonej w umowie ubezpieczenia pracy zawodowej.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia § 58

- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową Następstwa Nieszczęśliwych Wypadków Ubezpieczającego i pracowników zatrudnionych przez Ubezpieczającego. W odniesieniu do wszystkich osób objętych ubezpieczeniem obowiązuje taki sam zakres ubezpieczenia, rodzaje świadczeń oraz sumy ubezpieczenia.
- Ubezpieczeniem mogą być objęte następstwa nieszczęśliwych wypadków osób wskazanych w polisie zatrudnionych przez Ubezpieczającego, zaistniałe w okresie ubezpieczenia.
- Umowa ubezpieczenia zawierana jest w formie imiennej na rachunek osób, które w dniu jej zawarcia nie ukończyły 67 lat.
- Umowę ubezpieczenia zawiera się w jednym z dwóch wariantów:
  - KOMFORT
  - KOMFORT PLUS.
 Wyboru wariantu można dokonać przy zawarciu umowy ubezpieczenia.
- W zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia, określa poniższa tabela:

ZAKRES UBEZPIECZENIA	WARIANTY	
	KOMFORT	KOMFORT PLUS
Stały uszczerbek na zdrowiu	TAK	TAK
Śmierć (100% sumy ubezpieczenia)	TAK	TAK
Naprawa lub nabycie protez i środków pomocniczych	NIE	TAK
Czasowa niezdolność do pracy	NIE	TAK
Dzienne świadczenie szpitalne	NIE	TAK

6. Na potrzeby niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia wprowadza się dwie klasy ryzyka, w zależności od stopnia ryzyka wynikającego z rodzaju wykonywanej przez osoby objęte ubezpieczeniem pracy, a w przypadku sekcji i klubów sportowych uprawianej dyscypliny sportowej:
  - 1) I klasa ryzyka obejmuje:
    - a) pracowników biurowych, osoby wykonujące pracę w placówkach oświatowych (wyłącznie personel nauczycielski i wychowawczy), leczniczych (wyłącznie personel medyczny), naukowych i kulturalnych, w rzemiośle ręcznym oraz osoby duchowne i niepracujące,
    - b) osoby uprawiające: tenis stołowy, kręglarstwo, wędkarstwo, bilard, brydż sportowy, golf, szachy, modelarstwo sportowe.
  - 2) II klasa ryzyka obejmuje osoby wykonujące prace i/lub uprawiające dyscypliny sportowe inne niż wymienione w klasie I.
7. W przypadkach niewymienionych powyżej klasę ryzyka ustala się według rodzajów zatrudnienia lub dyscyplin sportowych wymienionych w ust. 6 pkt 1) i 2) powyżej, najbardziej odpowiadających stopniowi ryzyka wynikającemu z rodzaju wykonywanej pracy lub dyscypliny sportowej uprawianej przez osoby objęte ubezpieczeniem.

Rodzaje i wysokość świadczeń § 59

1. W zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje:
  - 1) **Śmierć** – wysokość świadczenia wynosi 100% sumy ubezpieczenia NNW określonej w umowie ubezpieczenia w obu wariantach ubezpieczenia.
  - 2) **Stały uszczerbek na zdrowiu** – wysokość świadczenia odpowiada iloczynowi orzeczonego procentu stałego uszczerbku na zdrowiu i sumy ubezpieczenia NNW określonej w umowie ubezpieczenia. Procent stałego uszczerbku na zdrowiu określają lekarze powołani przez WARTĘ na podstawie Tabeli norm oceny procentowej stałego uszczerbku na zdrowiu TUIR „WARTA” S.A., która dostępna jest na stronie internetowej www.warta.pl.
  - 3) **Koszty protez/środków pomocniczych** – zwrot kosztów naprawy lub nabycia protez/środków pomocniczych poniesionych na terytorium RP, do wysokości 25% sumy ubezpieczenia NNW określonej w umowie ubezpieczenia, ale nie więcej niż 3.000 zł. Zwrot kosztów następuje pod warunkiem, że naprawa/nabycie zlecone zostały przez lekarza oraz miały miejsce w okresie 2 lat od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
  - 4) **Czasowa niezdolność do pracy** – orzeczona przez uprawnionego lekarza czasowa niezdolność Ubezpieczonego do wykonywania działalności przynoszącej dochód lub wynagrodzenie w ramach umowy o pracę, wykonywania wolnego zawodu lub innej umowy. Orzeczenie o czasowej niezdolności do pracy powinno być potwierdzone zaświadczeniem lekarskim, wystawionym zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w dniu jego wystawienia.
  - 5) **Dzienne świadczenie szpitalne** – wysokość świadczenia odpowiada 2% sumy ubezpieczenia NNW określonej w umowie ubezpieczenia dziennie, ale nie więcej niż 60 zł za dzień. Świadczenie wypłacane jest od 5-go dnia pobytu w szpitalu przez maksymalny okres 90 dni od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku. Następujące po sobie okresy pobytu w szpitalu z powodu tego samego nieszczęśliwego wypadku uważane są jako następstwo jednego wypadku.
Warunkiem wypłaty świadczenia jest dostarczenie do WARTY potwierdzenia hospitalizacji **Ubezpieczonego** wystawionego przez szpital.
Dzienne świadczenie szpitalne nie obejmuje pobytu w sanatoriach, pensjonatach, domach opieki, hospicjach itp.
2. Niezależnie od świadczeń objętych umową ubezpieczenia, WARTA zwraca **Ubezpieczonemu** niezbędne wydatki poniesione na:
  - 1) przejazdy w RP najtańszym środkiem lokomocji do wskazanych przez WARTĘ lekarzy oraz na zleconą przez WARTĘ obserwację kliniczną,
  - 2) badania lekarskie zlecone przez WARTĘ, pod warunkiem, że zostały wykonane w Rzeczypospolitej Polsce.

Wyłączenia odpowiedzialności NNW § 60

1. WARTA nie odpowiada za następstwa nieszczęśliwych wypadków powstałe na skutek:
  - 1) chorób przewlekłych,
  - 2) chorób zawodowych,
  - 3) działań **Ubezpieczonego** będącego w stanie nietrzeźwości albo po użyciu alkoholu, narkotyku/narkotyków, środka/środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, albo podobnie działających leków,
  - 4) działań wbrew miejscowemu prawu i zakazom władz lokalnych,
  - 5) działań wojennych, stanu wyjątkowego, albo w związku z udziałem **Ubezpieczonego** w strajkach, zamieszkach, rozruchach, bójkach (z wyjątkiem działania w obronie koniecznej), akcjach protestacyjnych, blokadach dróg, aktach terroryzmu, sabotażu lub podobnych aktach niepokojów społecznych,
  - 6) napadów epileptycznych,
  - 7) posługiwania się wszelkiego rodzaju ogniami sztucznymi, petardami itp. środkami,
  - 8) prowadzenia przez **Ubezpieczonego** wszelkiego rodzaju środków transportu bez wymaganych prawem danego kraju uprawnień, chyba że nie miało to wpływu na powstanie szkody,
  - 9) przebywania przez **Ubezpieczonego** na obszarach, na których obowiązuje zakaz poruszania się bądź korzystania z nich np. szlaki turystyczne, trasy zjazdowe, akweny wodne itp.,
  - 10) umyślnego działania **Ubezpieczonego**,
  - 11) uprawiania sportów ekstremalnych,
  - 12) usiłowania lub popełnienia przez **Ubezpieczonego** przestępstwa, samobójstwa lub samookaleczenia,
  - 13) uszkodzenia ciała spowodowanego leczeniem oraz zabiegami leczniczymi bez względu na to przez kogo były wykonywane,
  - 14) wyczynowego uprawiania sportu,
  - 15) zaburzeń nerwowych lub psychicznych **Ubezpieczonego**.

Suma ubezpieczenia NNW § 61

1. Suma ubezpieczenia NNW stanowiąca górną granicę odpowiedzialności WARTY:
  - 1) uzgadniana jest z **Ubezpieczającym**,
  - 2) nie może być mniejsza niż 10 000 zł i większa niż 50 000 zł,
  - 3) odnosi się do każdego zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,
  - 4) odnosi się do każdego Ubezpieczonego odrębnie.

Ustalenie świadczenia (odszkodowania) § 61

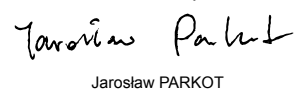
1. Ustalenie zasadności wypłaty świadczenia i jego wysokości następuje na podstawie przedłożonych przez **Ubezpieczonego**/Uprawnionego dokumentów, z tym, że WARTA ma prawo ich weryfikacji oraz zasięgnięcia opinii specjalistów.
2. Dowodami potwierdzającymi zgłoszone roszczenie, są w szczególności:
  - 1) pełna dokumentacja medyczna z przebiegu leczenia powypadkowego,
  - 2) dokumentacja medyczna sprzed wypadku,
  - 3) rachunki, dowody opłat za naprawę/zakup protez/środków pomocniczych, umożliwiające identyfikację osoby poddanej leczeniu.
3. Świadczenie z tytułu stałego uszczerbku na zdrowiu wypłacane jest w wysokości takiego procentu sumy ubezpieczenia w jakim **Ubezpieczony** doznał stałego uszczerbku na zdrowiu.
4. Przy ustalaniu procentu stałego uszczerbku na zdrowiu nie bierze się pod uwagę specjalności zawodowej **Ubezpieczonego**.
5. Procent stałego uszczerbku na zdrowiu WARTA określa na podstawie dokumentów przedłożonych przez **Ubezpieczonego** oraz Tabeli norm oceny procentowej stałego uszczerbku na zdrowiu TUIR „WARTA” S.A., która dostępna jest na stronie internetowej www.warta.pl.
6. W przypadku dłuższego leczenia procent stałego uszczerbku na zdrowiu określa się najpóźniej w 24. miesiącu od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku.

Wiceprezes Zarządu

Krzysztof KUDELSKI

Prezes Zarządu

Jarosław PARKOT

ZALĄCZNIK NR 1
LISTA DZIAŁALNOŚCI (PKD) NIE OBEJMOWANYCH OCHRONĄ UBEZPIECZENIOWĄ
NA PODSTAWIE OWU

Tabela nr 1 Branże nie obejmowane ochroną w ramach WARTA EKSTRABIZNES PLUS

Lp	PKD 2007	Opis działalności	Zakres	
			Mienie*	OC
1	01	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	01.47, 01.70 ✓	01.70 – ✓
2	02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	✓	
3	12	Produkcja wyrobów tytoniowych	✓	✓
4	15.20	Produkcja obuwia	✓	
5	16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	✓	
6	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	✓	
7	20.51	Produkcja materiałów wybuchowych	✓	✓
8	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	✓	
9	24.46	Wytwarzanie paliw jądrowych	✓	✓
10	25.40	Produkcja broni i amunicji	✓	✓
11	31	Produkcja mebli	✓	
12	32.91	Produkcjamiotet, szczotek i pędzli	✓	
13	35	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	✓	✓
14	36	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	✓	✓
15	37	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	✓	✓
16	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	✓	✓
17	39	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami		✓
18	47.8	Sprzedaż detaliczna prowadzona na straganach i targowiskach	✓	
19	49.10	Transport kolejowy pasażerski międzymiastowy		✓
20	49.20	Transport kolejowy towarów		✓
21	52	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport		✓
22	53	Działalność pocztowa i kurierska		✓
23	86.10	Działalność szpitali		✓
24	86.90	Działalność pogotowia ratunkowego		✓
25	91	Działalność archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	✓	
26	92	Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	✓	

* dotyczy zakresu STANDARD i wspólnej części zakresów KOMFORT i KOMFORT PLUS

ZALĄCZNIK NR 2
PAKIEŃ KORZYŚCI W UBEZPIECZENIU MIENIA

Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszym Załącznikiem postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia mienia w zakresie wskazanym w par. 17 ust. 2 pkt 1)-4) WARTA rozszerza zakres ubezpieczenia o:

I. AUTOMATYCZNE POKRYCIE NOWYCH ŚRODKÓW TRWAŁYCH

- W zakresie ubezpieczonych **zdarzeń losowych** WARTA obejmuje automatyczną ochroną ubezpieczeniową **środki trwałe** (w tym **sprzęt elektroniczny**) które zostaną nabyte w okresie ubezpieczenia lub których wartość wzrośnie w wyniku modernizacji lub inwestycji.
- Automatyczna ochrona ubezpieczeniowa zostaje udzielona, pod warunkiem że mienie jest przeznaczone i wykorzystywane do działalności gospodarczej zadeklarowanej we wniosku przy zawieraniu umowy ubezpieczenia i wskazanej w **polisie**.
- Odpowiedzialność WARTY rozpoczyna się z dniem ukończenia modernizacji lub inwestycji, z dniem przyjęcia mienia do ewidencji **środków trwałych** lub z dniem przejścia na **ubezpieczającego** ryzyka przypadkowej utraty (zniszczenia, uszkodzenia) mienia, w zależności, która z powyższych sytuacji zajdzie wcześniej.
- Wartość mienia obejmowanego automatyczną ochroną w okresie ubezpieczenia ograniczona jest do odpowiadającej 10% łącznej sumy ubezpieczenia (aktualnej na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia) nie więcej niż 1.000.000 PLN
- Odpowiedzialność WARTY ograniczona jest do:
  - w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych **zdarzeń losowych** – sumy ubezpieczenia **środków trwałych** wskazanej w **polisie**, powiększonej o limit wynikający z ust. 4,
  - w ubezpieczeniu mienia od **kradzieży z włamaniem i rabunku** – sumy ubezpieczenia wskazanej w **polisie**,
  - w ubezpieczeniu **sprzętu elektronicznego** od wszystkich ryzyk – sumy ubezpieczenia **sprzętu elektronicznego** wskazanej w **polisie**, powiększonej o limit wynikający z niniejszej klauzuli.

II. NOWE MIEJSCA UBEZPIECZENIA

- WARTA obejmuje automatyczną ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczonych **zdarzeń losowych** nowe miejsca ubezpieczenia (inne niż wskazane w **polisie**) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w których **Ubezpieczający**, w okresie ubezpieczenia rozpocznie stałą działalność gospodarczą.
- Automatyczna ochrona ubezpieczeniowa zostaje udzielona pod warunkiem że:
  - nowe miejsce ubezpieczenia zabezpieczone jest zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w OWU,
  - działalność gospodarcza prowadzona w nowym miejscu ubezpieczenia jest tożsama z zadeklarowaną we wniosku przy zawieraniu umowy ubezpieczenia i wskazana w **polisie**.
- Odpowiedzialność WARTY rozpoczyna się z dniem uruchomienia działalności w nowej lokalizacji.
- Wartość mienia obejmowanego automatyczną ochroną w okresie ubezpieczenia w nowych miejscach ubezpieczenia ograniczona jest do kwoty odpowiadającej 10% łącznej sumy ubezpieczenia / limitu odpowiedzialności, na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych:
  - podczas udziału **Ubezpieczającego** w wystawach, targach, pokazach, itp.
  - w lokalizacjach innych niż miejsca prowadzenia stałej działalności gospodarczej.

III. PRZEDMIOTY ZABYTKOWE I DZIEŁA SZTUKI

- WARTA potwierdza ochroną ubezpieczeniową dzieł sztuki, eksponatów, rękopisów, przedmiotów zabytkowych, kolekcji numizmatycznych i filatelistycznych nie będących środkami obrotowymi albo mieniem osób trzecich o łącznej wartości do 10.000 zł.
- Warunkiem udzielania ochrony jest przedstawienie przez **Ubezpieczającego** faktury zakupu przedmiotu wg ust. 1

IV. ZRZECZENIE SIĘ PRAWA DO REGRESU

Odmienne niż stanowi par. 13 uzgodniono, że WARTA odstępuje od roszczeń regresowych wobec właściciela **budynku** lub **lokalu**, jeżeli takie rozwiązanie zostało narzucone **Ubezpieczonemu** jako użytkownikowi **budynku** lub **lokalu** w umowie, na podstawie której użytkuje on **budynek** lub **lokal**.

V. KOSZTY RZECZOZNAWCÓW

- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową poniesione przez **Ubezpieczającego**, konieczne i uzasadnione koszty rzeczoznawców powołanych – za zgodą WARTY – w celu ustalenia okoliczności zdarzenia lub rozmiaru szkody.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 10 % wartości szkody, nie więcej niż 50.000 PLN.

VI. KOSZTY PRACY W GODZINACH NADLICZBOWYCH ORAZ FRACHTU LOTNICZEGO

- W zakresie ubezpieczonych **zdarzeń losowych** WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową poniesione przez **Ubezpieczającego**, dodatkowe koszty:
  - pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych i w dniach wolnych od pracy oraz frachtu ekspresowego (z wyłączeniem frachtu lotniczego),
  - frachtu lotniczego, pod warunkiem, że takie koszty mają na celu przyspieszoną naprawę, nabycie lub odtworzenie ubezpieczonego mienia w związku ze szkodą w ubezpieczonych przedmiotach podlegającą odszkodowaniu.
- Maksymalny limit odpowiedzialności w odniesieniu do kosztów wskazanych w ust. 1 pkt 2) wynosi 10.000 PLN i jednocześnie dla niniejszej klauzuli 40.000 PLN.

VII. KOSZTY AKCJI RATOWNICZEJ

WARTA potwierdza, że w granicach sumy ubezpieczenia odszkodowanie obejmuje udokumentowane koszty powstałe wskutek zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody objętej zakresem ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego ubezpieczonego mienia przed taką szkodą, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.

VIII. KOSZTY USUNIĘCIA POZOSTAŁOŚCI PO SZKODZIE

WARTA potwierdza, że w granicach sumy ubezpieczenia do limitu odpowiedzialności w wysokości 10% wartości szkody, odszkodowanie obejmuje udokumentowane koszty usunięcia pozostałości po szkodzie (łącznie z kosztami wywozu części niezdatnych do użytku, ich składowaniem lub utylizacją), pod warunkiem, że **Ubezpieczający** jest zobowiązany do dokonania tych czynności.

IX. KOSZTY POSZUKIWANIA PRZYCZYŃ SZKODY

WARTA potwierdza, że w granicach sumy ubezpieczenia do limitu odpowiedzialności w wysokości 1% łącznej sumy ubezpieczenia mienia, nie więcej niż 20.000 PLN na wszystkie szkody w okresie ubezpieczenia ochroną objęte są udokumentowane i uzasadnione koszty poszukiwania przyczyn szkody.

**ZALĄCZNIK NR 3
KLAUZULE DODATKOWE**

UBEZPIECZENIE MIENIA

Nr	Nazwa klauzuli	Rodzaj ubezpieczenia, które może zostać rozszerzone o daną klauzulę		
		Mienie od ognia i innych zdarzeń losowych*	Mienie od kradzieży z włamaniem i rabunku	Sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk
Klauzule rozszerzające zakres				
1	Mienie poza miejscem ubezpieczenia	✓	✓	
2	Awaria mechaniczna	✓		
3	Maszyny elektryczne od szkód elektrycznych	✓		
4	Dewastacja	✓		
5	Roboty budowlane lub montażowe	✓		
6	Katastrofa budowlana	✓		
7	Pęknięcie wskutek mrozu	✓		
8	Zepsucie mienia wskutek niezachowania temperatury	✓		
9	Szyby i inne przedmioty szklane od stłuczenia	✓	✓	
10	Terroryzm, strajki, zamieszki i rozruchy	✓		
11	Kradzież zwykła		✓	✓
Klauzule obejmujące dodatkowe mienie				
12	Budynki w budowie	✓		
13	Budynki osób prywatnych	✓		
14	Budowle tymczasowe	✓		
15	Pojazdy używane podlegające rejestracji	✓	✓	
16	Utraty dokumentów i kosztów utylizacji	✓	✓	
17	Ubezpieczenie elektronicznych tablic reklamowych	✓	✓	✓
Klauzule dotyczące kosztów lub strat następczych				
18	Utrata czynszu	✓		
19	Zwiększone koszty działalności	✓		✓
20	Koszty stałe działalności i utrata zysku	✓		✓

*dotyczy wyłącznie zakresu STANDARD i wspólnej części zakresów KOMFORT i KOMFORT PLUS

Klauzula 1 – MIENIE POZA MIEJSCEM UBEZPIECZENIA

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową na terenie Rzeczypospolitej Polskiej szkody w ubezpieczonych w miejscu ubezpieczenia:
  - maszynach i urządzeniach,
  - środkach obrotowych**, które ze względu na swoje przeznaczenie są wykorzystywane do świadczenia usług przez **Ubezpieczającego** także poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w **polisie** lub są wykorzystywane przez **Ubezpieczającego** na wystawach, targach lub pokazach w których uczestniczy.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody, w takim samym zakresie jak w miejscu ubezpieczenia wskazanym w **polisie**.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - sprzętu elektronicznego** (wyłączenie to nie dotyczy elektronicznych części maszyn i urządzeń stanowiących ich integralną część),
  - szkód powstałych podczas transportu, załadunku, rozładunku,
  - szkód powstałych wskutek zabezpieczenia mienia niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w OWU.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 250.000 PLN.
- Dla limitu odpowiedzialności powyżej 100.000 PLN wymagane jest załączenie do wniosku wykażu maszyn i urządzeń zawierającego co najmniej następujące dane dla poszczególnych pozycji:
  - rodzaj sprzętu wraz z jego numerem identyfikacyjnym (numer fabryczny lub ewidencyjny),
  - sumę ubezpieczenia.
- Franszyza redukcyjna** w każdej szkodzie powstałej wskutek **kradzieży z włamaniem** wynosi 15% należnego odszkodowania, nie mniej niż 500 PLN.

Klauzula 2 – AWARIA MECHANICZNA

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w ubezpieczonych maszynach lub urządzeniach powstałe w wyniku awarii lub zakłócenia w ich funkcjonowaniu polegającej na gwałtownym ograniczeniu lub uniemożliwieniu jego dalszej eksploatacji lub nagłym zmniejszeniu sprawności lub spowodowaniu niesprawności maszyny lub urządzenia ograniczającym jego zdolność do działania, wskutek:
  - błędów w obsłudze, niewłaściwego użytkowania, niezręczności, niedbalstwa,
  - błędów projektowych, konstrukcyjnych, nieprawidłowego montażu, użycia wadliwych materiałów,
  - dotarcia się jakichkolwiek ciał obcych,
  - braku wody w kotłach,
  - rozerwania z powodu działania siły odśrodkowej,
  - zaniku zasilania maszyny,
  - zwarcia, **przebiecia**, przetężenia, braku jednej z faz, niewłaściwych parametrów prądu i innych przyczyn elektrycznych.
- Ochrona ubezpieczeniowa może zostać udzielona jedynie w odniesieniu do maszyn i urządzeń dla których spełnione są następujące warunki:
  - od czasu ich produkcji nie upłynęło więcej niż 10 lat,
  - zostały zainstalowane na stanowisku pracy,
  - wymagane przepisami prawa lub wytycznymi producenta testy rozruchowe (próbne) zostały przeprowadzone i zakończone z wynikiem pozytywnym,
  - są eksploatowane zgodnie z przeznaczeniem.

- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową maszyny i urządzenia podczas pracy, w stanie spoczynku, a także w czasie konserwacji, remontu okresowego lub w okresie testów z nimi związanych o ile czynności te odbywają się w miejscu ubezpieczenia. Jeżeli konserwacja czy remont okresowy powoduje konieczność demontażu, ochrona ubezpieczeniowa jest kontynuowana i trwa nieprzerwanie w trakcie wymienionych wyżej czynności, z uwzględnieniem przemieszczania na terenie zakładu oraz podczas następującego niezwłocznie po nich ponownego montażu.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową dodatkowo także szkody powstałe w licencjonowanym oprogramowaniu ubezpieczonej maszyny lub urządzenia powstałe w wyniku objętej ubezpieczeniem awarii lub zakłócenia w ich funkcjonowaniu. WARTA pokrywa niezbędne koszty ponownej instalacji lub zakupu utraconego oprogramowania, jeżeli odtworzenie w oparciu o posiadaną licencję nie jest możliwe.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - powstałych w:
    - sprzęcie elektronicznym** (wyłączenie to nie dotyczy elektronicznych części maszyn, i urządzeń stanowiących ich integralną część),
    - wymiennych narzędziach i materiałach eksploatacyjnych, częściach które z uwagi na przeznaczenie i charakter pracy podlegają przyspieszonemu zużyciu lub regularnej wymianie w trakcie czynności konserwacyjnych zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową lub zaleceniami producenta (w szczególności wyłączenie to dotyczy wiertel, młotów do kruszenia, stempli, noży, ostrzy, brzeszczotów pił, elektrod, żarówek, filtrów, wkładek topikowych bezpieczników, form odlewniczych i wtyskowych, matryc, walców deseniowych, obrurzy kotłowych, wykładzin i powłok ogniotrwałych, rusztów palenisk, dysz palników, elementów z gumy, tkanin i filcu, sił, pasów łańcuchowych napędowych, pasów, taśm i łańcuchów przesyłowych, lin, drutów i kabli nieelektrycznych, paliw, katalizatorów czynników chłodzących i grzewczych, smarów i olejów), chyba że szkody są skutkiem zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia,
    - dźwigach osobowych, towarowych,
    - kotłach CO,
    - prototypach,
    - powstałych w maszynach i aparatach elektroenergetycznych, w których nie przeprowadzono badań eksploatacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami o eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych potwierdzonych protokołem, o ile niedopełnienie obowiązku badań było przyczyną szkody bądź spowodowało zwiększenie jej rozmiaru.
  - za które, na mocy przepisów prawa lub dokonanej czynności prawnej, odpowiedzialna jest zidentyfikowana **osoba trzecia**: dostawca, producent, sprzedawca lub wykonawca usługi (w szczególności serwisant, przewoźnik, spedycja lub podwykonawca),
  - powstałych wskutek:
    - stopniowego pogarszania się stanu ubezpieczonego mienia w związku z normalnym zużyciem, ciągłą eksploatacją, starzeniem się, korozją, kawitacją, naturą przedmiotu ubezpieczenia, stopniowo postępującym pogarszaniem właściwości, odczłuszczeniem lub deformacją (w szczególności wskutek kawitacji, erozji, korozji, rozszerzenia się kamienia kotłowego),
    - doświadczeń lub eksperymentów przeprowadzonych w nadzwyczajnych dla danej maszyny/ danego urządzenia warunkach,
    - wad lub uszkodzeń istniejących przy zawarciu umowy ubezpieczenia, o których **Ubezpieczający** wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
    - działania wszelkiego rodzaju wirusów komputerowych lub ataków hakerskich.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 250.000 PLN.

Klauzula 3 – MASZYNY ELEKTRYCZNE OD SZKÓD ELEKTRYCZNYCH

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w:
  - maszynach elektrycznych tj. silnikach, generatorach, transformatorach, przekształtnikach,
  - aparatach elektrycznych tj. aparatach łączeniowych (wyłączniki, odłączniki), pomiarowych (przekładniki prądowe i napięciowe), regulacyjno-ograniczających (kondensatory, rezystory, dławiki),
  - instalacjach elektrycznych (za wyjątkiem podziemnych),
 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje maszyny i aparaty podczas pracy, w stanie spoczynku, a także w czasie konserwacji, remontu okresowego lub w okresie testów z nimi związanych o ile czynności te odbywają się w miejscu ubezpieczenia. Jeżeli konserwacja czy remont okresowy powoduje konieczność demontażu, ochrona ubezpieczeniowa jest kontynuowana i trwa nieprzerwanie w trakcie wymienionych wyżej czynności, z uwzględnieniem przemieszczania na terenie zakładu oraz podczas następującego niezwłocznie po nich ponownego montażu.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - powstałych w:
    - elektroenergetycznych liniach przesyłowych i rozdzielczych,
    - maszynach i aparatach, w których nie przeprowadzono badań eksploatacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami o eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych potwierdzonych protokołem, o ile niedopełnienie obowiązku badań było przyczyną szkody bądź spowodowało zwiększenie jej rozmiaru,
    - wszelkiego rodzaju miernikach, licznikach, bezpiecznikach, stycznikach, odgromnikach, wkładkach topikowych, czujnikach, żarówkach oraz innych częściach i materiałach szybko zużywających się lub podlegających wielokrotnej lub okresowej wymianie w toku normalnego użytkowania,
    - elementach maszyn i urządzeń uszkodzonych mechanicznie, chyba że szkody mechaniczne powstały w następstwie uszkodzeń elektrycznych,
    - w silnikach o mocy znamionowej do 3 KW,
    - w generatorach i transformatorach o mocy znamionowej do 3kVA,
    - w transformatorach eksploatowanych powyżej 25 lat,
  - za które na mocy przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialna jest zidentyfikowana **osoba trzecia**: dostawca, producent, sprzedawca lub wykonawca usługi (w szczególności serwisant, przewoźnik, spedycja lub podwykonawca),
  - objętych gwarancją lub rękojmią,
  - powstałych wskutek:
    - naturalnego zużycia lub długotrwałej degradacji właściwości użytkowych maszyn lub aparatów (w szczególności wskutek kawitacji, erozji, korozji, rozszerzenia się kamienia kotłowego),
    - doświadczeń lub eksperymentów przeprowadzonych w nadzwyczajnych dla danej maszyny/ danego aparatu warunkach,
    - wad lub uszkodzeń istniejących w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których **Ubezpieczający** wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
    - przebieg impulsowych spowodowanych przełączeniem aparatury dużej mocy lub aparatury rozdzielczej w rozdzielniach.
- Za wysokość szkody przyjmuje się:
  - koszt zakupu nowej maszyny elektrycznej lub aparatu tego samego rodzaju, mocy, typu z uwzględnieniem stopnia faktycznego zużycia lub
  - koszt naprawy zwiększony o koszt transportu, demontażu i montażu potwierdzony rachunkiem wykonawcy lub na podstawie kalkulacji sporządzonej przez **Ubezpieczającego** jeżeli

naprawy dokonano we własnym zakresie, w cenach obowiązujących w dniu powstania szkody. Koszty naprawy nie mogą przekraczać kosztów, o których mowa w pkt 1.

5. Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 250.000 PLN.

Klauzula 4 – DEWASTACJA

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek **dewastacji**, w tym graffiti.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych wskutek:
  - kradzieży lub usiłowania kradzieży zamontowanych na zewnątrz elementów **budynku** lub **budowli**, a także maszyn i urządzeń,
  - stłuczenia, pęknięcia lub porysowania szyb i innych przedmiotów szklanych,
  - terroryzmu, strajku, zamieszek i rozruchów.**
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 100.000 PLN, w tym 5.000 PLN na szkody powstałe wskutek graffiti.

Klauzula 5 – ROBOTY BUDOWLANE LUB MONTAŻOWE

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w miejscu ubezpieczenia powstałe w mieniu ubezpieczonym od ognia i innych zdarzeń losowych będące następstwem robót budowlanych lub montażowych.
- Dodatkowo, oprócz mienia wskazanego w ust. 1 ochrona ubezpieczeniowa obejmuje, do wysokości limitu wskazanego poniżej wartość prac i materiałów (przedmiot robót budowlanych lub montażowych):
  - będących własnością **Ubezpieczającego**,
  - niebędących jeszcze własnością **Ubezpieczającego**, a zrealizowanych już w procesie inwestycji (znajdujących się na ryzyku **Ubezpieczającego**).
- Przez „roboty budowlane lub montażowe” rozumie się roboty, które:
  - nie wymagają zgody (pozwolenia na budowę) zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
  - nie naruszają konstrukcji nośnej obiektu lub konstrukcji dachu,
  - wykonywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w szczególności instrukcjami obowiązującymi dla prac niebezpiecznych pożarowo,
  - prowadzone są przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - w **budynkach, budowlach** drewnianych lub krytych strzechą ze słomy, trzciny lub gontem drewnianym,
  - powstałych wskutek:
    - prowadzenia prac budowlanych lub montażowych na zlecenie osób trzecich,
    - prowadzenia prac budowlanych lub montażowych niezgodnie z projektem, planami architektonicznymi,
    - katastrofy budowlanej**,
    - zastosowania niewłaściwych lub wadliwych materiałów, błędów projektowych lub wadliwego wykonania,
    - montażu **maszyn, urządzeń lub wyposażenia** lub ich rozruchu prowadzonego niezgodnie z instrukcją producenta lub dostawcy,
    - niewłaściwego zabezpieczenia mienia przed skutkami prowadzonych prac.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 250.000 PLN.

Klauzula 6 – KATASTROFA BUDOWLANA

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek **katastrofy budowlanej**.
- Nie jest **katastrofą budowlaną**:
  - uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany, nadającego się do naprawy lub wymiany,
  - uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych związanych z **budynkami**,
  - awaria instalacji.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych:
  - w wyniku **katastrofy budowlanej budynków**:
    - starszych niż 50 lat – w odniesieniu do **budynków** o konstrukcji drewnianej i stalowej,
    - starszych niż 90 lat – w odniesieniu do konstrukcji murewanej i żelbetowej,
    - wadliwie zaprojektowanych, wadliwie wykonanych lub wykonanych z użyciem wadliwych materiałów,
  - wskutek prowadzenia prac budowlanych lub montażowych,
  - wskutek zdarzenia:
    - o którym nie zostały powiadomione podmioty określone w art. 75 ust.1 Prawa budowlanego,
    - które nie zostało uznane za **katastrofę budowlaną** przez właściwy organ nadzoru budowlanego.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 250.000 PLN.

Klauzula 7 – PĘKANIE WSKUTEK MROZU

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
  - szkody powstałe w ubezpieczonych:
    - urządzeniach i instalacjach wodnych, kanalizacyjnych, technologicznych, tryskaczowych, klimatyzacyjnych lub grzewczych,
    - urządzeniach i armaturze sanitarnej (w tym wodomierzach),
    - zbiornikach kotłów i bojlerów, wskutek zamarznięcia zawartej w nich wody lub innej cieczy,
  - szkody powstałe wskutek **zalanía** będące konsekwencją ww. zamarznięcia.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych wskutek:
  - braku należytej staranności w zapewnieniu ogrzewania pomieszczeń i/lub odpowiedniego zabezpieczenia urządzeń, instalacji i zbiorników przed działaniem mrozu,
  - w przypadku braku możliwości zapewnienia należytego ogrzewania pomieszczeń i odpowiedniego zabezpieczenia instalacji przed działaniem mrozu (w tym w przypadku wyłączenia **budynków, budowli lub lokali** z eksploatacji) – nie usunięcia wody lub innej cieczy z ww. urządzeń, instalacji i zbiorników i nie zamknięcia zaworów doprowadzających,
  - braku regularnej kontroli stanu wyżej wymienionych urządzeń, instalacji i zbiorników.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 100.000 PLN.

Klauzula 8 – ZEPSUCIE MIENIA WSKUTEK NIE ZACHOWANIA TEMPERATURY

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w ubezpieczonym od ognia i innych **zdarzeń losowych środków obrotowych**, które zgodnie z wymogami producenta lub dostawcy winny być przechowywane w urządzeniach chłodniczych w kontrolowanej temperaturze, powstałe wskutek podwyższenia się temperatury przechowywania, będącego następstwem:
  - uszkodzenia urządzenia chłodniczego w wyniku wystąpienia szkody spowodowanej **zdarzeniem losowym** objętym ochroną ubezpieczeniową,
  - awarii urządzenia chłodniczego,
  - przerwy w dostawie prądu trwającej nieprzerwanie co najmniej 2 godziny i potwierdzonej przez dostawcę energii.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych wskutek:
  - niewłaściwego przechowywania **środków obrotowych**,

- uszkodzenia opakowań,
  - planowanych przerw w dostawie energii elektrycznej,
  - przerw w dostawie energii elektrycznej wynikającej z nie wywiązania się z płatności wobec dostawcy(ów).
3. Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 250.000 PLN.

Klauzula 9 – SZYBY I INNE PRZEDMIOTY OD STŁUCZENIA

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek stłuczenia (rozbicia) lub pęknięcia szyb i innych przedmiotów.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową nieuszkodzone i zamontowane na stałe:
  - szyby okienne i drzwiowe,
  - oszklenie ścian i dachów, szklane lub kamienne okładziny ścienne,
  - szklane lub kamienne elementy stanowiące część mebli, gablot, kontuarów,
  - szklane, kamienne lub wykonane z tworzyw sztucznych elementy ład, witryn lub szaf chłodniczych lub grzewczych,
  - przegrody ścienne, osłony boksów, kabin, kontuarów,
  - lustra zamontowane na stałe,
  - szklane, tablice świetlne, rurki neonowe, tablice reklamowe,
  - witraże.
- W granicach sumy ubezpieczenia WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową również koszty:
  - ustawienia i rozebrania rusztowań niezbędnych do naprawy ubezpieczonych przedmiotów,
  - wykonania znaków reklamowych i informacyjnych – w granicach limitu 20% sumy ubezpieczenia.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - w szymbach zainstalowanych w środkach transportu,
  - w **środkach obrotowych i mieniu osób trzecich**,
  - w szkłe artystycznym,
  - w szymbach w szklarniach, cieplarniach, oranżeriach i inspektach,
  - w płytach nagrobkowych,
  - powstałych wskutek zdrapania, porysowania, poplamienia, zmiany barwy, złego montażu i demontażu, niewłaściwej technologii wykonawstwa,
  - polegających na odprysnięciu kawałków powierzchni – niniejsze ograniczenie odpowiedzialności nie dotyczy odprysnięcia kawałków powierzchni szyb o podwyższonej klasie odporności na włamanie P3 lub wyższej (klasa odporności na włamanie oszklenia wg. PN-EN 356) o ile wskutek odprysnięcia szyba taka straciła swoje właściwości,
  - powstałych w czasie prac budowlanych, montażowych lub remontowych, a także wymiany, wymontowywania ubezpieczonego przedmiotu, prac konserwacyjnych lub naprawczych.
- Odszkodowanie może przyjąć formę opłaconej przez WARTĘ usługi szklarza, dokonującego naprawy w miejscu ubezpieczenia. O wyborze tej formy odszkodowania decyduje **Ubezpieczający** zgłaszając szkodę.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 100.000 PLN.
- Franszyza redukcyjna** w każdej szkodzie wynosi 50 PLN.

Klauzula 10 – TERRORYZM, STRAJKI, ZAMIESZKI I ROZRUCHY

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu wskutek **pożaru, wybuchu, upadku statku powietrznego, uderzenia pojazdu** oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi **zdarzeniami losowymi**, będące bezpośrednim następstwem **terroryzmu, strajków, zamieszek i rozruchów**.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 250.000 PLN, jednak nie więcej niż 10% sumy ubezpieczenia mienia od ognia i innych **zdarzeń losowych**.

Klauzula 11 – KRADZIEŻY ZWYKŁEJ

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek kradzieży zwykłej rozumianej jako zabór ubezpieczonych:
  - urządzeń lub elementów **budynków i budowli**, które ze względu na swoje przeznaczenie są zamontowane na stałe na zewnątrz **budynku lub budowli** (w szczególności: markiz, żaden, siłowników bram, zewnętrznych elementów telewizji przemysłowej, anten, zewnętrznych części klimatyzatorów, neonów, sztyldów reklamowych, zewnętrznych lamp i opraw świetlnych),
  - urządzeń, maszyn** i wyposażenia, **środków obrotowych, mienia osób trzecich** znajdujących się wewnątrz **budynku lub lokalu** w którym **Ubezpieczający** prowadzi działalność pod adresem wskazanym w **polisie**.
- WARTA odpowiada za szkody określone w ust. 1 pkt 1) wyłącznie pod warunkiem, że:
  - teren, na którym znajdują się **budynki i budowle** jest ogrodzony, oświetlony po zmroku i pod **stałym dozorem** poza godzinami pracy **Ubezpieczającego** lub
  - urządzenia i przedmioty są zamocowane na dachu **budynku** lub **budowli** lub na wysokości nie mniejszej niż 2,5m od poziomu terenu (niniejsze postanowienie nie dotyczy siłowników bram).
- Ubezpieczający** ma obowiązek bezzwłocznie po stwierdzeniu wystąpienia szkody spowodowanej kradzieżą zawiadomić o tym fakcie Policję.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi:
  - 20.000 PLN dla mienia wg ust. 1 pkt 1),
  - 5.000 PLN dla mienia wg ust. 1 pkt 2).
- Franszyza redukcyjna** w szkodzie wynosi:
  - 200 PLN w pierwszej szkodzie w okresie ubezpieczenia,
  - 500 PLN w drugiej szkodzie w okresie ubezpieczenia,
  - 1.000 PLN w każdej kolejnej szkodzie w okresie ubezpieczenia.

Klauzula 12 – UBEZPIECZENIE BUDYNKÓW W BUDOWIE

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową **budynki, budowle, lokale**, których budowa nie została zakończona lub nie uzyskały one pozwolenia na użytkowanie wymaganego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek **zdarzeń losowych**:
  - pożar**,
  - dym i sadza**,
  - wybuch**,
  - uderzenie pioruna**,
  - wiatr**,
  - powódź**,
  - grad, lawina**,
  - upadek statku powietrznego**,
  - huk ponadźwiękowy**.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - budynku**, przed momentem wykonania fundamentu,
  - budynków** w gospodarstwach rolnych (w tym hodowlanych, ogrodniczych, sadowniczych, agroturystycznych) oraz w gospodarstwach leśnych,
  - szklami, cieplarni, oranżerii, inspektów, namiotów i innych budowli tymczasowych,
  - budynków** w budowie wykorzystywanych do prowadzenia działalności przed uzyskaniem odbioru końcowego.
- Sumę ubezpieczenia ustala **Ubezpieczający** w systemie na sumy stałe i może ona zostać określona w **wartości kosztorysowej** materiałów budowlanych oraz robót wykonanych i zaplanowanych aż do momentu zakończenia okresu ubezpieczenia.
- Maksymalna suma ubezpieczenia wynosi 5.000.000 PLN.
- Franszyza redukcyjna** w każdej szkodzie wynosi 1.000 PLN.

Klauzula 13 – UBEZPIECZENIE BUDYNKÓW OSÓB PRYWATNYCH

Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową **budynki, budowle, lokale** będące własnością osób fizycznych, nie prowadzących działalności gospodarczej.

- Ochrona ubezpieczeniowa może zostać udzielona w odniesieniu do:
  - budynków lub budowli:**
    - mieszkalnych wielorodzinnych (tj. zawierających 2 lub więcej mieszkań),
    - mieszkalnych wielorodzinnych z lokalami przeznaczonymi do prowadzenia działalności gospodarczej,
    - niemieszkalnych i przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej,
  - lokali:**
    - mieszkalnych,
    - przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej,wyłącznie jeżeli są wynajmowane lub dzierżawione **osobom trzecim**, w części bądź w całości.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek **zdarzeń losowych** wskazanych w zakresie STANDARD ubezpieczenia mienia od ognia i innych **zdarzeń losowych**.
- Umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona o następujące klauzule:
  - Dewastacja,**
  - Szyby i inne przedmioty szklane od stłuczenia,
  - Utrata czynszu.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - budynków** w gospodarstwach rolnych (w tym hodowlanych, ogrodniczych, sadowniczych, agroturystycznych) oraz w gospodarstwach leśnych,
  - szklarni, cieplarni, oranżerii, inspektów, namiotów,
  - budynków** przeznaczonych do okresowego wypożyczynku.
- W odniesieniu do **Ubezpieczającego** będącego osobą fizyczną nie mają zastosowania zapisy wskazane w par. 31 ust. 5.

Klauzula 14 – UBEZPIECZENIE BUDOWLI TYMCZASOWYCH

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową budowlę tymczasową w postaci nie połączonych trwale z gruntem kiosków, pawilonów, pawoków pneumatycznych stanowiących przekrycie obiektów sportowych, namiotów halowych oraz znajdujących się w nich mienia.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek **zdarzeń losowych:**
  - pożar,**
  - dym i sadza,**
  - wybuch,**
  - uderzenie pioruna,**
  - upadek statku powietrznego,**
  - huk ponaddwukłowy.**
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje budowli tymczasowych w których prowadzona jest działalność produkcyjna, wytworzenie lub przetwarzanie.
- Sumę ubezpieczenia ustala **Ubezpieczający** w systemie na sumy stałe.
- Wartość mienia objętego ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli ograniczona jest do kwoty 20 % łącznej sumy ubezpieczenia, ale nie więcej niż 300.000 PLN.
- Franszyza redukcyjna** w każdej szkodzie wynosi 10 % należnego odszkodowania, nie mniej niż 1.000 PLN.

Klauzula 15 – UBEZPIECZENIE POJAZDÓW UŻYWANYCH PODLEGAJĄCYCH REJESTRACJI

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w używanych pojazdach podlegających rejestracji oddanych do **Ubezpieczającemu** w celu wykonania na nich usługi w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub przeznaczonych do odsprzedaży komisowej.
- WARTA obejmuje mienie określone w ust. 1 ubezpieczeniem:
  - od ognia i innych **zdarzeń losowych** w zakresie STANDARD,
  - od **kradzieży z włamaniem** z pomieszczeń i **rabunku** z pomieszczeń lub placu.
- Minimalny sposób zabezpieczenia mienia określonego w ust. 1 zgodny jest z postanowieniami OWU.
- Odmienne od innych postanowień OWU, po opłaceniu dodatkowej składki, w ubezpieczeniu pojazdów na placu do limitu 100.000 PLN w ubezpieczeniu od **kradzieży z włamaniem i rabunku** (Rozdział III) uznaje się jako spełnienie wymogu minimalnego zabezpieczenia mienia na placu zastąpienie stałego dozoru alarmem z monitoringiem z transmisją sygnału do agencji ochrony z obowiązkiem reakcji załogi interwencyjnej w czasie 15 minut w godzinach 6 – 22 i 5 minut w godzinach 22 – 6.
- Maksymalny limit odpowiedzialności WARTY za szkody w mieniu wskazanym w ust. 1 wynosi:
  - 2.000.000 zł w przypadku autoryzowanych dealerów pojazdów,
  - 500.000 zł w przypadku innych przedsiębiorców niż wskazani w pkt. 1).
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU, w celu uniknięcia wątpliwości zapada się, że ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych w pojazdach znajdujących się na parkingach strzeżonych, które nie są powiązane z działalnością wg ust. 1.
- Franszyza redukcyjna** w każdej szkodzie wynosi 10 % wartości zaistniałej szkody nie mniej niż 2.000 PLN w odniesieniu do mienia znajdującego się na placu.

Klauzula 16 – UTRATA DOKUMENTÓW I KOSZTY UTYLIZACJI

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową poniesione przez **Ubezpieczającego** koszty:
  - w odniesieniu do umów ubezpieczenia zawieranych z aptekami, prowadzącymi sprzedaż detaliczną wyrobów farmaceutycznych:
    - utylizacji uszkodzonych leków,
    - braku możliwości uzyskania refundacji sprzedanych refundowanych leków lub wyrobów medycznych, wskutek zniszczenia dokumentów będących podstawą refundacji.
  - odtworzenia przez **Ubezpieczającego** własnej dokumentacji zakładowej, takiej jak:
    - dokumenty urzędowe związane z prowadzoną działalnością lub posiadanym mieniem do których zalicza się zezwolenia na prowadzenie działalności, certyfikaty, licencje, koncesje, wypisy z ksiąg wieczystych, umowy cywilnoprawne,
    - dokumentacja rachunkowa – księgi rachunkowe, faktury i rachunki,
    - dokumentacja techniczna budynków oraz linii produkcyjnych.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty wymienione w ust. 1 wyłącznie pod warunkiem, że:
  - powstały w następstwie szkody w ubezpieczonym mieniu, w zakresie objętym umową ubezpieczenia mienia od ognia i innych **zdarzeń losowych** oraz **kradzieży z włamaniem i rabunku**, za którą WARTA ponosi odpowiedzialność,
  - Ubezpieczający** dokonuje bieżącej archiwizacji danych zgodnie z obowiązującymi przepisami lecz nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu,
  - kopie zapasowe dokumentacji są przechowywane w przystosowanym do tego miejsca poza pomieszczeniem, gdzie znajduje się ubezpieczone maszyny (w tym sprzęt elektroniczny) na których są przechowywane.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód w dokumentach:
  - których odtworzenie nie jest konieczne do prowadzenia dalszej działalności gospodarczej, takich jak notatki, protokoły, projekty i wzory umów, oferty, pisma wewnętrzne, pisma informacyjne do klientów, materiały reklamowe i wycinki prasowe,
  - uszkodzonych w takim stopniu, że możliwe jest ich odczytanie lub w stopniu nie powodującym ich unieważnienia.

- Wysokość kosztów wskazanych w ust. 1 pkt 1 pkt b) ustala się w oparciu o średnią dzienną wartość kwot refundowanych wyliczoną na podstawie 6 miesięcznego okresu poprzedzającego dzień szkody.
- W ramach kosztów wskazanych w ust. 1 pkt 2 WARTA pokrywa wyłącznie poniesione i udokumentowane koszty robocizny na odtworzenie dokumentacji, a w przypadku dokumentów zawartych na elektronicznych nośnikach informacji – koszty wprowadzenia danych z kopii zapasowych lub koszt ręcznego wprowadzenia danych z dokumentów źródłowych.
- Jeżeli nie jest konieczne odtworzenie dokumentacji albo jeżeli odtworzenie dokumentacji nie zostało przeprowadzone w ciągu 12 miesięcy po wystąpieniu szkody, WARTA pokryje jedynie koszty odtworzenia zniszczonych lub uszkodzonych zewnętrznych nośników danych na nowe.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 100.000 PLN.

Klauzula 17 – UBEZPIECZENIE ELEKTRONICZNYCH TABLIC REKLAMOWYCH

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje szkody powstałe wskutek **zdarzeń losowych** w elektronicznych tablicach reklamowych LED.
- WARTA odpowiada za szkody określone w ust. 1 w odniesieniu do kradzieży z włamaniem, rabunku lub dewastacji wyłącznie pod warunkiem, że:
  - poza godzinami pracy **Ubezpieczającego** teren, na którym znajdują się tablice jest ogrodzony, oświetlony po zmroku i pod **stałym dozorem** lub objęty systemem alarmowym z monitoringiem z transmisją sygnału do agencji ochrony z obowiązkiem reakcji załogi interwencyjnej do 15 minut,
  - tablice reklamowe są zamocowane na dachu **budynku lub budowli** lub na wysokości nie mniejszej niż 2,5m od poziomu terenu.
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 150.000 PLN.
- Franszyza redukcyjna** w szkodzie wynosi:
  - 200 PLN w pierwszej szkodzie w okresie ubezpieczenia,
  - 1.000 PLN w drugiej szkodzie w okresie ubezpieczenia,
  - 1.500 PLN w każdej kolejnej szkodzie w okresie ubezpieczenia.

Klauzula 18 – UTRATA CZYNSZU

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową utratę czynszu należnego **Ubezpieczającemu** z tytułu wynajmu (dzierżawy) **budynku lub lokalu** w przypadku, gdy na skutek ubezpieczonego **zdarzenia losowego budynek lub lokal** lub jego część zostały zniszczone lub uszkodzone i znajdują się w stanie wyłączającym prowadzenie w nim dotychczasowej działalności gospodarczej lub zamieszkiwanie.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową utracony czynsz wyłącznie pod warunkiem, że:
  - jego utrata powstała w następstwie szkody w ubezpieczonym **budynku lub lokalu**, w zakresie objętym umową ubezpieczenia mienia od ognia i innych **zdarzeń losowych**, za którą WARTA ponosi odpowiedzialność,
  - najemca (dzierżawca) jest zwolniony z jego zapłaty (lub części) zgodnie z umową z **Ubezpieczającym** lub powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową utracony czynsz przez okres równy technologiczemu czasowi naprawy lub odbudowy uszkodzonego lub zniszczonego **budynku/lokalu**, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące od zajścia **zdarzenia losowego**, które spowodowało utratę czynszu i nie dłuższy niż do dnia, w którym **budynek lub lokal** znowu nadają się do użytkowania.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje utraty czynszu:
  - jeśli szkoda w budynku lub lokalu nastąpiła w okresie wypowiedzenia umowy najmu (dzierżawy),
  - powstałej lub zwiększonej wskutek:
    - braku wystarczających środków finansowych niezbędnych do odtworzenia mienia dotkniętego szkodą w jak najkrótszym czasie,
    - decyzji **Ubezpieczającego** o zmianie rodzaju działalności lub miejsca jej prowadzenia oraz innowacji i ulepszeń wprowadzanych w trakcie odbudowy zniszczonego mienia,
    - decyzji właściwych organów administracji lokalnej lub państwowej, które uniemożliwiają lub opóźniają odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności przez **Ubezpieczającego**,
    - opóźnienia wznowienia działalności w wyniku decyzji **Ubezpieczającego**.
- Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości trzymiesięcznego czynszu.

Klauzula 19 – ZWIĘKSZONE KOSZTY DZIAŁALNOŚCI

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową dodatkowe koszty związane z zastosowaniem rozwiązań niezbędnych w celu uniknięcia lub zmniejszenia zakłóceń w prowadzeniu działalności gospodarczej.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową następujące koszty:
  - z przeniesienia ubezpieczonego mienia do zastępczego **budynku lub lokalu** i z powrotem,
  - związane z koniecznością czasowego użytkowania zastępczych **środków trwałych**,
  - pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych i w dniach wolnych od pracy,
  - działań niezbędnych do poinformowania stałych klientów, w tym pisma i telefony, o zmianach w prowadzonej działalności.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty dodatkowe określone w ust. 2 wyłącznie pod warunkiem, że:
  - powstały w następstwie szkody w ubezpieczonym mieniu, w zakresie objętym umową ubezpieczenia mienia od ognia i innych **zdarzeń losowych**, za którą WARTA ponosi odpowiedzialność,
  - przekraczają one koszty prowadzenia działalności, które zostałyby poniesione, gdyby nie doszło do szkody w mieniu.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty dodatkowe powstałe i poniesione w okresie równym technologiczemu czasowi naprawy lub odbudowy uszkodzonego lub zniszczonego/ utraconego mienia, nie dłuższym jednak niż 3 miesiące od zajścia **zdarzenia losowego**, które spowodowało szkodę i nie dłuższym niż do dnia, w którym ubezpieczone mienie znowu nadaje się do użytkowania.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kosztów dodatkowych powstałych lub zwiększonych wskutek:
  - braku wystarczających środków finansowych niezbędnych do odtworzenia mienia dotkniętego szkodą w jak najkrótszym czasie,
  - decyzji **Ubezpieczającego** o zmianie rodzaju działalności lub miejsca jej prowadzenia oraz innowacji i ulepszeń wprowadzanych w trakcie odbudowy zniszczonego mienia,
  - decyzji właściwych organów administracji lokalnej lub państwowej, które uniemożliwiają lub opóźniają odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności przez **Ubezpieczającego**,
  - opóźnienia wznowienia działalności po szkodzie, w wyniku decyzji **Ubezpieczającego**,
  - nabycia nowego lub naprawy uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia (również poniesionych w celu przyspieszonego/ ekspresowego nabycia, odtworzenia lub naprawy).
- Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 250.000 PLN.

Klauzula 20 – KOSZTY STAŁE DZIAŁALNOŚCI ORAZ UTRATA ZYSKU

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia uzgodniono, że WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową utratę zysku lub koszty stałe działalności, które **Ubezpieczający** poniosł w czasie przerwy działalności w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, w wyniku wystąpienia szkody spowodowanej ubezpieczonym **zdarzeniem losowym**.
- WARTA obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty wskazane w ust. 1 wyłącznie pod warunkiem, że szkoda w ubezpieczonym mieniu, objęta jest zakresem ubezpieczenia mienia od ognia i innych **zdarzeń losowych**, za którą WARTA ponosi odpowiedzialność.
- Przez użyte w treści klauzuli określenia należy rozumieć:

- 1) zysk – dodatni bilans obrotu w przedsiębiorstwie **Ubezpieczającego** w okresie czasu. Przewidywanym zyskiem jest strata.
- 2) utrata zysku – sytuacja w której po wystąpieniu szkody, spowodowanej ubezpieczonym **zdarzeniem losowym** doszło do poniesienia straty przez **Ubezpieczającego**, co nie miało by to miejsca, gdyby takie **zdarzenie losowe** nie zaszło.
- 3) koszty stałe działalności – związane z prowadzoną działalnością gospodarczą wydatki, które nie zależą od wielkości zakupów, produkcji lub sprzedaży, które mogłyby być pokryte przez **Ubezpieczającego** przy niezakończonym przebiegu działalności gospodarczej poniesione na:
  - a) opłaty dzierżawne, czynsze oraz opłaty za pobór energii elektrycznej, ciepłej, wody i gazu związane z ubezpieczonym **budynkiem** lub **lokałem**, w którym powstała szkoda,
  - b) podstawowe wynagrodzenie pracowników z tytułu umów o pracę,
  - c) odsetki rat kredytów i rat leasingowych.
4. Okres odszkodowawczy – okres czasu trwający od dnia wystąpienia szkody powodującej przewanie działalności gospodarczej **Ubezpieczającego** do dnia przywrócenia mienia do stanu pierwotnego i zaistnienia technicznych możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie sprzed szkody, nie dłuższej jednak niż 6 miesięcy.
5. W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kosztów stałych działalności ponoszonych przez **Ubezpieczającego** w związku z:
  - 1) brakiem wystarczających środków finansowych niezbędnych do odtworzenia mienia dotkniętego szkodą w jak najkrótszym czasie,
  - 2) decyzjami **Ubezpieczającego** o zmianie rodzaju działalności lub miejsca jej prowadzenia oraz innowacjami i ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odbudowy zniszczonego mienia,
  - 3) decyzjami właściwych organów administracji lokalnej lub państwowej, które uniemożliwiają lub opóźniają odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności przez **Ubezpieczającego**,
  - 4) opóźnieniem wznowienia działalności po szkodzie, w wyniku decyzji **Ubezpieczającego**,
  - 5) premii, dodatków specjalnych do wynagrodzeń, wynagrodzenia za pracę w nadgodzinach oraz kosztów wynagrodzeń z tytułu umów o dzieło i umów zlecenia.
6. Maksymalny limit odpowiedzialności w ubezpieczeniu na podstawie niniejszej klauzuli jest uzależniony od długości trwania okresu odszkodowawczego i wynosi 10% sumy ubezpieczenia, lecz nie więcej niż:

		Maksymalny limit odpowiedzialności:	
Długość okresu odszkodowawczego w miesiącach	1	75.000 PLN	w tym maksymalne świadczenie dzienne na utratę zysku za każdy dzień roboczy 1.500 PLN
	2	100.000 PLN	
	3	200.000 PLN	
	4	300.000 PLN	
	5	375.000 PLN	
	6	500.000 PLN	

7. W ubezpieczeniu od utraty zysku:
  - 1) Ubezpieczający ustala maksymalną wartość świadczenia dziennego za każdy dzień roboczy, jednak nie więcej niż 1.500 PLN. Dzienny limit odpowiedzialności powinien odpowiadać zyskowi, który zostałby osiągnięty przez **Ubezpieczającego** w analogicznym okresie trwania okresu odszkodowawczego, gdyby nie doszło do szkody w ubezpieczonym mieniu,
  - 2) WARTA wypłaca świadczenie za każdy dzień roboczy przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej.
8. WARTA wypłaca odszkodowanie przez czas trwania okresu odszkodowawczego. Wysokość odszkodowania jest ustalana w oparciu o:
  - 1) udokumentowane rachunkami, umowami, koszty stałe działalności ponoszone przez **Ubezpieczającego**,
  - 2) pełną dokumentację księgową w odniesieniu do utraty zysku.
9. **Franszyza redukcjna** w każdej szkodzie wynosi 3 dni robocze. Odszkodowanie zostanie pomniejszone o kwotę wynikającą z przemnożenia wliczonej dla okresu odszkodowawczego średniej wartości kosztów stałych działalności i świadczenia dla utraty zysku, przypadających na jeden dzień roboczy przez liczbę dni roboczych określonych jako **franszyza redukcjna**.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

Klauzula A – SZKODY POWSTAŁE POZA TERYTORIUM RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ (BEZ STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI I KANADY)

Odmienne niż stanowi par. 51 zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerza się o odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody osobowe** lub **szkody rzeczowe**, powstałe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem jednakże terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki lub Kanady.

Klauzula B – ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACODAWCY

1. Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 1 zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerza się o odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody osobowe** lub **szkody rzeczowe** powstałe w wyniku zdarzenia mającego cechy wypadku przy pracy, jakiemu ulegli **pracownicy Ubezpieczającego**.
2. WARTA wypłaca odszkodowanie po pomniejszeniu wysokości szkody o kwotę świadczenia przysługującego poszkodowanemu z tytułu wypadku przy pracy na podstawie Ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
3. W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń:
  - 1) z tytułu chorób zawodowych,
  - 2) z tytułu wypadków powstałych w drodze do pracy lub z pracy.
4. Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 500.000 PLN.

Klauzula C – ODPOWIEDZIALNOŚĆ NAJEMCY NIERUCHOMOŚCI

1. Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 2 zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerza się o odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody rzeczowe** w nieruchomościach, z których **Ubezpieczający** korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub umowy o podobnym charakterze.
2. W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń:
  - 1) z tytułu szkód spowodowanych korzystaniem z rzeczy w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem,
  - 2) z tytułu szkód w nieruchomościach wziętych w leasing zwrotny.

Klauzula D – ODPOWIEDZIALNOŚĆ NAJEMCY RZECZY RUCHOMYCH

1. Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 2 zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerza się o odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody rzeczowe** w rzeczach ruchomych, z których **Ubezpieczający** korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub umowy o podobnym charakterze.
2. W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń:
  - 1) z tytułu szkód spowodowanych korzystaniem z rzeczy w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem,
  - 2) z tytułu szkód w rzeczach szklanych i szklanych częściach składowych,
  - 3) w takim zakresie w jakim rzecz ruchoma, która doznała **szkody rzeczowej** była objęta ubezpieczeniem majątkowym zawartym na rachunek **Ubezpiezonego**, przy czym obejmuje to

także sytuację gdy szkoda zawierała się w udziale własnym lub franszyzie przewidzianych w takim ubezpieczeniu,

- 4) z tytułu szkód w pojazdach mechanicznych, ich częściach lub wyposażeniu.
3. Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 200.000 PLN.

Klauzula E – SZKODY W RZECZACH POD KONTROLĄ, W PIECZY LUB DOZOREM

1. Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 3 zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerza się o odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody rzeczowe** powstałe w rzeczach należących do osób trzecich, na których lub przy pomocy których **Ubezpieczający** (lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność) wykonuje czynności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, takie jak obróbka, naprawa, serwis, transport itp. (rzeczy pod kontrolą), lub które zostały oddane **Ubezpieczającemu** w pieczę lub w dozór.
2. W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń:
  - 1) z tytułu szkód w rzeczach będących przedmiotem umowy przewozu lub spedycji,
  - 2) z tytułu szkód powstałych w rzeczach, które zostały wyprodukowane lub zakupione w celu dostarczenia przez **Ubezpiezonego**, ale nie zostały jeszcze wydane odbiorcy.
3. **Franszyza redukcjna** w każdej **szkodzie rzeczowej** w pojeździe mechaniczny wynosi 1.000 PLN.
4. Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 500.000 PLN.

Klauzula F – ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY POLEGAJĄCE NA UTRACIE RZECZY

1. Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 3 oraz par. 48 ust. 1 zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerza się o odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody polegające na utracie rzeczy osób trzecich** oddanych w mu w pieczę lub dozór, wynikającej z **kradzieży z włamaniem lub rabunku**.
2. Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 48 godzin powiadomić o **kradzieży z włamaniem lub rabunku** Policję. W razie niedopełnienia przez **Ubezpieczającego** z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku przewidzianego w zdaniu poprzedzającym, WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub w części, w zależności od tego w jakim zakresie niedopełnienie obowiązków miało wpływ na ustalenie okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru, bądź też na ustalenie wysokości odszkodowania lub świadczenia.
3. W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje utraty rzeczy:
  - 1) pozostawionych w pojeździe mechanicznym,
  - 2) będących przedmiotem umowy przewozu lub spedycji.
4. W przypadku, gdy rzeczami oddanymi w pieczę lub dozór **Ubezpieczającego** są pojazdy mechaniczne, ochrona ubezpieczeniowa istnieje, o ile miejsce postoju pojazdu mechanicznego spełnia łącznie następujące warunki:
  - 1) znajduje się pod **stałym dozorem** lub pojazdy po godzinach pracy Ubezpiezonego znajdują się w pomieszczeniu zamkniętym z włączoną, sprawną instalacją alarmową,
  - 2) jest pomieszczeniem albo placem ogrodzonym parkanem z siatki drucianej na podmurówce, murywanym lub innym o trwałej konstrukcji, oświetlonym po zmroku,
  - 3) wjazd jest zabezpieczony w sposób uniemożliwiający swobodny wyjazd pojazdem przez osobę nieuprawnioną.
5. **Franszyza redukcjna** w każdej **szkodzie rzeczowej** wynosi 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 1.000 PLN.
6. Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 200.000 PLN.

Klauzula G – ODPOWIEDZIALNOŚĆ Z TYTUŁU WYKONYWANIA USŁUG BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH

1. Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 4 zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerza się o odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody osobowe** lub **szkody rzeczowe** wyrządzone zarówno bezpośrednio jak i pośrednio w związku z wykonywaniem **usług budowlano-montażowych**.
2. W odniesieniu do roszczeń:
  - 1) z tytułu **szkód rzeczowych** wyrządzonych w podziemnych instalacjach lub urządzeniach,
  - 2) z tytułu **szkód osobowych** lub **szkód rzeczowych** wyrządzonych w związku z pracami wyburzeniowymi lub rozbiórkowymi,
 ochrona ubezpieczeniowa ograniczona jest do wysokości wspólnego podlimitu 500.000 PLN.
3. **Franszyza redukcjna** w każdej **szkodzie rzeczowej** wynikającej z czynności wskazanych w ust. 1 wynosi 1.000 PLN, z zastrzeżeniem następujących wyjątków:
  - 1) dla szkód wyrządzonych w podziemnych instalacjach lub urządzeniach **franszyza redukcjna** wynosi 2.000 PLN w każdej **szkodzie rzeczowej**,
  - 2) dla szkód wyrządzonych w związku z pracami wyburzeniowymi i rozbiórkowymi **franszyza redukcjna** wynosi 2.000 PLN w każdej **szkodzie rzeczowej**.
4. W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń z tytułu szkód wyrządzonych:
  - 1) świadomym naruszeniem przepisu prawa albo postanowienia jakiegokolwiek umowy,
  - 2) których wystąpienie można było przewidzieć w związku z rodzajem zastosowanych prac i metod konstrukcyjnych,
  - 3) powstałych w wyniku przekroczenia jakichkolwiek terminów lub uzgodnionych kosztów,
  - 4) wyrządzonych w obiektach budowlanych, urządzeniach i ich częściach, które zostały zaprojektowane, zbudowane lub konstruowane przez **Ubezpieczającego** lub nad którymi sprawował on nadzór lub kierownictwo budowy,
  - 5) powstałych wskutek wibracji, osłabienia elementów nośnych albo usunięcia się lub osłabienia nośności gruntu.

Klauzula H – ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY W ŚRODOWISKU

1. Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 5 zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerza się o odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody osobowe** lub **szkody rzeczowe** powstałe w wyniku wprowadzenia do powietrza, wody lub gruntu substancji chemicznej (emisja), jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
  - 1) emisja wywołana została przez nagłe, niespodziewane i niezależne od woli **Ubezpieczającego** (lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność) zdarzenie, które odbiega od prawidłowej wolnej od zakłóceń pracy zakładu,
  - 2) rozpoczęcie emisji nastąpiło w okresie ubezpieczenia; jeżeli ochrona udzielana w ramach niniejszego rozszerzenia jest kontynuowana bez przerwy w następnych okresach ubezpieczenia, warunek niniejszy będzie spełniony, jeżeli rozpoczęcie emisji miało miejsce nie wcześniej niż po rozpoczęciu pierwszego okresu ubezpieczenia zawartego w WARCIE.
2. W uzupełnieniu ust. 1 ochrona ubezpieczeniowa obejmuje ponadto odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za koszty neutralizacji lub usunięcia substancji chemicznej z gleby lub wody, w tym wody gruntowej poniesione przez **osoby trzecie** w wyniku emisji.
3. **Ubezpieczający** zobowiązany jest:
  - 1) produkować, przetwarzać, zbierać, przechowywać i usuwać substancje szkodliwe dla środowiska z zachowaniem przepisów określonych prawem oraz przez odpowiednie władze,
  - 2) konserwować zgodnie z zaleceniami technicznymi oraz przepisami określonymi prawem i wydany przez odpowiednie władze urządzenia wykorzystywane przy wyżej wymienionych czynnościach, włącznie z urządzeniami zabezpieczającymi i alarmowymi,
  - 3) zastosować w terminie wszelkie środki zaradcze polecane przez odpowiednie władze.
4. Jeżeli **Ubezpieczający** nie dopełni obowiązków określonych w ust. 3, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, a ich niedopełnienie miało wpływ na powstanie szkody lub jej rozmiar, WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub w części.
5. W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:

- roszczeń z tytułu odpowiedzialności ponoszonej na podstawie przepisów **ustawy** z dnia 13.04.2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
  - roszczeń z tytułu szkód wyrządzonych w związku z transportem wykonywanym poza terenem przedsiębiorstwa Ubezpieczającego (w tym w związku z procesem załadunku, przeladunku lub rozładunku),
  - roszczeń związanych ze szkodami wynikającymi z funkcjonowania urządzeń, obiektów lub instalacji do ostatecznego składowania odpadów.
6. Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 500.000 PLN.

Klauzula I – SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ POJAZDY NIE PODLEGAJĄCE OBOWIĄZKOWI UBEZPIECZENIA

- Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 6 zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerza się o odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczającego** za szkody osobowe lub **szkody rzeczowe**, powstałe w związku z posiadaniem, kierowaniem, użytkowaniem lub uruchamianiem pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowi ubezpieczenia.
- W uzupełnieniu wyłączeń przewidzianych innymi postanowieniami OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń z tytułu szkód:
  - powstałych w związku z posiadaniem, kierowaniem, użytkowaniem lub uruchamianiem taboru kolejowego, tramwajów lub quadów,
  - spowodowanych przez kierowcę pojazdu nie posiadającego w chwili wyrządzenia szkody wymaganych uprawnień do jego prowadzenia.
- Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 200.000 PLN.

Klauzula J – KLAUZULA POŁĄCZENIA, ZMIESZANIA (SZKODY POWSTAŁE WSKUTEK WADLIWOŚCI WYROBU KOŃCOWEGO POWSTAJĄCEGO PRZEZ POŁĄCZENIE LUB ZMIESZANIE PRODUKTÓW Z INNYMI WYROBAMI BĄDŹ PRZEZ DALSZE PRZETWORZENIE LUB DALSZĄ OBRÓBKĘ PRODUKTU)

- Odmienne niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 7 oraz par. 48 ust. 1 rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczającego** za szkody powstałe wskutek wadliwości wyrobu końcowego powstającego przez połączenie lub zmieszanie produktów z innymi wyrobami bądź przez dalsze przetworzenie lub dalszą obróbkę produktu, wymienione w ust.2.
- W zakresie niniejszej klauzuli WARTA ponosi odpowiedzialność wyłącznie za:
  - poniesione przez poszkodowanego straty polegające na zmniejszeniu lub utracie wartości wyrobów połączonych lub zmieszanych z produktami **Ubezpieczającego**,
  - koszty poniesione przez poszkodowanego w celu wytworzenia wyrobu końcowego, z wyłączeniem kosztów zakupu produktów **Ubezpieczającego** oraz koszty składowania i utylizacji wadliwego wyrobu końcowego,
  - dotatkowe koszty poniesione przez poszkodowanego w celu usunięcia wadliwości wyrobu końcowego, z wyłączeniem części kosztów odpowiadającej proporcji kosztów zakupu produktów **Ubezpieczającego** do kosztów wytworzenia wyrobu końcowego w sytuacji, gdyby produkty **Ubezpieczającego** nie miały wad,
  - koszty stanowiące różnicę pomiędzy kosztami poniesionymi przez poszkodowanego w celu wytworzenia wyrobu końcowego, a ceną sprzedaży tego wyrobu, jeżeli sprzedaż możliwa jest jedynie po cenie niższej niż koszty wytworzenia, z wyłączeniem części kosztów odpowiadającej proporcji kosztów zakupu produktów **Ubezpieczającego** do kosztów wytworzenia wyrobu końcowego w sytuacji, gdyby produkty **Ubezpieczającego** nie miały wad.
- Do szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się odpowiednio postanowienia OWU dotyczące **szkód rzeczowych** a przez **wypadek ubezpieczeniowy** rozumie się zdarzenie polegające na dokonaniu połączenia lub zmieszania wadliwych produktów z innymi wyrobami lub dokonaniu obróbki wadliwych produktów, z zastrzeżeniem odpowiedniego stosowania pozostałych postanowień OWU dotyczących wypadku ubezpieczeniowego.
- WARTA nie ponosi odpowiedzialności za:
  - straty/koszty powstałe wskutek opóźnień spowodowanych wadliwością produktów **Ubezpieczającego**,
  - utrącone korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć gdyby produkty **Ubezpieczającego** nie były wadliwe,
  - straty/koszty wynikające z innej przyczyny niż wadliwość produktów **Ubezpieczającego**.
- Franszyza redukcyjna:** 10% należnego odszkodowania nie mniej niż 1.000 PLN w każdej szkodzi.
- Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 200.000 PLN.

Klauzula K – KLAUZULA USUNIĘCIA, ZASTĄPIENIA (SZKODY POWSTAŁE Z KONIECZNOŚCI USUNIĘCIA, DEMONTAŻU LUB ODSŁONIĘCIA WADLIWEGO PRODUKTU LUB MONTAŻU, UMOCOWANIA LUB POŁOŻENIA JAKIEGOKOLWIEK INNEGO PRODUKTU POZBAWIONEGO WAD)

- Odmienne niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 8 oraz par. 48 ust. 1 rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczającego** za szkody powstałe z konieczności usunięcia, demontażu lub odsłonięcia wadliwego produktu lub montażu, umocowania lub położenia jakiegokolwiek innego produktu pozbawionego wad, wymienione w ust. 2.
- W zakresie niniejszej klauzuli WARTA ponosi odpowiedzialność wyłącznie za:
  - koszty poniesione przez poszkodowanego w celu usunięcia, demontażu lub odsłonięcia wadliwego produktu **Ubezpieczającego**, w tym koszty poszukiwania wadliwego produktu,
  - koszty poniesione przez poszkodowanego w celu położenia jakiegokolwiek innego produktu pozbawionego wad., z wyłączeniem kosztów zakupu tego produktu.
- Do szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się odpowiednio postanowienia OWU dotyczące **szkód rzeczowych** a przez **wypadek ubezpieczeniowy** rozumie się zdarzenie polegające na dokonaniu montażu, umocowania lub położenia wadliwego produktu **Ubezpieczającego**, z zastrzeżeniem odpowiedniego stosowania pozostałych postanowień OWU dotyczących wypadku ubezpieczeniowego.
- WARTA nie ponosi odpowiedzialności za:
  - koszty spowodowane wadliwością produktów zamontowanych, umocowanych lub położonych przez **Ubezpieczającego** lub osobę, za którą ponosi on odpowiedzialność (w tym podwykonawcę),
  - koszty powstałe wskutek opóźnień spowodowanych wadliwością produktu,
  - utrącone korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć gdyby produkty nie były wadliwe,
  - koszty wynikające z innej przyczyny niż wadliwość produktu.
- Franszyza redukcyjna:** 10% należnego odszkodowania nie mniej niż 1.000 PLN w każdej szkodzi.
- Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 200.000 PLN.

Klauzula L – KLAUZULA MASZYNOWA (SZKODY POWSTAŁE Z WADLIWOŚCI WYROBÓW, KTÓRE ZOSTAŁY WYPRODUKOWANE, Poddane obróbce lub przetworzeniu za pomocą wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez Ubezpieczającego maszyn, urządzeń lub ich części)

- Odmienne niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 9 oraz par. 48 ust. 1 rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczającego** za szkody powstałe z wadliwości wyrobów, które zostały wyprodukowane, poddane obróbce lub przetworzeniu za pomocą wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez **Ubezpieczającego** maszyn, urządzeń lub ich części, wymienione w ust. 2.
- W zakresie niniejszej klauzuli WARTA ponosi odpowiedzialność wyłącznie za:
  - poniesione przez poszkodowanego straty polegające na zmniejszeniu lub utracie wartości wadliwych wyrobów, które zostały wyprodukowane, poddane obróbce lub przetworzeniu za pomocą wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez **Ubezpieczającego** maszyn, urządzeń lub ich części,
  - koszty poniesione przez poszkodowanego w celu wytworzenia wadliwych wyrobów, które zostały wyprodukowane, poddane obróbce lub przetworzeniu za pomocą wyprodukowanych,

- dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez **Ubezpieczającego** maszyn, urządzeń lub ich części,
- koszty poniesione przez poszkodowanego w celu usunięcia wadliwych wyrobów, które zostały wyprodukowane, poddane obróbce lub przetworzeniu za pomocą wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez **Ubezpieczającego** maszyn, urządzeń lub ich części,
- koszty stanowiące różnicę pomiędzy kosztami poniesionymi przez poszkodowanego w celu wytworzenia wadliwych wyrobów, które zostały wyprodukowane, poddane obróbce lub przetworzeniu za pomocą wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez **Ubezpieczającego** maszyn, urządzeń lub ich części, a ceną sprzedaży tych wyrobów, jeżeli sprzedaż możliwa jest jedynie po cenie niższej niż koszty wytworzenia.
- Do szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się odpowiednio postanowienia OWU dotyczące **szkód rzeczowych**, a przez **wypadek ubezpieczeniowy** rozumie się zdarzenie polegające na wyprodukowaniu, poddaniu obróbce lub przetworzeniu wyrobów za pomocą wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez **Ubezpieczającego** maszyn, urządzeń lub ich części, z zastrzeżeniem odpowiedniego stosowania pozostałych postanowień OWU dotyczących wypadku ubezpieczeniowego.
- WARTA nie ponosi odpowiedzialności za:
  - straty/koszty powstałe wskutek opóźnień spowodowanych wadliwością wyrobów, które zostały wyprodukowane, poddane obróbce lub przetworzeniu za pomocą wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez **Ubezpieczającego** maszyn, urządzeń lub ich części,
  - utrącone korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć gdyby maszyn, urządzenia lub ich części wyprodukowane, dostarczone, montowane lub konserwowane przez **Ubezpieczającego** nie były wadliwe,
  - straty/koszty wynikające z innej przyczyny niż wadliwość maszyn, urządzeń lub ich części wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez **Ubezpieczającego**.

- Franszyza redukcyjna:** 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 1.000 PLN w każdej szkodzi.
- Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 200.000 PLN.

Klauzula M – SZKODY POWSTAŁE W ZWIĄZKU Z WYKONYWANIEM CZYNNOŚCI ZAWODOWYCH APTEKARZA LUB TECHNIKA FARMACJI

- Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 10 rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną farmaceuty lub technika farmacji za **szkody osobowe i rzeczowe** powstałe w związku z wykonywaniem czynności zawodowych. Zakres niniejszej klauzuli obejmuje szkody:
  - związane z wydaniem leku niewłaściwego,
  - związane z wydaniem leku, którego termin ważności minął,
  - związane z przygotowaniem leków recepturowych.
- WARTA nie odpowiada za szkody:
  - powstałe wskutek świadomego naruszenia przez **Ubezpieczającego** obowiązujących przepisów prawa,
  - powstałe przez zastosowanie do wytworzenia leków recepturowych składników lub materiałów, o których **Ubezpieczający** wiedział lub wiedzieć powinien, iż są one szkodliwe lub nie są dopuszczone do stosowania.
- Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 100.000 PLN.

Klauzula N – SZKODY SPOWODOWANE DZIAŁANIEM MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH LUB FAJERWERKÓW

- Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 11 rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody osobowe i rzeczowe** spowodowane działaniem materiałów wybuchowych wykorzystywanych w pracach wyburzeniowych lub rozbiórkowych, a także spowodowane działaniem fajerwerków.
- Franszyza redukcyjna** w każdej szkodzi rzeczowej: 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 1.000 PLN.
- Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 100.000 PLN.

Klauzula O – SZKODY POWSTAŁE W ZWIĄZKU Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI ZIMOWEGO UTRZYMANIA DRÓG, CHODNIKÓW, PARKINGÓW

- Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 12 rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność **Ubezpieczającego** za **szkody osobowe i rzeczowe** powstałe w związku z świadczeniem usług w zakresie odśnieżania dróg, chodników, placów i parkingów pozostających w zarządzie wspólnoty mieszkaniowej, spółdzielni mieszkaniowej, osoby fizycznej, firmy prywatnej.
- Franszyza redukcyjna** w każdej szkodzi rzeczowej wynosi 200 PLN.
- Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 100.000 PLN.

Klauzula P – ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA CZŁONKÓW ZARZĄDU WSPÓLNOTY MIESZKANIOWEJ

- Odmienne niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 13 oraz par. 48 ust. 1 rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej za szkody poniesione przez wspólnotę mieszkaniową wskutek działania lub zaniechania członka zarządu w zakresie sprawowanej przez niego funkcji.
- Na potrzeby niniejszej klauzuli przyjmuje się następujące definicje:
  - Członek zarządu wspólnoty jest osobą fizyczną, która w trakcie okresu ubezpieczenia określonego w polisie była, jest lub będzie członkiem zarządu wspólnoty mieszkaniowej.
  - Szkoda to wyrażona w pieniądzu uszczerbek poniesiony przez wspólnotę mieszkaniową polegający na poniesieniu **czystej straty finansowej**, z wyłączeniem utraconych korzyści.
  - Wypadek ubezpieczeniowy – powstanie czystej straty finansowej w okresie ubezpieczenia
- Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń:
  - wynikłych z umyślnego działania **Ubezpieczonego**, w szczególności polegających na świadomym naruszeniu przepisów prawa, podjętych uchwał lub przekroczeniu zakresu udzielonych pełnomocnictw. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje jednakże szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa,
  - z tytułu szkód wynikających ze śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (szkoda osobowa), a także utraty, uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy (szkoda rzeczowa),
  - wynikających z braku zapewnienia lub utrzymania stosownej ochrony ubezpieczeniowej dla wspólnoty mieszkaniowej,
  - wynikających z decyzji podjętych przez członka zarządu wspólnoty, za które uzyskał korzyść majątkową lub dążył do jej uzyskania dla siebie lub innych osób,
  - wynikających z nałożenia grzywien sądowych lub administracyjnych, kar umownych lub innych kar, a także odszkodowań o charakterze karnym,
  - z tytułu szkód wyrządzonych wskutek nieuiszczenia kwot z tytułu zobowiązań podatkowych,
  - dochodzonych według obcego prawa materialnego lub przed obcym sądem (prawo i jurysdykcja),
  - wynikłych z naruszenia dóbr osobistych,
  - spowodowanych wyplaceniem przez wspólnotę mieszkaniową jakichkolwiek odpraw lub wynagrodzeń z tytułu odwołania członka zarządu wspólnoty z pełnionej funkcji,
  - z tytułu dokonywania jakichkolwiek czynności bankowych (m.in. obrotu czekowego, wekslowego, dewizowego, na rachunku bieżącym i akredytyw), jak również z tytułu szkód wyrządzonych w związku z udzielaniem lub przyjmowaniem pożyczek lub kredytów,
  - wynikających bezpośrednio lub pośrednio ze szkód spowodowanych działaniem azbestu,
  - z tytułu szkód wynikających z manka w kasie, a także sprzeniewierzenia,

- 13) spowodowanych niewypłacalnością lub bankructwem wspólnoty mieszkaniowej,
  - 14) wynikających z naruszenia praw autorskich, patentów, znaków towarowych, nazw fabrycznych, licencji, przepisów o ochronie danych osobowych oraz w związku z informacjami przekazanymi w formie reklamy,
  - 15) wynikających z przyjęcia przez członka zarządu wspólnoty odpowiedzialności za szkodę na podstawie umowy, chyba że członek zarządu wspólnoty byłby odpowiedzialny za taką szkodę także w przypadku braku takiej umowy.
4. **Franszja redukcyjna:** 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 1.000 PLN w każdej szkodzie.
  5. Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 100.000 PLN.

Klauzula R – CZYSTE STRATY FINANSOWE

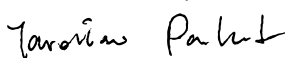
1. Częściowo odmiennie niż stanowi par. 53 ust 2 pkt. 14 oraz par. 48 ust. 1 rozszerza się zakres ubezpieczenia o czyste straty finansowe.
2. Ochrona nie obejmuje jednakże odpowiedzialności cywilnej za szkody:
  - 1) spowodowane przez produkty wyprodukowane lub dostarczone przez **Ubezpieczającego** (lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność) jak też wykonane przez **Ubezpieczającego** (lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność) prace lub usługi,
  - 2) spowodowane w wyniku fizycznej utraty rzeczy, w tym pieniędzy, książeczek oszczędnościowych, dokumentów i papierów wartościowych,
  - 3) spowodowane niedotrzymaniem terminów lub przekroczeniem kosztorysów ,
  - 4) spowodowane przez stałe immisje (np. hałasy, zapachy, wstrząsy),
  - 5) spowodowane działalnością w zakresie projektowania, doradztwa, kierowania budową lub montażem, kontroli i opiniowania,
  - 6) powstałych w wyniku udzielenia rad, zaleceń lub poleceń dla powiązanych kapitałowo przedsiębiorstw, jak również w związku ze sprawowaniem nadzoru nad takimi przedsiębiorstwami,
  - 7) spowodowane działalnością związaną z transakcjami pieniężnymi, kredytowymi, ubezpieczeniowymi, nieruchomościowymi, leasingiem lub podobnymi transakcjami, z tytułu wszelkiego rodzaju płatności, prowadzenia kasy, nadużycia zaufania i sprzeniewierzenia,
  - 8) spowodowane naruszeniem prawa własności intelektualnej w tym praw autorskich, naruszeniem prawa antymonopolowego i prawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,
  - 9) związane z reklamą,
  - 10) związane ze stosunkiem pracy,
  - 11) spowodowane utratą danych niezależnie od rodzaju nośnika danych,
  - 12) powstałe w związku z udzielaniem licencji,
  - 13) powstałe w związku z pośrednictwem lub organizacją podróży,
  - 14) spowodowane w związku ze sprawowaniem funkcji członka władz spółki kapitałowej.
3. **Wypadkiem ubezpieczeniowym**, w odniesieniu do szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli, jest zdarzenie bezpośrednio powodujące powstanie czystej straty finansowej.
4. **Franszja redukcyjna:** 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 1.000 PLN w każdej szkodzie.
5. Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu 100.000 PLN.

Wiceprezes Zarządu

Krzysztof KUDELSKI

Prezes Zarządu

Jarosław PARKOT